

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

- 1908 január 15. d. u. 4 órakor. Irodalmi szakosztály ülése.
" " 16. d. u. 4 órakor. Cukorrépa-termesztő gazdák végrehajtó-bizottságának ülése.
" " 17. d. e. 10 órakor. Cukorrépa-termesztő gazdák alakuló ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
irodalmi szakosztálya

1908. évi január hó 15-én (szerdán) d. u. 4 órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.

Tárgyak:

- Gazdasági megbeszélések a *Köztelek*-en.
- Vidéki gazdasági előadások.
- Szociális tanfolyam.

Kodolányi Antal s. k.,
szakoszt. elnök.

Meghívó.

a Cukorrépa-termesztő Gazdák Országos Egyesülete előkészítésére kiküldött

végrehajtó-bizottság

1908. évi január hó 16-án (csütörtök) délután 4 órakor a „Köztelek” tanácstermében tartandó ülésére.

Tárgyak:

- A megalakult vidéki szövetségek bejelentése.
- Az Országos Szövetség alapszabálytervezetének végleges megállapítása.

3. Előterjesztés a megalakuló országos szövetség nagygyűlésének a cukorgyárakkal szemben való állásfoglalására.

Budapest, 1908 január hó 8-án.

Elnöki megbízásból:

Szilassy Zoltán s. k.
előadó.

Meghívó

a Cukorrépa-termesztő Gazdák Országos Szövetségének 1908. évi január hó 17-én (pénteken) délelőtt 10 órakor a „Köztelek” tanácstermében tartandó

alakuló ülésére.

Tárgyak:

- Az országos szövetség alapszabályainak megállapítása és a szövetség megalakítása.
- A megalakult vidéki szövetségek bejelentése és az orsz. szövetséghez csatlakozottak felvétele.
- Állásfoglalás a cukorgyárakkal szemben megállapítandó magatartásra nézve.
- Az orsz. szövetség működésének megkezdésére vonatkozó határozat és intézkedések.
- Indítványok.

Budapest, 1908 január 8-án.

Elnöki megbízásból:

Szilassy Zoltán s. k.
előadó.

XXV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXV. tenyészállatvásárját 1908 március hó 7. és 8-án tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

Felkérjük azon tenyésztőket, akik állataikkal a vásáron résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek ebbeli szándékukat az OMGE. titkári hivatalánál (Budapest, IX., Köztelek) bejelenteni, amely

a vásár legközelebb megjelenő tervezetét és bejelentési iverit az érdeklődőknek meg fogja küldeni.
A rendező-bizottság.

Az 1907. év december havában befizetett alapítványi tőkék, kamatok és tagdíjak.

Alapítványi tőkét fizettek.

Gömörkishont vármegye 400 kor., Rodiczky Jenő 400 kor. Vaszary Kolos 1000 kor.

Alapítványi kamatot fizettek.

Esterházy M. Móricz gr. 21 K., Hriastélyi Károly 21 K., Szegedy Ensch Károly báró 21 kor., Szegedi Gazdasági Egyesület 20 kor., Zichy János gróf 20 kor. Zichy Nándor gróf 115 kor. 50 fill.

Tagdíjat fizettek.

10 koronát: Abonyi Károly, Csurgay József, Goldfinger Gábor, Hauschka Károly, Heim Miksa, Joó Sándor, ifj. Szlepká János, Zathureczky Márton.

20 koronát: Altstock Félix, Ábrahám Lajos, Balogh Elemér, Bathó Zoltán, Bauer Zsigmond, Bátorkeszi polg. olvasókör, Baronyi Ede, Bathó József, Beniczky György dr., ifj. Béli Kálmán gr., Biringer Soma, Borsche Károly, Bolza Géza gróf, Botka Béla, Botka Lehel, Buday Barnabás, Czobor Béla, Darányi Gyula dr., Dárdány Jenő, Demkó Dezső, Dezsasse Ferencz gróf, Deutsch Ignác, Diószegi cukorgyár, Döry György, Elek Lipót, Elek Ernő, Esterházy Móricz gróf, Fay Antal, Faragó gazdaság, Fernbach János, Fekete Mór, Fischer Sándor, Fiáth István, Földváry Elemér, Fowler John & Co. Fülöp Gábor, Goldfinger Gábor, Greszler Vilmos, Grassl Hugó, Gruner Lipót, Gyémánt József, Halász József, Halápy Oszkár, Havas Pál, Haidekker László, Hartenstein Ignác, Hannay Aladár, Helmezy József, Hérics-Tóth Jenő dr., Hedry Ernő ifj., Herzfeld A. D. dr., Hegedűs Dénes, Hedry Géza, Hegyi Zsigmond, Hirschfeld Arnold, Horváth Gábor, Hóni Izidor, Iványi Frigyes, Ivády Béla, Jaszenszky Géza, Juhász Árpád, Jung Péter, Kassai m. kir. gazd. akad. hallg. g. e., Károly Rezső dr., Kardos Czelesztin dr., Kemény Armand, Kerényi Lajos, Keglevich Gyula gróf, Kilián Ernő, Klár Gusztáv, Klein Sándor, Kladaigg Alajos, Klotild vegyipar r.-t., Knau Alajos, Kovácsy Béla, Kondor Emil, Kontschek György, Kölcsey Miklós, Kövess Aedor, Körmeny Sándor, Krisztinkovich Ede, Kutányi Pál, Lázár Dezső, Levatic László, Löherer Andor, Lukács György, Mezőszentmártoni gazd., Meisels Lajos, Mihályfy Károly, Molnár Lajos, Moinár Mihály, Nagy Mihály, Nagy József, Neumann Testvérek, Neufeld Lipót, Neppel Ferencz, Nyárádsárdi uradalom, Nyirkos

Veszünk **luczernamagot**

Arankamentes és magyarankamentes **lóheremagot**

a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós mintát utánvétel mellett.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Gyula, Oeschger Tódor, Ostffy Miklós, Otcoska Béla, Otcoska Jenő, Palfy István II., Papp Miklós, Paál Dénes id., Palfy István gróf I., Pesthy Béla, Pfusich Frigyes dr., Pintér Lajos, Prepeliczay Odón, Rainprecht Antal, Rainprecht Antal dr., Rappaport István, Radisics György, Regályi Gyula, Racz Sandor, Rétyi Béla, Rosenfeld Henrik, Rubinek Gyula, Sass László, Sanolber József, Sághy Gyula II., Simonyi Nándor ifj., Skafszky Ferencz, Skubics István, Somssich Imre gróf, Sorger Sándor, Steingassner Emil, Stern Karoly dr., Stummer Agoston báró, Sümei Tivadar, Schäd Jozsef, Schnitzmund Kornél, Schmidt Lajos, Schreiber Ignác, Szab oszt.-magy. államvasuttárs., Szavulics Gyula, Szentmáry Dezső, Szilárd Ferencz dr., Szily Tamás, Szontagh Giza, Szücs Mihály, Tari-ch Rezső, Takács Jenő, Tahy István, Taocsi gaság, Telbisz Ottmár, Teleki Arthur gróf, Than Albin dr., Thassy Kálmán, Tiringer Vilmos, Törley Gyula, Turkevei Kaszinó, Turner Dezső, Tüzes Jenő, Vázsony József, Vessey Ferencz, Visny Kornél, Wolf Ernő, Záhóran Pál, Zedwitz Utz gróf, Zeyk József báró, Zsilinsky Endre dr.

24 koronát: A magy. kegyes tanító-rend urad. jószág-kormányzat, Blasczok Gyula, Döry Frigyes, Gerő József, Lukács E. Jenő, Maar Zoltán.

30 koronát: Havas Ernő I., Majzler Zsigmond.

40 koronát: Alkei Antal, Kerpely Kálmán, Sághy Gyula I., Schlesinger Samu, Török Aladár.

60 koronát: Elsner Hugó.

Egyről-másról.

(Vetések állása és a gabonapiacz helyzete. — A nemzetközi pénzpiacz. — Az angol bankkamatláb leszállítása. — A cukor-surtaxe életbeléptetése. — A cukorsó leszállítása. — Kétszáz millió új beruházás a MÁV-nál.)

Az utóbbi években mintha az egyes évszakok megijodtak volna, oly szeszélyes játékot űznek. A tavasz nem tavaszi időjárást mutat, a nyár sem olyan, mint aminőnek lennie kellene, az ősz szintén csapodár, a tél — amint ezt most is tapasztalhatjuk — egyszerűen kiszámíthatatlan meglepetéseket tartogat. Legutóbbi jelentésében a „Meteor“ előre jelezte a január eleji hidegebb időjárást, amelyet 14-én enyhébb időjárás, a hó legenyhébb időjárása váltja fel. A jóslat bevált, az enyhébb időjárás bekövetkezett és sajnos, azt a kis hótakarót is veszélyre fenyegeti, amely ma még jótékonyan védi a növényzetet a fagy ellen. Ennek a csekély hótakarónak köszönhető, hogy eddig a fagy nagyobb károkat a vetésben nem okozhatott, amint ezt a hozzánk beküldött jelentések lapunk tőzsdei rovatában igazolják.

Az időjárás szeszélye maga után vonta a tőzsde ideges kapkodását, a spekuláció kétségbeesett erőfeszítését, melynek eredménye volt a hét elején az a nagyobbmértvű árhanyatlás, amely különösen a határidőüzletben nyilatkozott meg és kiterjesztette hatását a készáru-piaczra is. Ez a múlt heti manőver igazolta legjobban, hogy a határidőüzlet mennyire befolyásolja a készáru-piaczot és a határidőüzlet áralakulásait követi a készáru. Tetemesen esett a készáru értékjegyzése, pedig erre ok egyáltalában nincsen, mert a készáru a múlt hónapokhoz viszonyítva nem szaporodott, a fogyasztás sem csökkent a mahnok tartózkodóbb vétele mellett sem.

Az árak letörése óriási izgalmat keltett a tőzsdén, dacára annak, hogy a külföld ekkor szilárdabb irányzatot jelzett. De ma nem igen

törődnek úgy látszik a budapesti tőzsdén a külfölddel, mert jelenleg a külföldi olcsóbb árjegyzés mellett, amelyet Argentína 40 milbóra becsült buzaexport fölöslegének híre idézett elő, nálunk ismét köpönyeget fordított a játék, melynek czélja újra elérni a múlt heti magasabb árakat. Hogy ez sikerülni is fog, az kétségtelen, mert a készáruban mai viszonyaink közt lanyhulásnak, árletörésnek helye egyáltalában nincsen. Sőt a mai viszonyok közt az lenne az egészséges áralakulás, ha folyton szilárdulna a készáru jegyzése és ezzel együtt az áprilisi határidő sem törne le. Nem is igen akadt a gazdaközönség sorában senki, akit félrevezetett volna a tőzsde e heti deroutja, mert tisztában vannak a termelők azzal, hogy a jelen körülmények között a készáruban csak szilárd árirányzat lehet az uralkodó.

Ex occidente lux. Hosszas, dermesztő borulat után végre az első fényugár a nemzetközi pénzpiacz horizontján: az Angol Bank 6%-ra „mészkelt” a kamatlábát, amit a londoni magánkamatláb lényeges megalcsobbodása és az aranykészlet tetemes gyarapodása tett lehetővé. Jellemző a viszonyokra, hogy már ezen a valójában még mindig szertelenül magas hat százalékos rátán is világszerte öröm és megkönnyebbülés támad, annyi azonban kétségtelennek látszik a mindig óvatosságot Angol Bank intézkedéséből, hogy Amerika felől egyelőre csökkent az aranyvonás akut veszedelme és ha váratlan fordulat nem áll be, már a közel jövőben az angol diszkont további mérséklésére számíthatunk.

Egyelőre persze nálunk ennek alig lesz közvetlen hatása, mert a velünk szoros gazdasági összeköttetésben álló német piaczon még erős feszültség uralkodik és noha a Reichsbank kétségtelenül már legközelebb enyhíteni fog 7 $\frac{1}{2}$ %-os valóságos „inség-rátáján”, mindamellett Németországban is, Magyarországon és Ausztriában is igen nagy még az adóköteles bankjegyforgalom ahhoz, hogy a piacz várva-várt megkönnyebbülése egyhamar bekövetkezhesse. A mi jegybankunk szokott óvatosságával bizonyára majd csak a nyugati nagy bankok példája után fog megindulni a kamatláb mérséklés útján s így bizony csak egy tavasz felé remélhetjük a pénz- és hitelviszonyok gyökeresebb megjavulását. Pedig egész gazdasági életünk valósággal szomjuhozza már a pénz és hitel megalcsobbodását, a vállalkozási kedv fellendülését és az egészséges továbbfejlesztés lehetőségét. Mezőgazdaságunk annál nagyobb örömmel üdvözlölné a kedvező fordulatot, mert csakis ettől várhatja a ma teljesen pangó jelzálogüzletnek újabb felvirágzását és a gazda részére olcsóbb hitelforrások megnyitását. Égető szükség van erre a mai viszonyok között, mikor elsőrendű intézeteink csak ügygyel-bajjal képesek elhelyezni zálogleveleiket, mikor szolid pénzügyintézetektől is csak valóságos uszorkamatra kapni — ha kapni — pénzt.

Folyó hó első napja nevezetes dátum volt Ausztriával való kereskedelmi forgalmunk tör-

ténetében, amennyiben ezen a napon lépett tényleg életbe a magyar és osztrák kormányok egyezsége a cukorilletékre vonatkozólag, amely az első vámat állapítja meg a közbeeső forgalomban, noha ennek gyakorlati érvényesülésére egyelőre aligha kerülhet sor, mivel tudvalevőleg Ausztriának évenként 225,000 q. cukor illetékmentes behozatalára van joga s viszont mi is illetékmentesen vihetünk ki a birodalmi tanácsban képviselt királyságokba és tartományokba évenként 50,000 q. Boszniába és Herzegovinába pedig a folyó évben 40,000 q. cukrot. A magyar kormány a cukorilletékre vonatkozó életbeléptetési rendelete a napokban jelent meg és a brüsszeli nemzetközi egyezmény tartamára az átutalási eljárás alá eső cukorküldeményekre vonatkozik, a finomított cukor 100 kg. tiszta sulya után 3 kor. 50 fillérben, a nyers cukor 100 kg. tiszta sulya után 3 kor. 20 fillérben állapítván meg az illetéket. Kivételnek az átutalási eljárás és a bejelentési kötelezettség alól az 5 kg.-nál kevesebb tisztasulyu cukrot tartalmazó küldemények. A magyar cukortermelés szempontjából fontos rendelkezés, hogy az egész évre megállapított illetékmentes kontingens legfeljebb 12 $\frac{1}{2}$ %-os havi részletekre osztatik, ami a magyar piacznak osztrák cukorral való elárasztását megakadályozza. Az illetékmentesen kivihető cukor mennyiség mindkét államban megfelelő kulcs szerint felosztásra kerül ama cukorgyárak között, amelyek az 1906. évben 5000 q.-nál több adóköteles cukrot termeltek.

A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete a napokban foglalkozván a Magyarország és Ausztria közötti illetékmentes cukorforgalom kérdésével, valamint a cukoradónak Ausztriában métermázsánként 8 koronával történt leszállítása folytán előállott helyzettel, a mezőgazdaság szempontjából is igen figyelemreméltó határozatot hozott. Kimondotta ugyanis, hogy mivel az ország mai pénzügyi helyzete folytán a cukoradónak leszállítása nálunk egyhamar nem remélhető, az adóleszállításnak a hazai cukorfogyasztás emelkedésével való fokozatos megvalósítását tartja szükségesnek oly módon, hogy a cukorfogyasztás emelkedésével előálló cukoradóbevételei többlet az adóhétel csökkentésére fordíttassék. A cukorgyárosok szerint a cukorfogyasztásnak évi 100,000 q.-val való emelkedése ezen adó bevételeit 3.800,00 K.-val emelné, ami — tekintetbe véve az adómérséklés hatásaként várható erős fellendülését a fogyasztásnak — lehetővé tenné a mi cukoradónknak az osztrák adó színvonalára való leszállítását. Hangsúlyozza végül a szóban forgó határozat a csempészet megakadályozására irányuló hatóság adminisztratív intézkedések szükségességét, nehogy a magyar cukorgyártás versenyképessége a mérsékelt adóterheléssel dolgozó osztrák cukoriparral szemben veszélyeztessék.

A mi álláspontunk e kérdésben eléggé ismeretes lapunk olvasói előtt és tudvalevő, hogy mezőgazdaságunk és cukoriparunk érdekében

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

egyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
**Gőzcséplő-
készletek**

már ismételtén a leghatározottabban foglaltunk állást a cukoradó leszállítása mellett. Az osztrák adómérséklés, valamint a brüsszeli konvenczióknak módosított feltételekkel való megújítása valósággal elodázhatatlan követelmény gyanánt állítják eléink e lépés sürgős szükségességét s ha már állampénzügyi okokból nincs rá mód, hogy ez a kívánságunk az osztrák adómérsékléssel egyidejűleg életbe lépjen, a magunk részéről a legnagyobb nyomatékkal támogatjuk legalább a cukorgyárosok egyesületének határozatát, különös súlyt helyezvén rá, hogy a hazai termelés és fogyasztás egybehangzó érdekei szempontjából az abban foglalt kívánságok mielőbb megvalósuljanak.

A cukoradó leszállítását minden művelt nyugati állam keresztülvitte, mi sem maradhatunk el tőlük a mi szertelenül magas 38 koronás adótételünkkel sokáig. Az államkincstár érdekeit e téren multhatatlanul össze kell a termelés és fogyasztás érdekeivel egyeztetnünk s ha meglesz erre bennünk az elszánt akarat, törekvésünk minden bizonyynyal sikert fog aratni, aminek az államkincstár sem fogja kárát vallani.

Ismételtén szóvá tettük már azokat a súlyos természetű forgalmi zavarokat, amelyek az utóbbi időben teljesen lehetetlen állapotokat teremtettek államvasutainkon és arra indították az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy az annakelőtte oly magas színvonalon állott államvasutainkat fenyegető teljes forgalmi csődnek szükség esetén rendkívüli eszközökkel való megelőzésére sürgős felterjesztésben kérje fel a kereskedelmi kormányzatot.

Örömmel veszszük a hírt, hogy kormányunk minden lehető elkövetvén eddig is a multak súlyos mulasztásainak pótlására, az ország minden részéből felhangzó megokolt panaszok hatása alatt gyökeres segítségre határozta el magát és mintegy 200 millió koronányi beruházással kíván az államvasutak közel harmadával megnövekedett forgalmának lebonyolítása elé tornyosuló akadályok legyőzéséhez nagyarányú építkezés, a mozdonyok és vagonok pótlása és kettős vágányok építése útján járulni. Mivel itt már valóban „proximus ardet Ucalegon“, feltétlenül szükséges, hogy ez a hír haladéktalanul valóra váljon.

A mai pénzügyi helyzetben ugyan kevés kilátás van egy nagyobb beruházási kölesön kedvező elhelyezésére, de mindamellett remélhető, hogy fokozatosan sikerülni fog orvosolni ama súlyos természetű bajokat és hibákat, amelyek az idén szokatlanul sűrűn és súlyosan léptek fel és valóban tarthatatlannak váltak.

A mezőgazdaság szükségleteinek megfelelő vasúti és tarifapolitika egyike a leghathatósabb fegyvereknek, melyek a mai súlyos viszonyok közepette az állam rendelkezésére állanak, amde egy megbénult vasúti szervezet mellett mi értékük van a legjelentősebb tarifális kedvezményeknek.

Reméljük, hogy a kormány által megindított erélyes és céltudatos akciónak mihamar látni fogjuk kedvező hatásait s így végre letűnnek a napirendről azok az állandó panaszok, amelyek hazai termelésünknek mérhetetlen kárát váltak.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Növénytermesztési tapasztalatok.

II. Az árpás-biborhere tavaszi vetése.

A biborherének tulajdonképpeni förendeltetése, hogy (mint egy kaszálást adó herefajta) az őszi elején elvetve, következő tavasszal korai zöldtakarmányt adjon. Ezen czélnak a jobb minőségű, középköttségű és jóerőben álló homokos talajokon teljesen megfelel, kapcsolatban ama előnnyel, hogy a zöldtakarmány levágása után a május hó derekig felszabaduló föld, egyéb későn vethető növények (pl. köles, mohar, takarmánytengeri, bab, korai burgonya stb.) termesztésére használható fel az őszi kalászosok elvetéséig.

Ismételtén kifejezést adtam ama nézetemnek, hogy amennyire indokolt a biborherének áttelelő őszi vetése, korai zöldtakarmány nyérése czéljából, annyira bizonytalan tavaszi vetése, amely esetben kaszálása július hó első felére esik és így erőteljes fejlődése a száraz jellegű alföldi klíma alatt sok esetlegességgnek van kitéve.

Ezt több évi kísérleteink is beigazolták, mert amíg a jó erőben álló homokos talajba őszzel vetett biborhere rendszeren biztos korai tavaszi zöldtakarmányt szolgáltatott, addig a tavaszi vetésű biborhere igen bizonytalan volt s a legtöbb esetben minimális termést adott. Épp azért a biborhere tavaszi vetésével felhagytam és 1908-ban csak azért vettem fel ismét kísérleteink sorába, mert a „Köztelek“-ben egy gazdatársunk állítása szerint a biborherének árpával való tavaszi vetése nemcsak takarmánynyerés, de magtermesztés czéljából is nagyon indokolt és ajánlható eljárás. Az 1906-iki év ezen kísérletre annyiban volt kedvező, hogy egyike volt a legjobb időjárású esztendőknék s így a tavaszi vetésű biborhere diszjésének feltételei teljesen megvoltak.

Kísérlet czéljából 1908-ban korán tavasszal (márczius 24 én) vetettünk biborherét tisztán és tavaszi árpával együtt.

A tisztán vetett biborhere, mert a szárazságtól nem szenvedett, július 9-én (teljes virágzáskor) kaszálva, 170 q zöldtakarmányt adott kat. holdanként; ez mindenestre igen nagy termés s tisztán csak a rendkívül kedvező időjárásnak tudható be, amilyenre az Alföldön sajnos csak ritkán lehet számítani.

Az árpás biborherénél először az árpát és erre keresztben vetettük a biborherét, ugyan csak márczius 24-én. Az árpa április 9-én, a biborhere 11-én egyenletesen kikel. A táblát két részre osztottuk, hogy egyik felén a zöldtakarmányt, másik felén a magtermesztést kísérhessük figyelemmel.

Az árpa kalászhányása május 26-ára, a biborhere virágzása (amit a magnak hagyott részen is láthattunk) június 25-ére esett. Június 6-án a zöldtakarmánynak való részt le kellett kaszáltni, mert az árpa már elvirágozott. Kat. holdanként 114 q zöldtakarmányt kaptunk, tehát 56 q-val kevesebbet, mint a tisztán vetett biborhere után. A takarmánykeverék 60% árpá-

ból és 40% biborheréből állott s utóbbi csak 20 nap mulva jutott volna a virágzás stádiumába. A biborhere az árpa között felnyurgult, ritkább állású, vékonyabb szárú s kevésbé leveles volt, mint a tisztán egymagában vetett. Sarjfejlődése pedig — a rendkívül kedvező időjárás dacára — oly gyenge volt, hogy figyelembe sem jöhetett. Ez különben természetes, mert a biborhere, mint egyéves növény csak egy kaszálást szokott adni, szórványos sarjzása pedig szót sem érdemel. Az árpás biborhere tehát a kedvező időjárás dacára sem adott olyan eredményt, mint az ugyanily körülmények között tisztán, egymagában vetett biborhere, a kaszálás időpontjának megválasztása, a kétféle növény rendkívül eltérő virágzási ideje miatt legalább is bajos.

A magnak hagyott részen a viszonyok még kedvezőtlenebbek, mert a biborhere megérését be kell várni, hogy az aratáshoz hozzáfoghasunk. Ez augusztus hó 8-ára bekövetkezett, mely időre az árpa teljesen túlérett, összeszáradt, teljesen megfakult kalásza letűredtek stb.

Ez különben természetes, ha figyelembe vesszük, hogy az ugyanakkor tisztán egymagában vetett árpa aratása július 9-ére, tehát 4 héttel előbbre esett.

A cséplés eredménye szerint az árpa kat. holdanként 743 kg. minőségileg rossz és teljesen fakó szemtermést adott, míg a tisztán vetett árpa 906 kg.-ot termelt. A terméskülönbség — a nagy minőségi eltéréstől — 163 kg.-ot tett ki. Ezzel szemben áll a kat. holdanként nyert 36 kg. biborheremag. Ez oly kevés, hogy a fáradságot, költséget és a csépléssel járó nehézségeket egyáltalán nem érdemli meg.

Kerpely Kálmán.

A vetési távolság befolyása a burgonya termésére.

A burgonyát még most is sok gazdaságban vetik találmura, kapa után, vagy barazdába és különösen a homoki gazdaságokban, sok helyen még sora sincs a vetésnek, pedig a burgonya termését nagyon befolyásolja az, hogy milyen sor- és növénytávolságra rakjuk el a vetőgumót, azért a vetési távolság megállapítása czéljából érdemes kísérletezni és a megfelelő vetési távolságot pontosan betartani.

Általános szabály az, hogy a későn érő, erősen bokrosodó, vagy nagy gumóju fajtáknak nagyobb, az apró gumóju, korán érő, gyengén bokrosodó fajtáknak szűkebb tenyészterületet adunk; jó erőben levő talajon, kedvező éghajlati viszonyok között szűkebb, sovány vagy szárazságra hajló talajon tágabb sor- és növénytávolságot használunk, de nem annyira a sor-, mint inkább a növénytávolság változtatásával törekszünk a viszonyokhoz alkalmazkodni, mert fogatos megmunkálás esetén a sortávolságot nagyon nem szűkíthetjük.

Ezen szabályok azonban csak általánosságban érvényesek és hogy az adott viszonyok között a természetett fajta milyen sor- és növénytávolságnál szolgáltatja a legnagyobb termést, azt csakis kísérlet útján lehet megállapítani, de

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

— TELJES MALOMBERENDEZÉSEK —

WOHANKA ÉS TÁRSA.

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

hogy ezt érdemes kipróbálni, azt az alább ismertett kísérlet eredményei bizonyíthatják.

Ezt a kísérletet a tolnai uradalom kajmádi kerületi intézősége végezte úgy, hogy az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás által 1907. év tavaszán kipróbálásra küldött 8 fajta burgonya mindegyikét két csoportba osztva, a vetőgumó felét 65 centiméter sor- és ugyanannyi növénytávolságra, a másik felét szintén 65 centiméter sor-, de 32 $\frac{1}{2}$ centiméter növénytávolságra vetette el.

A kísérleti terület talaja jó erőben levő lazább természetű agyag, mely 1904/5. évben kapott istálótrágyát, a burgonya őszi mélyszántásba, tavaszi grubberozás és fogasolással, buza elővetemény után, április 25-én vetetett, egyszer kapálva és egyszer töltögetve, október hó első napjaiban szedtetett ki.

A felhasznált vetőgumó mennyiségét és a termést kat. holdra számítva, a kísérlet a következő eredményt szolgáltatotta:

A fajta neve	Gyümölcstermés egy kat. holdon 65/65 cm. 65/32-5 cm. sor- és növénytávolságnál	Többlet a szokásos növénytávolság javára	A szokásos növénytávolság használt vetőgumótól	Marek háza termésháza	
Upto date	72.6 q	112 q	39.4 q	8.2 q	31.2 q
Ella	86.1 q	109.1 q	23.0 q	6.7 q	18.3 q
Magyar kincs	96.5 q	113.1 q	16.6 q	9.8 q	6.8 q
Silesia	100.1 q	122.4 q	22.3 q	— q	22.3 q
Nolthmann	99.8 q	124.1 q	24.3 q	6.5 q	17.8 q
Maercker	102.4 q	119.4 q	17.0 q	6.6 q	10.4 q
Krüger	105.2 q	108.5 q	3.3 q	5.7 q	— q
Weisse Königin	97.2 q	115.1 q	17.9 q	— q	17.9 q

Eszerint a sűrűbben vetett parcellákon valamennyi fajta többet termelt. A Krüger termésháza a felhasznált vetőgumótól többet mennyiségét nem fedezte, a Magyar kincs sem termelt sokkal többet, de a többi fajta a sűrűbb vetés után sokkal nagyobb termést adott, mint a ritkán vetett parcellákon és ez a többi termés a sűrű vetésre használt vetőgumótól levonása után is olyan jelentékeny, hogy ezért érdemes volt ezen kísérletet végrehajtani, tehát a burgonya vetési távolságát minden egyes termesztett fajtánál mindig czélszerű kipróbálni.

Grabner Emil.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Szarvasmarha-tenyésztésünk.

Örülök, ha látom, hogy a tudományjal foglalkozó, annak világossága mellett, meglátja azon szálakat, melyek az elméletet a gyakorlattal összekötik, de egyuttal tisztában van azzal is, hogy a legszebb elmélet semmit sem ér, ha a viszonyok diagnózisánál a legkisebb tévedés van. Magyarország a kulturálmok közt Európában nagyban és egészben véve a legszárzaföldibb klímával bír s egyuttal legkevésbé kifejlett belfogyasztással mezőgazdasági termeléséhez viszonyítva.

Egy hájszályni hiba ezen két viszonylat megbirálásánál, melyeken mezőgazdasági módszerünk s ezzel szoros összefüggésben lévő népéletünk felépült, oly tévedéseket hoz létre, mintha a rajzban két felületesen párhuzamos vonalat átvisszük százezerszeres nagyítással szabad térbe.

Számtalan elkövetett nagy hibát van hivatva helyrehozni az oly nagytekintélyű egyénnek, mint Kovácsy Bélának, a „Köztelek” karácsonyi számában a köztenyésztés irányításáról közreadott véleménye. Abban a cikkben a helyes felfogás mellett megnyilatkozik a komoly aggodalom is, melyet én legjobban tudok méltányolni, ki oly vidéken lakom, hol néhány helyes érzékű ember nagy haladást mutatott fel a magyar-erdélyi marha modernizálása körül, ugyanígy, hogy annak már a köztenyésztésben is igen szép eredménye van. Természetes, hogy ezen haladás külsőleg nem feltűnő s alig ment át a köztudatba, mert annak hivatalos kimutatásáról senkinek gondoskodott. Szerencsés volt Kovácsynak az az ötlete is, képen bemutatni azt, amit mi már rég állítunk, hogy a magyar-erdélyi marha nagy haladást tett két-három évtized alatt anélkül, hogy annak tartásviszonyai lényegesen változtak volna, vagy legalább is ugrásszerű átmenet nem zavarta azt; ennek köszönhető, hogy eredeti jó tulajdonaiból nem vesztett.

Még sokkalta ellentétebb képek merülnek fel emlémben, mint a Kovácsy által közreadottak, ha elgondolom a három évtized előtti vásárok állatjait, összehasonlítva a maiakkal. Önérzet fog el, hogy e haladásnak én is munkása voltam, amennyiben arra nemcsak apa- és anyáállatokkal folytam be, hanem azzal is, hogy a népek gazdasági haladását a kezébe adott regenerátorok arányában, fokról-fokra, megrázkódtatás nélkül vittem előre, hirdetőn szóval, írásban és példával, hogy a gazdálkodást a tudomány, technika és változott viszonyoknak megfelelőleg kell átalakítani.

Magam nem egyszer hívtam fel a figyelmet arra, hogy az átalakítást az állam hozzájárulásával szívesen kell, de ki hitte volna, hogy a szarvasmarhatenyésztés terén évtizedekre terjedő nehéz munka eredményének lerombolására közpénzből — bár megengedem, jóhiszeműleg — nyújtsanak segítyt.

Mint példát, kiragadom Háromszék vármegye Ilyefalva községét. Ennek a községnek értelmes vezetősége a jó községi bika értékét évtizedekkel ezelőtt felfogta és Udvarhely vármegye legelőrehaladottabb tenyésztőtől a legjobb példányokat a legmagasabb áron is megvette. Ennek eredménye meg is látszott nemcsak a tehénállományon, de bikáikkal is veszélyes konkurrenciái lettek a pepinier tenyésztőknek. Ezerkilencszázhat tavaszán megfordultam az uzoni bikavásáron s Ilyefalva épp akkor adta el további tenyésztésre három évvel előzőleg köztenyésztésre tölem vásárolt bikáját. Szóbaállottam a községi biróval, kérdeve, hogy honnan szereznek be újat, mire ő elmondotta, hogy több magyar-erdélyi bikát nem szereznek be, mert az állattenyésztési felügyelő tarkát rendelt nekik. Mondám, hogy ehhez nincs joga, de ő elmondta, hogy ha a vegyes bikatartáshoz ragaszkodnak, akkor meg lettek volna fosztva mindazon előnyöktől, melyet a székely akció nyújt. További beszélgetés közben tisztába jöttem azzal is, hogy a község alig bír néhány berni-szimmentáli tehénrel s 60—70 Brassó vármegyéből beszámított pinzgauival, a többi 2—300 db magyar-erdélyi. Ennek a községnek nehezen megköze-

líthető közlegelője van, tejet nyersen értékesíteni nem tud és oly vidéken fekszik, hol a téli takarmányban a szükség ugyszólván állandó.

Oly időkben kifosztani az ily viszonyok közt levő községet magyar-erdélyi marhájától, mikor a jármos ökrök ára kilóban jóval meghaladja a legfinomabb tarka göboly árát, épp oly hiba, mint a székely kisgazdának azt a helyes besztású üzemet megzavarni, hogy gazdasági munkáját egészben vagy részben tenyésztéheneivel végzi el.

En sohasem tartoztam azok közé, kik ne lettek volna tisztában azzal, hogy a magyar-erdélyi marhát nem lehet oly gyorsan átalakítani tejelővé, mint azt a városok tejfogyasztásának fejlődése megkívánja, de ma is világosan látom, hogy ha szén és más kalamítások is közbe nem jönnének, a gőz és más motorikus erő egy század alatt sem teszük nélkülözhetővé a jármos ökröt avagy a nehéz igás lovat. Tisztába kell jönnünk már egyszer azzal, hogy marhaállományunkat számszerűleg is kell szaporítanunk, hogy termőtalajunk természet-szerű szegényedését megakadályozzuk annál is inkább, mert a mesterséges takarmányok termesztésére felhasznált terület ma sem növekedik annyit, mint az évente ujonnan eke alá vont terület. Póttakarmányokon és műtrágyán kívül egyedül a legeltetési terület intenzívebb kihasználása az, mi a táperő visszapótlásához hozzájárul.

Ezen legelőkön eddig is volt állat, csak hogy a legsilányabb minőségű, azt azonban nem szabad hinnünk, hogy ott sokkal jobban megél, míg annak javítása véghez vive nincs.

A havasi legelőgazdaságok mintaképe az Alpok vidéke, hol évszázadok óta gondot fordítanak arra; a lépelőök hazája az északi tengerpart, hol a tengeri klíma képezi alapját azon elveknek, melyek szerint a lápmarha életfeltételeit meg birták adni. Mindkét helyen pénz, munka lett befektetve, alacsony kamatozással elégedhetnek meg, melyet magas értékesítési árak segítenek kihozni.

Tévedés azt hinni, hogy ilyen legelők létesítését nálunk néhány szakkiküldött s pár száz ezer korona oly lépésekben vihetné előre, miként azt a nyugati marha igényessége megkívánná. Mindazon vidékeken, ahol az extenzív termelési viszonyok utját állták annak, hogy az importált állatoknak azt a takarmánymennyiséget adjuk meg, amelyet hazájokban megszoktak, beállott visszafelődésük, mi először a tejelésben, azután abban nyilvánult meg, hogy lassu fejlődésűek lettek, minek következtüléppen a hizlalási célból kapott többlettakarmányt is faggyu alakjában rakják le nem pedig az izmok közé s így husuk sem oly izletes többé.

Felvetettük tehát a nyugati marhával a magyar-erdélyi minden rossz sajátját. A mészáros csak ideig-óráig fog még felülni az ilyen állatok tarka színének s mihamarább vizsgálat alá veszi a bőrt, melynek durvasága az első jele lesz az extenzív felnevelésnek, amikor is sokkalta rosszabbul lesznek értékesíthetők, mint az igázási czélra kiválóan alkalmas hazai fajták. A századokon át szerzett jó tulajdonságokat tehát rövid évek alatt tönkretettük a nyugati marhánál s e rövid idő arra

Vöröslóhere-magot vásárolok.

Kisarankás áruért 165 koronáig, Arankamentes áruért 175 koronáig fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 33.

sem ve
edzett
és igab
hető jó
a mag
fejlődé
tenyész
nek, h
sége.
a pinz
nyok
tapaszt

A sz
azzal a
zeti be
Ennek
látni,
széna
11—13
9—12
kész ve

Hogy
derült k
kedvezn
adattak
kozva
szorult
költsége
magára

A né
vetésül
fel tudó
akező
össze,
viszonyo
nyekre.
gozik, v
tudja h
napszám
munkabé

Legyü
állat ne
teleiből,
viszonyo
mint pé
sokkal
kiadási
laláshoz

Extenz
inkább a
tésénél
e bizony
szegénys
addig ne
erdélyi s
lisra red

Legszá
dekig olv
sunkba h
azonban
szerezzü
beleváló
hasonlít
bizonyos

Ujlag
palczát t
helyen va

LOK
TAL

A M

sem volt elegendő, hogy megszerezte volna az edzettséget, betegségek iránti ellenállóképeséget és igabírást, amelyek épp oly nehezen megszerezhető jó tulajdonságai a nyugati marhának, mint a magyarnak a tejelő-, hizóképesség és korafejlődés. Példa erre több évtizedes pinzgau tenyésztete Nagyküküllő vármegye azon részeinek, hol a nyerstejértékesítés nem volt lehetséges. Megjegyzem, hogy magam részéről még a pinzgau és montafoni marhát extenzív viszonyok közt a legszerencsésebb kiválasztásnak tapasztaltam.

A székely akció bern-pusztérthali importját azzal akarja indokolni, hogy párhuzamban vezet be a vajgazdasággal szövetségi alapon. Ennek helytelenségét mihamarább be fogják látni, mert mióta megkezdte, alig szállott a széna 6 korona alá métermazsánként, a korpa 11—13 korona, a tengeri 12—16 korona, mi 9—12 filléres tejet produkálva, világos, hogy készséves.

Hogy ez még eddig kézzelfoghatóan nem derült ki, az onnan van, hogy a tehének nagyon kedvezményes áron adták ki, a borjuk drágán adták el és a berendezési költségek ajándékozva lettek s azok még reparációra nem szorultak, az értékesítésnél előálló rendkívüli költségeket pedig az akció, amennyire lehet, magára vállalta.

A népjólét némi emelkedését szeretik ellenvetésül felhozni. Ez nem mérvadó, mert én fel tudok hozni községek, melyeket a székely akció szele sem érintett, hol nagy töke gyűlt össze, minek tükre az, hogy jó értékesítési viszonyok voltak az összes gazdasági terményekre. Aki napszámos és cseléd nélkül dolgozik, vagy oly kevéssel, hogy azt kellőn ki tudja használni, az aranykorát éli, aki pedig napszámba is jár, ha igényeit nem növelte, magas munkabér mellett szép megtakarításhoz jut.

Legyünk tehát tisztában azzal, hogy az importált nem aranybánya, ha kiforgatjuk életfeltételeiből, még ott sem, hol a jó értékesítési viszonyok több kiadást engednek reá fordítani, mint például Budapest és Bécs között. Még sokkal nehezebb ott a dolog, hol a bő táplálás kiadást nincsen mi fedezze s az időszerű koplaláshoz kell állatainkat szoktatnunk.

Extenzív klímánk bizonytalan termése leginkább a szálas- és gumószakarmányok természeténél és betakarításánál nyilvánul meg. Míg e bizonytalanság leküzdésének útjába áll tökeszegénységünk és százas elmaradottságunk: addig nem megokadhatott, hogy igénytelen magyar-erdélyi szarvasmarha állományunkat a minimálisra redukáljuk.

Legszámottevőbb gazdasági lapunk élén évtizedekig olvasható volt: „hozzunk be gazdálkodásunkba helyes arányokat”; boldogult Korizmiás azonban nem úgy gondolta ezt, hogy először szerezzük meg a gyomrot, aztán ne legyen beleváló takarmány. A túlzott import inkább hasonlít a cigány gazdálkodáshoz, ki azt a bizonyos lovat szoktatta, szoktatta, amíg...

Ujólá örömmel üdvözlöm Kovácsy Bélát, ki pálcázta tör a nyugati állatok nem megfelelő helyen való céltalan oktroja fölött.

Ugron Zoltán.

LÓTENYÉSZTÉS.

A vemhesség százalékaránya lovaknál.

Felelet az alábbi kérdésre:

A gyakorlatban átlag hány százalék marad vemhes fedezetett telivér angol (versenyző-lovakra), félvér és gazdasági (igás) lovak közül?

A vemhesség százalékaránya lovaknál nem annyira a fajától függ, mint a tenyészkancaznak életrendjétől, használati módjától és a fedezetelés körüli eljárás czélrűségétől.

Legkedvezőbb a számarány, — tapasztalat szerint — ha a mén szabadon járhat a legelőn levő kanczák között. Ilyen rendszer mellett a 80%-ot is túlhaladhatja. Az ezáltal elért haszon azonban nem ér fel azzal a kockázattal, melynek a fedező mén testi épsége és életbiztonsága ki van téve. Aszabad menesben fedező mén akarnikor elpusztulhat rugás következtében. Ez okból ezt a rendszert már nem is alkalmazzák sehol, annál is inkább, mivel állategészségügyi szempontból minden ellenőrzést kizár s így súlyos bajoknak az okozója lehet, melyek között a „tenyészbenaság” rendkívül fertőző voltánál és pusztító természeténél fogva a legveszedelmesebb. A szabad menesben való fedezetést azon oknál fogva nem alkalmazzák, mert a kanczának munkában való hasznosítását kizárja s azonfelül, ahol egynél több mént alkalmaznak, az egyedi párosítás (tenyészkielválasztás) ilyen rendszer mellett nem lehetséges.

Kézen való fedezetésnél a vemhesség átlaga 60%-ra tehető rendes körülmények között minden fajtára nézve, ha az anyakanczák normális gazdasági vagy hasonló igás munkát végeznek.

Az állami menesekben, ahol a tenyészanyag nagy értéke mellett a cél az, hogy minél több jó állami mént produkáljanak, az eljárás rendszeressége folytán a vemhesség százaléka sokkal magasabb, gyakran a 80%-ot is túlhaladja. Viszont az olyan gazdasági lótenyésztésekben, ahol a főcél az igásmunkának minél intenzívebb teljesítése, a vemhességi százalék átlaga rendszerint alig éri el az 50%-ot.

Mindez az általános nagy átlagra szól. A részletekre nézve szabályt felállítani nehéz volna. Így első sorban, az angol telivérről szólva, ki mondhatjuk, hogy gyakori a panasz a vemhességi arány tekintetében. Ennek oka abban rejlik, hogy aránylag igen csekély a nagyobb angol telivértenyésztések száma. Magyarországon alig van 25 tenyészítő, akinek legalább tíz vagy annál több angol telivér anyakanczája lenne. A tapasztalat pedig azt mutatja, hogy amit a statisztika ezekre menő tömegekre megállapít, az a kiscsiny számokra nézve nem talál. Lehet, hogy egyik telivértenyésztőnek négy anyakanczája egy évben mind vemhes, míg a másiknak öt anyakanczája véletlenül mind meddő marad. Az angol telivérlónál az aránylag korai munkabevétel és az idomítás, valamint a versenyek intenzív gimnasztikája a motorikus szerkezetet rendkívül fejleszti a reprodukív szervek fejlődésének a rovására. Ezért — főleg a gyöngébb szervezetteliek között — gyakoriak az olyan erre-

dek, melyek a tenyészésben, mint reproduktorok, mennyiségileg sem válnak be.

A nagyobb tenyészők satnyább, silány kanczáikat nem tartják meg tenyészítésre, tehát jobb vemhességi arányt érnek el. A telivérkanczák selejtje pedig rendszerint kisebb, nem szakavatott tenyészítőkhöz kerül, ahol azután érthető panasz van a termékenységük ellen.

Ugyancsak gyakran hallani panaszt a nehéz igáskanczák (muraközi, ardenni stb.) termékenysége felől. Ennek is érthető okai vannak. A nehéz igásfajta lónál a kellő testsúly fontos kelléket képez. Ha a súlyfejlésztésre irányult takarmányozás olynemű, hogy nem a hus- (izom-) képződést mozditja elő, hanem a zsirképződést, akkor a szervezet elzsírosodásával a reprodukív szervek is elhájásodnak, elpetyhüdnek és a termékenység csökken. A nehéz lófajta kanczáinál a megtermékenyülés egy másik akadálya az ezen fajta egyedek jellemző petyhüdebb szervezete. Ha az ilyen szervezettelű anyakancza hiányos takarmányozás mellett még felette megterhelő, kimerítő munkát kénytelen végezni, akkor még a pete megtermékenyítése esetében is gyakori, hogy a petyhüdt, beteges nyálkahártyával bélelt méh a megtermékenyült petének továbbfejlesztését nem képes folytatni: a kancza minden kísérletezés ellenére meddő marad.

Ott, ahol a nehéz igáslofajta tenyészítését kizárólag a piacon való értékesítés czéljából üzik, az anyakanczát munkában nem erőltetik és nem is bizlalják agyon azokat. Ilymódon a termékenységet kedvezően befolyásolják. Ha ez a rendszer sem segít egyik-másik anyakanczánál és ennek ellenére is mindig meddő marad, akkor az ilyen inproduktív állatot némely furfangos kistenyészítő felhizlalja és eladja a nehéz igási-tenyésztés tapasztalatlan kezdőjének, aki nem győzi a esodalkozást a beszerzett tenyészanyag rossz termékenysége fölött. A nagy tömegek statisztikája akkor akképpen oszlik meg, hogy pl. a muraközi kistenyészítőnél, aki a kevésbbé termékeny kanczákat sietve eladja, a vemhességi arány a 90%-ig is felmegy, a vásárolt tenyészanyaggal dolgozó alföldi középbirtokosoknál pedig néha a 30%-ot sem éri el. A nagy átlag azért nem változott, amint látjuk, mert összeszelve a 60%-ot mégis kihozza.

Mindebből azt látjuk, hogy aki tenyészkancazt akar vásárolni, az — hacsak megbízható helyről nem szerzi — a nehéz lófajtnál 2—3 évesnél idősebbet ne vegyen, másrészt pedig az a tanulság a mondottakból, hogy a statisztikának a nagy tömegekből levont arányszámait a tenyészésben kis csoportokra nem alkalmazhatók, éppugy, mint ahogy kisebb számokból nem lehet statisztikát csinálni.

Kis Mihály.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutyra Ferencz dr.

Hullaégetés.

Nem csupán állategészségi, de jövedelmi szempont is készítetett e sorok papírra vetésére, melyekkel a hullaégetést gyakorlati keresztülvitelre ajánlom.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST

A fertőző betegségek, sejnös, bőségesen látnak el benőnket hullakkal, melyek nem csak az élő állatok pusztulása okozta anyagi kárral, de az eltarítás és a fertőtlenítés költségeivel is terhelve, ha az óvintézkedéseket a törvény parancsa s magunk jól felfogott érdekében sikeresen végre akarjuk hajtani.

Akinék van fogalma arról, minő költséggel jár egy-egy uradalom ezer vagy több darabból álló sertésnyájában fellépő sertésvész esetén a hullák eltakarítása; aki tudja, hogy egy-egy gödör ásása a majortól távol lévő dögterem nem ellenőrizhető munkással mibe kerül; aki tisztában van a távoli dögterem való elásás és a major mellett lévő hulláégetőben való megsemmisítés közti különbséggel, a két esetben fennforogó fertőzési esélyekkel, a nem mindig ellenőrizhető fertőtlenítéssel, elásással és az égetőben előálló tökéletes megsemmisüléssel: az feltétlenül kell, hogy a hulláégetés mellett foglaljon állást, annyival is inkább, mert még nem említettem meg a cigányokat, akiket főképpen télen lehetetlen a dögteremtől távol tartani.

Gyakorlatomban fordult elő eset, hogy az anthraxban elhullott, fegyveres örrrel őriztetett lóhullat két méter magas kerítés-n át, melyen felül szeges drot van, kilopták, nagy számmal terrorizálva és kunyhóban való tartózkodásra kényszerítvén az őrt.

Megemlítem tavaly téli esetemet is, amidőn minegy 300 darab éves süldöm hullott el vészben. A cigányok ekkor 30-40 km. távoból jöttek csi-orgó hid-gben kis szánkókkal hullát s úmbar a csendőreg is vigyázott s azonki-ül 5-6 majori ember volt eszéknént kirendelve, akik a cigányokat a teti helyén nyakoncsipték és a majorba hozták rövid uton, a közizagatás pedig később keményen megbüntette őket, mégis fordultak elő hullatolvajások.

E körülmények kényszere alatt építettük fel a hulláégetőket, melyet, hála Istennek, tökéletesen kipróbálni még nem voltam képes, mert csupán sertések, birkák és baromfi hullait égettem eddig benne.

Hulláégetőnk a majortól körülbelül 200-300 lépésre, kavics- és homokbányákra van építve. Az egész nem nagyobb egy jóra való sütőkemencénél s ócska kazanc-övekből készült. Hullatartó rostélyzata van, mely egyuttal választófal a hullá és a tüzt r között. A láng jó nagásra emelkedvén a rostély fölé, kő-ü nyalja a hullát, s átmazó égé-i termékek pedig szűknyilasú kéményen távoznak el.

Ugy a hullá, mint a tüztér jó erős vasajtóval van elzárva, hogy a hullák idegen elemek hozzáféréstől meg legyenek óva. Egyszerre megfelelő széjje-darabolás után két száros marhat lehet benne megsemmisíteni, amidőn érintkező felület még bőven marad a láng számára.

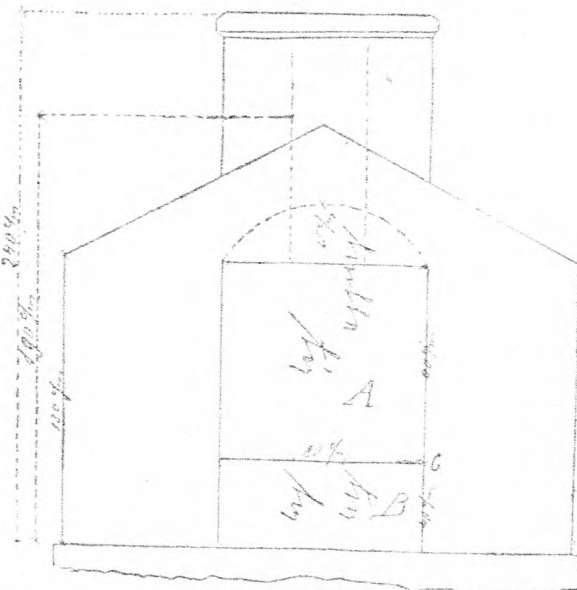
A legközségesebb felépítményhez kell 1700 drb. fa i téglá, 500 liter mész, 400 liter homok, 280 egyenes, 9 orom cserép, 10 drb. 115 cm. hosszú kazán-, gáz- vagy kuteső (természetesen már használt), 1 drb. lakat, 1 drb. 2 mm. vastag vasemeztől készült, reá szögcses-ít, erősi etü s-élek el bi ó ajtó a hullatérre, mely 30 mm. szegletvaskól készü t ajtóóban van a falba erősítve.

Azonban vályoglól vagy kevert rakással is készíthető, sarba rakva, letapsztva, megfelelő tartossággal.

Az építésnél az alap magassága nem határoz. A miénk nagy homokgödörtén van, a hullatér ajtajával az allandó széliránynak. A kémény a

normális földszintből 70 cm.-re magaslik ki s kiválóan jól működik.

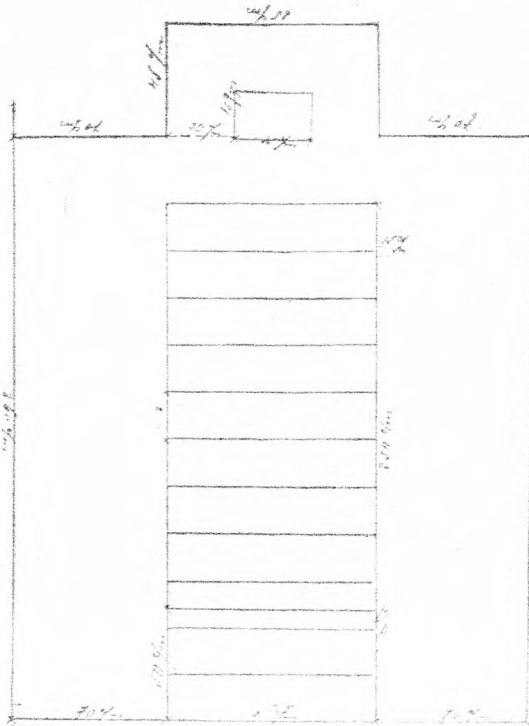
A hulláégető leggazdaságosabban jól megítelve működik, mikor is a hullák alatt csak nagyon kevés tűz kell és a hullák joformán

8. ábra. Hercegh-féle hulláégető keresztmetszete. (A) a hullatér ajtója. B) az esetleg ajtó al zárható tüztér. C) a kazancsövek fekvése.)

egymás zsirjában égnék meg; kitünő eredményt dolgo ik azonban egyes hullával is, amiért ezt egy tüdőbajos, végleglenül sovány birka hulláján megálapítottam.

48 kg. jó száraz rozssza-mával, melyet apránként nyomattam a tüztérre, sikerült elégetnem egy 70 kg. súlyu sovány meglókozát, két birkát és két tyukot; míg egyes birkahulla égetéséhez,

9. ábra. Hercegh-féle hulláégető alaprajza. (A) tüztérrelt képző kazancsövek. B) az előmért alapja.)

annak minősége szerint, 60-70 kg. szalma szükség.

Az égetés olyan tökéletes, hogy a csontok érintésre darabokra törnek, a hus és a bélek pedig teljesen megsemmisülnek.

Idő egyszeri égetésre legfeljebb 1 1/2 óra kell,

míg ha a hullán a bőr több helyen megnyitott, jóval kevesebb.

Midőn kijelentem, hogy az egész nem kerül többé szépen megépítve mint 160 koronába s hogy a tervét szívesen megküldöm bárkinek, annál is inkább ajánlom, mert mióta az égető elkészült, igen nagy allatállományunkból három hónap alatt csak birkát és egy eseléd sznót kellett benne elégetnem. *Hercegh Árpád.*

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Az angol kosorru nyul.

Ezen fajtára, ha reá tekintünk, ugy akkor azonnal tisztába jövünk vele, hogy itten egy olyan állattal állunk szemben, amely az angolok nagy tenyésztési szorgalmának és szakértelmének egyik terméke. Egész bátran állíthatjuk, hogy az ő-szes házinyulaják között ezen állat van a legnagyobb mértékben kiteenyésztve.

Eredetileg ezen fajta a francia kosorru nyultól származik, mely utóbbi hazájában, Franciaországban jelentékeny gazdasági szerepet játszik, különben ezen francia kosorru a folyó évtől kezdve hazánkban is mindinkább nagyobb és nagyobb elterjedésnek kezd örvendni, így pl. a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete is több ilyen nyulat importált, főleg a normandiai nyulak előállítására céljából. Azonban az angol kosorru nyul őstől már teljesen eltér, így főleg a lefogó fülek hossza és szélessége tekintetében, mert míg a francia kosorru nyul füleinek hossza legfeljebb 45 cm., addig az angolé meghaladja a 65 cm.-t is és szélességére nevezve a 15 cm.-t. Mivel az angolok ezen fajtát főleg a hosszú és széles fülekre igyekeztek kiteenyésztetni, természetesen ez ezekre állat többi testrészeinek a rovására történt és így többek között, de főleg azonban testsúlyukban maradtak ezek vissza a többi busnyulal szemben, azonban hála az utóbbi éveknek, ez már lényegesen javult.

Ezen fajtát, mint ahogy azt az előbb is említettük már, első sorban a hosszú fülei jellemzik, ezeknek tövei a fején egymáshoz igen közel vannak elhelyezve és hallónyilasúkkal előre, petyhüdtén leögnak. A töben a fülek erősek, azonban még keskenyek és csak a további részeken szélesednek ki, míg végük felé ismét keskenyebbé válnak, ugy, hogy ki rülbelül a közepén a le széles-b-ök. A fulvégek még tompák. A lefogó hosszú fülek, a hosszukás f-jejjel, a széles homlokkal, a hajlított orral és a sötét brna szemekkel a kosra emlékeztető kinézést kölcsönöznek ezen házinyulnak és éppen e miatt kaptak a kosorru elnevezést. A nősiény feje jelentékenyebben kisebb és keskenyebb a bakénál, ez különben szintén az ivar felismerésének egyik jele.

A testnek többi részei, amint azt már előbb is felemlítettük a súlynál, lényegesen keskenyebbek, mint a francia kosorruaké, illetve az összbnyomás az, mintha ezen fajta karcsubb lenne a másinál. A hat ívelt, mint va anennyi nemes fajtaju házinyulnal, a mellő lábak a hátsóknál tetemesebben rövidebbek, ezáltal természetesen a vállak a csipőknél jóval lejjebb állanak, miáltal ismét a csipők előtérbe jutnak. A test mozgására igen jellemző a csuszó-mászó mozgás. A szőrzet rövid és puha tapintatú.

Ezen nyul szőrzetének színe igen különböző, mivel majdnem valamennyi tiszta színben, sőt 2-3 színeverékben is tenyésztetik, itt csak azt jegyezzük meg, hogy az egyszínűeknek tisztának, tehát menteknek minden másfele

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

színtől, a több színnel bírónak ismét egyenleteknek kell lenniök.

Tetszélyre nézve a kifejlődött állapot meg-haladják a 3—4 kg.-t is, ennél nehezebbek a ritkaságokhoz tartoznak és kivételeket képeznek.

Általában véve igen sajnálatra méltó, hogy ezen igazán tetszetős külsejű házinylul különlegesség — hosszú lelőgő szép füleinél fogva méltán megérdemli ezen utóbbi elnevezést — az utolsó időben alig-alig képes tért hódítani magának, már pedig az olyan tenyésztőnek, aki nemcsak a haszonra néz, hanem szereti a szépet is, nem tudjuk eléggé ajánlani ezen fajtat, mert bizony egy szépen kitenyészített ilyen állatra a leghíresebb nyulás is mindig büszke lehet.

Bászel Elek.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Motor vagy gőzgép?

A k—i uradalom 1904-ben egy 16 névleges löerejű benzinmotort vásárolt egyik budapesti cégnél, hogy azt cséplésnél, darálás- és favigáznál használja. Fizetett érte 7500 koronát készpénzben és a gyárnak adott egy használt lokomotív 4000 kor. árban; a motor vételára tehát 11,500 korona volt.

A jelzett évben cséplés alkalmával a gazdaság összehasonlító kísérletet végzett, hogy a motor-nak van-e és mily nagy előnye a lokomotív fölött az üzemműködést illetően.

Az összehasonlítás fa- és szalmafűtésre berendezett lokomotívval történt. A cséplés folyamán figyelmet fordítottak arra, hogy lehetőleg ugyanazon fajta kalászt csépelje a motor és a két gőzgép; vagyis pl. egy időben mind a három búzával dolgozzék. Ez a körülmény az eredmény helyes voltára nagyon fontos. Ugyanis a rozs cséplésénél — mivel annak szalmája jóval hosszabb mint a buza, árpa, vagy zabé — a nagyobb erő kifejtése miatt a lokomotív több gőzt, a motor több benzint fogyaszt, hogy egyenletes sebességet s ennek folytán a szükséges munkaképességét megtarthassa.

12 napon át végezték a kísérletet, följegyezve naponként a munkaidő tartamát, az elfogyasztott tüzelőanyag s az eleséplést gabona mennyiségét. A naponkénti cséplés adatai nincsen megjegyezveim között; azonban jól emlékszem, hogy számbavehető különbség nem volt a motor és a két gép munkájának eredménye között.

A 12 napos kísérlet (naponként 12 órát gondolván) következő átlagos adatokat eredményezett.

Elfogyott naponként a motornál 67,2 kg. benzin; a szalmafűtésre berendezett lokomotívval 187 q. szalma; a fatüzelésre berendezettnél 1,9 öl = 7,6 ürméter puhafa. Oránként és tényleges löerejűként kellett 0,7 kg. benzin, 17,39 kg. szalma, 0,07 ürméter puhafa, az előbbi adatok szerint.

A munkaköltség ennek alapján következőleg alakult:

1. Benzinmotornál:	
67,2 kg. adómentes benzin a 20 f. 13,44 K.	
ennek S.-A.-Ujhelyből kifuvározása,	
q.-ként a 60 f.	— 40 "
	Összesen: 13,84 K.
2. Szalmafűtésre berendezett lokomotívval:	
187 q. szalma a 1,2 K.	20,04 K.
tüzelő napibére	1,50 "
1 fogat vízfordáshoz	5— "
	Összesen: 26,54 K.
3. Fatüzelésre berendezett lokomotívval:	
1,9 öl puha tűzifa a 8 K.	15,20 K.
fának kiszállításához 1/2 fogat	2,50 "
tüzelő napibére	1,50 "
1 fogat vízfordáshoz	5— "
	Összesen: 24,20 K.

A motor üzemben tartásának költsége majd-

nem felényi, mint a két gőzgépé, vagyis a költség egymáshoz való viszonya 1:1,94:1,74.

A számításhoz nem veszem föl a gépészeti napidíját, mert az egyenlő volt mind a három gépnél. Az uradalom ugyanis szegődményes gépkezelőkkel csépltet. A felhasznált olaj mennyiségében számbavehető különbség nem volt, azért annak értékét is mellőzöm. A motor hengerének hűtéséhez szükséges víz mennyisége oly kevés, hogy annak odaszállítása ezimén fuvarozási díjat nem számíthatok fel.

A motor üzemműködése a gőzgépével szemben jóval kisebb lehet, ha kezelésére nem gépészt, hanem ügyesebb csépléd vagy summás emert alkalmazunk, akinek napibére kevesebb, mint a gépészé. Ez könnyen kereztülvihető olyan uradalmakban, ahol közvetlen egymás mellett két gép csépl, amikor is a gőzgépet kezelő vizsgálzott egyén kisegíti a motort ellenőrző embert, ha annak gépjénél valami üzemműködés zavar támad.

Minden árjegyzék felsorolja a motor általános előnyeit (tüzveszélyt nem okoz s emiatt bárhol is alkalmazható: pár perc alatt megindíthat, amely körülménynek nyári zivatarkor alkalmával nagy hasznát látjuk stb.), azért ezeket nem fejtegetem.

Hátrányának tartom azt, hogy ára jóval nagyobb, mint a gőzgépé, mert míg egy 8 löerejű

10. ábra. Angol kosorru nyul.

lokomotív 6400—7000 K., addig egy ugyanily tényleges löerejű motor majdnem kétszerannyi összegért vehető meg.

Nézetem szerint a motor előbb lesz használhatóvá, mint a gőzgép, mert mikor üzemben van, az egész motor mozog. Sulya ugyanis nincs arányban azon sebességgel, amellyel lendítő kereke forog. Ez a nagymérvű razas mihamarabb arra vezet, hogy meglazulnak a csavarok, megkopnak a csavarmenetek s így egyes részei is hamarosan tönkremennek. Előbb szorul alapos javításra, tehát értékéből évenként sokat veszít. Ebből kifolyólag is a motornál nagyobb évi törlesztési hányadot kell számítanunk, mint a gőzgépénél.

Előbbi számításomban a törlesztési százalékat azért nem vettem föl, mivel a motor tartósságát nem ismerem.

Télen fűtetlen helyiségben nem használható a

motor,*) mert az olaj — különösen a vékonyabb vezetőcsövekben — annyira megürösödik, hogy nem csepeg. Ezt tapasztaltam az uradalomban, mikor télen fabódieban a motornal daráltatni akartunk. Ez a gőzgépénél nem fordul elő, mert a tüzelés következtében az egész gép fölmelegszik s az olaj folyékony marad.

Szaftán Lajos.

ERDÉSZET, FAÜLTETÉS.

Rovatvezető: Földes János.

Az erdők lételéhez fűződő nemzetgazdasági érdekek.

II. Az erdőpusztítás egy újabb neme.

Múlt évi beszámolómban bővebben szoltam e helyen az ugynevezett erdőpanamákról, melyek révén a faüzerek potom áron, alattomos fondorlatokkal, a saját kezükre játszottak a székelyföldi erdőket.

Itt azonban csak a fa lett elvesztegetve, de a talaj az ott egyedül helytálló erdőgazdálkodásnak még meg volt menthető.

Most azonban Bund Karoly, az „Erdészeti Lapok” szerkesztője e lap 1907. évi 16. és 17. füzetében „Az ipolyvölgyi erdőirtásokról” szóló közleményében, melynek valóságáról maga a helyszínen meggyőződött, oly erdőirtási körülményről írja le a leplet, mely az erdő talajt is elherdálja s ott meg a megélhetést is lehetetlenné teszi. Az itteni magánbirtokosok a jobb minőségű fanemeken rég tudván, leginkább csak kisebb értékű bükkösök felett rendelkeznek. Ezek vevői azáltal teszik már most jövedelmezőbbé az üzletet, hogy a fával együtt a talajt is bevonják a vételbe. Az erdőt letarolják, a földet pedig mezőgazdasági használatra utalják, ha az minőjárt véderdőtalaj is. E terület ugyanis Nógrád megye északi részén, legnagyobb részint 20—40 fokos lejtőkön fordul elő 340—1113 méter magasság között s mindössze 8163 holdat tesz ki. Ebből eddig 3500 hold van részben kiirtva, részben hódanként 200—300 koronáért a jobb módú gazdáknak részletenként eladva. A fakereskedők felannyiért vették meg azt fával e, yütt néhány év előtti, tehát mindenképpen szép nyereséget dolgoztak.

Ez a példa csábítólag hat a még eladatlan 4663 kat. hold birtokosaira, hogy szintén ily jövedelmező módon adjanak tul erdeiken. E talajról igazán két bőrt húznak le.

Először a favállalkozó nyer rajta duplán; azután a parcellák új birtokosaiuk szintén megtérül még a talajba fekte ett vételár s tán egy kis haszonhoz is jutnak. A földet t. i. a tuskók között először felkapálják s 4—5 évig rozót és burgonyát természetnek benne. Ekkor a gyenge talaj, melynek csak az erdő televenye adta meg a termőerőt, már egészen kimerül. Ott hagyják tehát parlagon vagy legelőnek, mivel e nehezen hozzáférhető távolos fő deket marha-állomány hiánya miatt trágyázni nem lehet. A marha azután addig járja, tapossa, míg az egész kopar-aggá, csapásáva válik az alantabb fekvő termőfeldeknek is. Ha a természet segiteni akarna is a fel-felkapó bokrozat és nyírfa védelmével, tüstént ott terem a pszichi ember és kivágja, mihelyt a legelőnek száat gypet jobban beárnyalja.

E pusztítás káros következményei e vidéken abban nyilvánulnak, hogy az üvegyárak és egyéb fafogyasztó iparvállalatok éltető elemüktől, a fától megfosztatván, nem nyújthatják azt az állandó kere-etet a fakészítő és fuvarozó munkásoknak, mint eddig, midőn elegendő fával rendelkeztek, melynek folyton tartó ár-melkedésével a munka- és fuvarberek is emelkedtek volna.

*) Ez nem áll. Tessék a gép megindításakor kevesebb hővizet bocsátani a hengerfalra, akkor az gyorsabban felmelegszik s az olaj sem sűrűsödhetik meg a hűdeg miatt.

Rovatvezető.

Igen ám, de erre nem gondoltak, mikor az erdők irtását azzal indokolták, hogy a mező- és állatgazdaság fel fog virágozni nagyobb és új föld és legelőterületek nyerése által. E haszon azonban csak ideig-óráig tartott és most a föld- és legelő elpusztulásával embernek, állatnak is pusztulni kell, kevesebbnek nyújthat élelmet, mint eddig; az állandó keresetet nyújtó erdő sincs többé s annak hiányában a faipar-vállalatok s a hozzákötött életerők sem állhatnak fenn többé.

Teljesen igaz van Liptay Bélának a „mezőgazdasági válságról stb.“ írván (Köztelek 1907. évi február 27. sz.), mikor Gömör, Heves és Nógrád vármegyének fenti módon elkarszosodott vidékeiről ezt írja: „Ime ilyen eredményekkel járna, ha szabadlá tennék az erdőbirtokokat s azt hiszem, ezekből az eredményekből a legfanatikusabb parcellázó sem kér, ha valóban a földmivesszétel javát tartja szem előtt.“ Sajnos azonban, hogy az ilyen elkarszosítás, amint látjuk, még folytonosan tart, az erdőörvény 26 éves fennállása idején, ennek szigorú tilalmi ellenére.

Azokat az ipolyvölgyi veszedelmes irtásokat ugyanis már 1898-ban, tehát közel 10 év előtt, a kir. erdőfelügyelő nemcsak felfedezte, de be is jelentette illetékes helyen. Ennek folytán a közigazgatási bizottság még ugyanabban az esztendőben az irtások legeltetését megtiltotta s a letarolt területeknek 6 év alatt leendő beerdősítését elrendelte. S íme 10 év múltán sincsen ennek fogantatja!

Mikor az erdőfelügyelő 8 év után, 1906-ban újból e helyre került, a rendeletet nemcsak végrehajtva nem találta, de a törvényellenes irtás és talajpusztítás még nagyobb mérvet öltött, egészen az elkarszosodásig eljutott.

S mindamellett az 1907. évi jun. 11. és 12-én kiszállott helyszíni bizottság, jóllehet mindössze csak 10 holdat talált olyannak, mely nem feltétlen erdőtalaj, kénytelen volt újabb 4 évi időhaladékot javasolni a beerdősítésre, arra való méltányossági tekintetből, hogy a nemrég irtott területekért fizetett magas árak a vételbe jöbízemüleg beugratott tulajdonosoknak megtérüljenek.

De akárhova fordulna tekintetüket, az ország hegyvidékén vég-s-végig ott találjuk az elkarszosodott oldalakat.

Szomorúan világitja meg ezt a többi között Ajtay Sándor „Erdők pusztulása“ czímen az „Erdészeti Lapok“ 1907. október havi füzetében Arad megyéből vett példakkal, hol a sem-tén feltétlen erdőtalajon álló volt nemesi birtokok közül alig 3-4 van ősi kézben s ezek is kinalják már eladásra, mint legujabban a a tauzei uradalmat. Sajnos, hogy itt is a fent vázolt módon kerül az erdő talajostól idegen fakeskedők kezén keresztül áruba, ugyanolyan eredménnyel. Csakhogy e birtokcsere egy újabb veszedelmet rejt magában azért, hogy a volt magyar urak e letarolt területeit az oláh községi lakosok az oláh pénzintezetek által előlegezett pénzen veszik meg s a törvényt akképpen játszzák ki, hogy telekkönyvileg felosztják egymás között, de valóságban fenn tartják a közös használatot, nehogy mint községi erdő a magyar állam közegei által kezeltelessék.

Ilyen módon lett azután Arad megye számos

oly helyén, hol 10 év előtt még szép bükkösök és tölgyesek állottak, most kopárosodó legelő. A vidék nemcsak elpusztul talajában, de el is nemzetlenedik a birtokosok cseréje által. A magyar erdősz az egyedüli, ki őrt áll itten s rámutat a veszedelemre.

Magam is ismerem e vidéket és megerősíthetem a fent elmondottakat.

Csak most került adósság miatt egy 18,000 holdas birtok dombra, mely a kincstárnak vételre felajánlatván, a becslés megejtése végett több ízben bejártam azt. Oly hegységek közé ékelt községek határain terül el az, melyek körül tiszta kősziklás oldalak meredeznek, mind vigasztalanabb képet nyújtva, amint beljebb hatolunk a völgyek zugába, hol már semmi élő marha nincsen, csak a kecske és disznó képezi a szegény lakosság egyedüli háziállatjait.

Magán az erdőbirtokon a kapa alá vett vágásterületek kavicsos meredekségein tisztás tisztás ér, melyeket néhány évig művelnek, míg fölmondja a föld a szolgálatot; azután ott marad parlagnak, melyen a fű sem tengődik, sziklába vágó vízmosástól össze-vissza tépve szaggatottan, végre a kecske éles körme a csapadékok segítségével az utolsó morzsa földet is lekoptatja.

Ha e birtokot a magyar állam gondja alá vehette volna, a kopárokat befásítva, befűvesítve, az itt jól diszáló gyümölcsfával részben beültetve, hasznosítottá tette volna a kevéssel beérő östelepülő oláh népnek, örök hálára kötelezve azt a magyar állam iránt. A szomszédos Krassó-Szörény, Hunyad- és a többi hegyes erdélyi megyékben hasonló viszonyokra bukkanunk.

Napról-napra óriási arányban terjednek a kopárok, melynek elébe vágni legfőbb ideje.

Sokkal éberebb szemmel kellend az államnak és a megalakítandó mező- és erdőgazdasági kamaráknak örködni, hogy az említett bajok még jobban el ne harapódzanak.

Főleg a kamarákra hárulik jelentős feladat, mert az állami kormányzat erre hivatott szerveit annyira hatalmába kerítette a bürokratizmus, hogy a magasabb feladatokra való érzék elhomályosul. Pedig sokszor egyszerű adminisztratív intézkedéssel is elejét vehetné az állam, hogy a hazája rögéhez ragaszkodó birtokos ne kényszerítessék ott hagyni tűzhelyét a megbizhatlan elemeknek.

Legyen szabad egy szembeszökő példára rámutatnom szintén Arad megyéből.

Egy 20,000 holdas volt marczibányi erdőbirtok a Maros és Körös vízválasztóján, ez utóbbi völgyre utalt gyarló közlekedésével boldogulni nem bír birtokosait sokszorosan fecsérelte, míg 5 év előtt körülbelül 40 korona holdankénti vételárral egy oly vállalkozó birtokos kezébe jutott árverésen, ki az erdőtermékek forgalmát az előnyösebben fekvő Maros-völgybe kívánta áttérteni. De az itteni birtokosok egyakarattal szembe fordultak neki, sőt képviselőitől támogatott hatalmas szövetségük rávette a minisztert is, hogy az átjárást egy erdei iparvasút építésével a kincstári birtokon keresztül megtagadja.

Ily körülmények között jutott e sorok írója az érdekeit hivatal élére egy félév tartamára. Én e kérdést újból alapos és pedig helyszíni

vizsgálódás tárgyává tettem, annál inkább, mivel más körösvölgyi birtokos is hasonló engedélyért kopogtatott.

A helyszíni szemle s a régi üzleti iratok tanulmányozása a következő meglepő adatokat szolgáltatata.

1. A Körösvölgy felé a kiszállítás a nagy költség miatt lehetetlen.

2. Az előbbi birtokosok is csak addig s akkor tudtak valahogy boldogulni, míg és mikor fájukat a Marosvölgy felé szállítva értékesíthették.

3. Az átszállításnak szembehelyezkedő birtokosok mögött egy olyan ellenlábás fakeskedő állott, ki eddig is a szomszédos kincstári erdőben épített vasutja sinjeit a kérdéses birtokok határáig fektetve le, sutyomban egyedül vette meg a faanyagokat a körösvölgyi birtokosoktól s minthogy ezek kényre-kedvre ki voltak neki szolgáltatva, kénytelenek voltak ettől a felkínált legalacsonyabb árat is elfogadni, verseny híján, csakhogy valahogy megélhessenek.

Minthogy ilyen körülmények között az az érv, hogy a túlról jövő famennyiség (25,000 méterről volt szó) az árat lenyomja, helyt nem foghatott, sőt a keletkező versenytársaknak a jövőben kedvezőbbre fordulandó értékesítési viszonyokkal való egybevetése arra a kedvező vétkövetkezésre vezetett, hogy nem az árak lenyomása, de azok felverése lesz várható: a miniszter az érvek sulya alatt meghajolva, az átjárást megengedte s ezzel nem egy, de mindjárt egy más birtokosnak is, kinek az átjárást ennek folytán szintén megengedni kellett, a megélhetést biztosította, különben meglehet, hogy e birtokok most szintén mint kopárok, a magyar állam eszméjéért éppen nem lelkesedő nemzetiségiek kezében volnának, míg most az oláhságba való bekebelezés ellen biztosítva vannak.

A megjósolt siker sem maradt el. A lidércnyomás alól felszabadult tulajdoni birtokosok nemcsak saját fájuknak szereznek, azt iparvasutjaikkal a Marosvölgybe szállítva, itt hasonlóan kedvezőbb piacot, hanem a faárveréseken részt véve, az árat tetemesen felhajtják.

Az államkormányzat vezetői azonban most is reggeltől-estig a halomra gyűlö aktákat kénytelenek bujni, az aktaszerű elintézés foglalja le majd minden idejüket s arra van minden figyelmük leszegezve.

Ez a tisztán aktaszerű elintézés, a bürokráciának ez az átka okozta azt is, hogy az Ipoly völgyén az egész környék alig helyrehozható nagy hátrányára koparrá vált irtások keletkeztek. Mert hiszen meg volt hagyva papirosan erdőfelügyelőnek, állami erdőgondnoknak, járási főszolgabíróknak, községi előjáróságnak, hogy „a felek kello kitanítása mellett teljes erélyvel odahasson, hogy a fenti rendelkezések (legel etés betiltása, 6 év alatti újraerdősítés) pontosan betartassanak, mit is szigoruan ellenőrizzen s a legkisebb eltérést is bejelenteni felelősség terhe mellett kötelességének ismerje“.

Mindenki beláthatja, hogy e, hazánkat országos veszedelemmel fenyegető, tarthatatlan állapotokon okvetlen segíteni kell.

Földes János.

HALDEK

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállója.

Budapest, V., Bálvány-u. 6.

vesz

lóhere

magot

kisarankását

a belföldi szükségletre 160 koronáig,

nagyarankását

a külföld részére 150 koronáig.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Azetilénvilágítás. II. felelet a 2. sz. kérdésre.
Azetilénvilágításnak van most egy újabb módja, mely nagyon szép, jó, olyan a kezelése, mint az acetiléné, valamivel többbe kerül, de teljesen robbanásmentes és egészen egyenlően ég mindig. A kalciumból ugyanis olyanféle anyagot készítenek, mint a kőszénből a briketet és ezt egy egyszerű bádgedényben úgy helyezik el, hogy víz csak akkor férhet hozzá és csak akkor fejlődik gáz, ha a képződött gáz el is áramlik a vezetékeken és a lámpában elég vagy elillan. Mihelyt megszűnik a gáz elhasználása, azonnal elyomja a fejlesztőben levő kevés gáz a vizet az anyagtól és megszűnik a gázfejlődés, így nincs gázkészlet és nincs is minek fölrobbanni. A praktikus tapasztalat azonban azt igazolta, hogy nem Auer-harisnyákat, hanem mennél nagyobb szabadágokat kell szereltetni. A szerelő felelősség és jótállás mellett is készít berendezéseket. Neve *Beqid-világítás*. Az anyagokat árulja Michalup Richard ur Budapest, V., Báthory-utca 20. De a szerelés végett csakis a főszerelőhöz: Polacek József Budapest, V., Csáky-utca 17. sz. kell fordulni. Nalam mult május óta gyönyörűen bevált.

Erős György.

Süldőhizlalás. 26. kérdés. Rendelkezem 150 darab 10 hónapos, páronkénti súlyban 80 kg.-os süldővel, melyeket 1908 március hó 1-éig 110 kg.-ra szándékoznék hozni, lehetséges-e ezt kukoricza, Derby-melasz és répaetetés mellett és mily napi adagolással elérni? *S. T.*

Felelet a 26. sz. kérdésre. Számítson a süldők párjára s naponta 5 kg. takarmányrépát, 1/2 kg. Derby-melaszt s 1 1/4 kg. tengeridarát. Ez 1000 kg. élősúlyra átszámítva 320 kg. szárazanyagot, 255 kg. em. nyers fehérjét s 231 kg. keményítőértéket tartalmaz s körülbelül ugyanannyi adagolással elérni lehet, mint ha csak 245 kg. tengeridarát kapnának; miután pedig 4 3/4—5 kg. tengeridara 1 kg. sulygarapodást eredményez, tényleg elérheti adagolásunkkal azt, hogy a páronként 80 kg.-os süldők két hónap alatt 110 kg.-ra hízzanak meg. *Cselkó István.*

Haszonbérleti kárpótlása birtokeladás esetén. 27. kérdés. Alkuszom egy birtokbérletre, a haszonbér 6400 ft és a bérleti idő 12 év volna. Egyedüli akadály, hogy a tulajdonos ragaszkodik ahhoz, hogy a birtok eladása esetén a bérlet megszűnjék és a bérleti év elejével, április 1-én, bérlet kiesik a bérletből. Nekem eladás esetére annyi kártérítést biztosít, hogy egy fél évi haszonbért fog elegendeni. A bérlet nagyobb befektetést igényel és ilyen csekély bonifikációra nem köthetem meg a bérletet. Kérdem, hogy mily kulcs alapján kellene kiszámítani és a haszonbéri szerződésben szakszerűen és a valóságnak megfelelően kikötni a kártérítés nagyságát a birtok eladása esetén? Kérném egyúttal arról is szíves értesítést, hogy hol kaphatni kedvezményes árban oltványesemetet? Esetleg az árát is. *L. B.*

Felelet a 27. sz. kérdésre. Birtokok bérbeadásánál azon esetre, ha a birtok eladása esetén a bérlet megszűnik, a bérlet kárpótlása különböző módon állapíthatik meg. Tekintettel arra, miszerint a kárpótlás mérve két körülménytől függ, nevezetesen egyrészt a még hátralévő bérleti évek számától, másrészt azon befektetésektől, melyeket a bérlet csak hosszabb

használat esetén eszközölhet, a legmegfelelőbb módozat az, hogy a haszonbéri szerződésben kikötötték:

1. A birtok eladása esetén megszűnik a bérlet és a bérlet kárpótlásaként a még hátralévő bérleti évek összes haszonbérének 25%-át kapja kárpótlásul. Ha tehát az évi haszonbér 12,800 kor. s a birtok eladásakor még 10 év lenne hátra, akkor 128,000 K. 25%-a, vagyis 32,000 K. lenne a kárpótlás, egyben megjegyezve, hogy ezen módozat a kereseti adó törvényén alapszik, mely szerint feltételezik, hogy a haszonbér 25%-a képezi átlagban a haszonbérlet üzleti nyereségét.

2. A birtok eladása esetén a bérletnek azon befektetések kárpótlására is van jogigénye, melyeket a bérbeadó engedélyével eszközölt s melyeket a bérleti idő megrövidítése végett kellőképpen ki nem használta. Ez esetben a beváltás módja a befektetés (építkezés, alagsóvezetés stb.) természetétől előre megállapítandó, p. o. új épületeknél évenként 1—2% iratik le azok eredeti értékéből.

Hogy oltványesemetek kedvezményes árban kaphatók, nem tudjuk; tessék ez ügyben a Borászati Lapokhoz fordulni (Budapest, Üllői-ut 25.). *Hensch Árpád.*

Külön mezőőrök tartása. 28. kérdés. Gazdaságom 1200 holdas, melyet tagosítás folytán két helyen kaptam és pedig egy 1000 holdas és egy 200 holdas tagban, melyen kívül még van egy 90 holdnyi közlegelő külön parcellában kibasítva, mindezekon kívül mult évben még vettem egy külön fekvő 80 holdas tagot ugyanazon határban. Ezen területeket külön mezőőrök által pásztortatom, de a községnek ez évben egy új gondolata támadt és a 90 és 80 holdas tagomat, melyeket, mint említém, külön pásztortatok, bevette a községi mezőőri díjra kötelezett területek közé és kötelezett engem, hogy ezen díjakat fizessem. Kérdem, minthogy nagyobb területeim vannak, melyeket külön pásztortatok, nem őriztettem kisebb területeimet is saját mezőőreim által és hogy köteles vagyok-e a község által kirótt mezőőri díjakat megfizetni és hogy hol és mi alapon nyújtsam be jogorvoslatot kérő panaszomat? *G. A.*

Felelet a 28. sz. kérdésre. A mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. taxatív sorolja fel a külön mezőőr tartására vonatkozó eseteket. Kinek egy vagy több szomszédos község határában száz kataszteri hold vagy annál nagyobb birtoka van, az külön mezőőrt is tarthat és ha külön mezőőrt tart, a községi mezőőr tartási költségeihez hozzájárulni nem köteles. A száz holdnál kisebb földterületek után a birtokosok akkor is kötelesek a községi mezőőr tartási költségeihez hozzájárulni, ha külön pásztort tartanak. A község eljárása tehát törvényes s meg nem dönthető. *Hollady Nándor.*

Napraforgómag etatése malacokkal. 29. kérdés. Lehet-e napraforgómagot darálva etetni olyformán, hogy tengeri- és árpadara közé 1/15 rész napraforgómagot tesztek? *M. A.*

Felelet a 29. sz. kérdésre. A 2 1/2 hónapos malacczal nemcsak lehet napraforgómagot etetni, de az kitűnően fog reá hatni, ami pl. abból is következtethető, hogy az elválasztott borju legjobb takarmánya a lenmag, melytől pedig izlettességét s természetszerűségét véve,

keveset különbözik a napraforgómag. Azonban valamint a borjuval csak kevés lenmagot szabad etetni, ugyanaz áll a malacot illetőleg a napraforgómagról is, részint mert a tulsok takarmányzsír rontja az emésztést, részint mert a napraforgómag puha szalonnát ad, mely csak akkor változik meg, ha idejében hagyjuk a napraforgómag etetését abba. Hogy sok vagy kevés-e az, ha a malac szemeseségének 1/15 része napraforgómag, arról legjobban úgy győződhetünk meg, ha ezt az adatot 1000 kg. élősúlyra vonatkoztatjuk, mert arra bátran adagolhatunk 4—5 kg. napraforgómagot. Amde 1000 kg.-ra mintegy 40 kg. szemeseséget kíván a malac naponta, melynek 1/15 része tehát csak 26 kg., vagyis körülbelül félannyi napraforgómag, mint amennyit etetni szabadna. Ez semmiesetre sem fog a malacnak ártani, sőt tekintve a napraforgómagnak fehérjegyűségét s nagy keményítőértékét, csak kitűnően hathat reá. *Cselkó István.*

Cselédek adója. 30. kérdés. Joga van-e a gazdának az új cselédtörvény szerint a cseléd adóját béréből levonni? Erre nézve sem a törvényben, sem a szabályrendeletben nem található határozott intézkedés s míg egyrészt a le nem vonható költségeket felsorolja (melyek között a gazdtól lefizetett cselédadó nincs), másrészt a 35. §. megtilt minden bérvisszatartást. *L. L.*

Felelet a 30. sz. kérdésre. A gazdasági cselédek helyett a gazda által fizetett I. oszt. kereseti adó levonásának az 1907. évi XLV. t.-cz. 35. §-a nem áll utjában, eltekintve azon általános elvtől, hogy kereseti adóját mindenkinek magának kell viselnie s hogy az egyenes adók egyáltalán másra át nem háríthatók s a gazdának ezen adóért való felelősségét a törvény csakis az adóbehajtás technikai szempontjából és cselétszerűségi okokból állapította meg: az 1907. évi XLV. t.-cz. az adókról egyáltalán nem intézkedik, azokat nem érinti s a gazdának azon joga, hogy a cseléd helyett fizetett adót annak béréből levonhatja, nem a cselédtörvényen, hanem az idevonatkozó adótörvényeken, nevezetesen az 1875. évi XXIX. t.-cz. 11. §-án alapszik. *Sz. F.*

Szőlőcsefrefre hizómarháknak. 31. kérdés. Néhány hordó ketéves szőlőcsefrefre (törköly) van kimaradva, jól leföldelve, egészséges állapotban. Tanácsos-e hizómarháimnak a pácba bekeverni? Mily nagy a tápértéke? *L. Gy.*

Felelet a 31. sz. kérdésre. A szőlőtörkölynek csekélyebb a tápértéke, mint az őszi szalmának, mely szempontból tehát egyáltalán nem nevezhető hizómarháknak; de valamint a hizómarhával kevés szalmát lehet etetni, ugyanúgy szőlőtörkölyt is adhatunk neki. Legjobban tájékozódunk a szőlőtörköly csekély tápértékéről, ha szárazanyagtartalmáról s keményítőértékéről veszünk tudomást s ha azokat az őszi szalma megfelelő alkotórészeivel hasonlítjuk össze, amikor azután arról győződünk meg, hogy bar az őszi szalma sem képes hizlálni, de még mindig jobb a szőlőtörkölynél. Ezen anyagok szárazanyagtartalmát s keményítőértékét „Takarmányozástankönyvben” s a „Köztelek zsebnaptárban” találja meg. Ha ökre s ridég marhája van, etesse a szőlőtörkölyt inkább azokkal, mert a csekély tápszükségletű állatok jobban értékesítik a sok emészthetetlen ballasztot tartalmazó takarmányt, mint a hizómarha. *Cselkó István.*

A szárított sertéstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb trágyanem

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézetű kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számítalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve. Árajánlattal, felvilágosítással, előismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Acetilénvilágítás. II. felelet a 2. sz. kérdésre.
Acetilénvilágításnak van most egy újabb módja, mely nagyon szép, jó, olyan a kezelése, mint az acetiléné, valamivel többbe kerül, de teljesen robbanásmentes és egészen egyenlően ég mindig. A kalciumból ugyanis olvanféle anyagot készítenek, mint a kőszénből a brikket és ezt egy egyszerű bádogedényben úgy helyezik el, hogy víz csak akkor férhet hozzá és csak akkor fejlődik gáz, ha a képződött gáz el is áramlik a vezetékeken és a lámpában elég vagy elillan. Mihelyt megszűnik a gáz elhasználása, azonnal elnyomja a fejlesztőben levő kevés gáz a vizet az anyagtól és megszűnik a gázfejlődés, így nincs gázkészslet és nincs is minnek fölrobbanás. A praktikus tapasztalat azonban azt igazolta, hogy nem Auer-harisnyákat, hanem mennél nagyobb szabadégőket kell szereltetni. A szerelő felelősség és jótállás mellett is készít berendezéseket. Neve *Beard-világítás*. Az anyagokat árulja Michalup Richard ur Budapest, V., Bátorhy-utca 20. De a szerelés végett csakis a főszerelőhöz: Polacsek József Budapest, V., Csáky-utca 17. sz. kell fordulni. Nalam mult május óta gyönyörűen bevált.

Erős György.

Süldőhizlalás. 26. kérdés. Rendelkezem 150 darab 10 hónapos, páronkénti súlyban 80 kg.-os süldővel, melyeket 1908 március hó 1-éig 110 kg.-ra szándékozom hozni, lehetséges-e ezt kukoricza, Derby-melasz és répaetetés mellett és mily napi adagolással elérni? S. T.

Felelet a 26. sz. kérdésre. Számítson a süldők párjára s naponta 5 kg. takarmányrépat, $\frac{1}{2}$ kg. Derby-melaszt s $1\frac{3}{4}$ kg. tengeridarát. Ez 1000 kg. élősúlyra átszámítva 320 kg. szárazanyagot, 255 kg. em. nyers fehérjét s 231 kg. keményítőértéket tartalmaz s körülbelül úgy hat a süldőkre, mint ha csak 245 kg. tengeridarát kapnának; miután pedig $4\frac{3}{4}$ —5 kg. tengeridara 1 kg. súlygyarapodást eredményez, tényleg elérheti adagolásunkkal azt, hogy a páronként 80 kg.-os süldők két hónap alatt 110 kg.-ra hizzanak meg. Cselkó István.

Haszonbérli kárpótlása birtokeladás esetén. 27. kérdés. Alkuszom egy birtokbérletre, a haszonbér 6400 ft és a bérleti idő 12 év volna. Egyedüli akadály, hogy a tulajdonos ragaszkodik ahhoz, hogy a birtok eladása esetén a bérlet megszűnjék és a bérleti év elejével, április 1-én, bérli kisiek a bérletből. Nekem eladás esetére annyi kártérítést biztosít, hogy egy félvi haszonbért fog elengedni. A bérlet nagyobb befektetést igényel és ilyen csekély bonifikációra nem köthetem meg a bérletet. Kérdem, hogy mily kulcs alapján kellene kiszámítani és a haszonbéri szerződésben szakszerűen és a valóságnak megfelelően kikötni a kártérítés nagyságát a birtok eladása esetén? Kérném egyúttal arról is szíves értesítését, hogy hol kaphatni kedvezményes árban oltványesemetét? Esetleg az árat is. L. B.

Felelet a 27. sz. kérdésre. Birtokok bérbeadásánál azon esetre, ha a birtok eladása esetén a bérlet megszűnik, a bérli kárpótlása különböző módon állapíttatik meg. Tekintettel arra, miszerint a kárpótlás mérve két körülménytől függ, nevezetesen egyrészt a még hátralévő bérleti évek számától, másrészt azon befektetésektől, melyeket a bérli csak hosszabb

használat esetén eszközölhet, a legmegfelelőbb módozat az, hogy a haszonbéri szerződésben kiköttesse:

1. A birtok eladása esetén megszűnik a bérlet és a bérli kárpótlásként a még hátralévő bérleti évek összes haszonbérének 25%-át kapja kárpótlásul. Ha tehát az évi haszonbér 12,800 kor. s a birtok eladásakor még 10 év lenne hátra, akkor 128,000 K. 25%-a, vagyis 32,000 K. lenne a kárpótlás, egyben megjegyezve, hogy ezen módozat a kereseti adó törvényén alapszik, mely szerint feltételezik, hogy a haszonbér 25%-a képezi átlagban a haszonbérli üzleti nyereségét.

2. A birtok eladása esetén a bérlinek azon befektetések kárpótlására is van jogigénye, melyeket a bérbeadó engedélyével eszközölt s melyeket a bérleti idő megrövidítése végett kellekőképpen ki nem használtatott. Ez esetben a beváltás módja a befektetés (építkezés, alagsóvezetés stb.) természete szerint előre megállapítandó, p. o. új épületeknél évenként 1—2% iratik le azok eredeti értékéből.

Hogy oltványesemeték kedvezményes árban hol kaphatók, nem tudjuk; tessék ez ügyben a Borászati Lapokhoz fordulni (Budapest, Üllői-ut 25.). Hensch Árpád.

Külön mezőőrök tartása. 28. kérdés. Gazdaságom 1200 holdas, melyet tagosítás folytán két helyen kaptam és pedig egy 1000 holdas és egy 200 holdas tagban, melyen kívül még van egy 90 holdnyi közlegelő külön parcellában kihalitva, mindezekon kívül mult évben még vettem egy külön fekvő 80 holdas tagot ugyanazon határban. Ezen területeket külön mezőőrök által pásztortatom, de a községnek ez évben egy új gondolata támadt és a 90 és 80 holdas tagomat, melyeket, mint említém, külön pásztortoltak, bevetté a községi mezőőri díjra kötelezett területek közé és kötelezett engem, hogy ezen díjakat fizessem. Kérdem, minthogy nagyobb területeim vannak, melyeket külön pásztortoltak, nem őriztethetem kisebb területeimet is saját mezőőreim által és hogy köteles vagyok-e a község által kirótt mezőőri díjakat megfizetni és hogy hol és mi alapon nyújtsam be jogorvoslást kéro panaszomat? G. A.

Felelet a 28. sz. kérdésre. A mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. taxative sorolja fel a külön mezőőr tartására vonatkozó eseteket. Kinek egy vagy több szomszédos község határában száz kataszteri hold vagy annál nagyobb birtoka van, az külön mezőőrt is tarthat és ha külön mezőőrt tart, a községi mezőőr tartási költségeihez hozzájárulni nem köteles. A száz holdnál kisebb földterületek után a birtokosok akkor is kötelesek a községi mezőőr tartási költségeihez hozzájárulni, ha külön pásztort tartanak. A község eljárása tehát törvényes s meg nem dönthető. Hollady Nándor.

Napraforgómag etetése malacokkal. 29. kérdés. Lehet-e napraforgómagot darálva etetni olyformán, hogy tengeri- és árpadara közé $\frac{1}{15}$ rész napraforgómagot tesztek? M. A.

Felelet a 29. sz. kérdésre. A $2\frac{1}{2}$ hónapos malacczal nemcsak lehet napraforgómagot etetni, de az kitűnően fog reá hatni, ami pl. abból is következtethető, hogy az elválasztott borju legjobb takarmánya a lenmag, melytől pedig izletességét s természetszerűségét véve,

keveset különbözik a napraforgómag. Azonban valamint a borjuval csak kevés lenmagot szabad etetni, ugyanaz áll a malacot illetően is, részint mert a napraforgómagról is, részint mert a tulsok takarmányszir rontja az emésztést, részint mert a napraforgómag puha szalonnát ad, mely csak akkor változik meg, ha idejében hagyjuk a napraforgómag etetését abba. Hogy sok vagy kevés-e az, ha a malacz szemeseleségének $\frac{1}{15}$ része napraforgómag, arról legjobban úgy győződhetünk meg, ha ezt az adatot 1000 kg. élősúlyra vonatkoztatjuk, mert arra bátran adagolhatunk 4—5 kg. napraforgómagot. Amde 1000 kg.-ra mintegy 40 kg. szemeseleséget kíván a malacz naponta, melynek $\frac{1}{15}$ része tehát csak 26 kg., vagyis körülbelül félannyi napraforgómag, mint amennyit etetni szabadna. Ez semmiesetre sem fog a malacznak ártani, sőt tekintve a napraforgómagnak fehérjegyűségét s nagy keményítőértékét, csak kitűnően hathat reá. Cselkó István.

Cselédek adója. 30. kérdés. Joga van-e a gazdának az új cselédtörvény szerint a cseléd adóját béréből levonni? Erre nézve sem a törvényben, sem a szabályrendeletben nem található határozott intézkedés s mig egyrészt a le nem vonható költségeket felsorolja (melyek között a gazdtól lefizetett cselédadó nincs), másrészt a 35. §. megtilt minden bérvisszatartást. L. L.

Felelet a 30. sz. kérdésre. A gazdasági cselédek helyett a gazda által fizetett I. oszt. kereseti adó levonásának az 1907. évi XLV. t.-cz. 35. §-a nem áll útjában, eltekintve azon általános elvtől, hogy kereseti adóját mindenkinek magának kell viselnie s hogy az egyes adók egyáltalán másra át nem háríthatók s a gazdának ezen adóért való felelősségét a törvény csakis az adóbehajtás technikai szempontjából és cselészerűségi okokból állapította meg: az 1907. évi XLV. t.-cz. az adókról egyáltalán nem intézkedik, azokat nem érinti s a gazdának azon joga, hogy a cseléd helyett fizetett adót annak béréből levonhatja, nem a cselédtörvényben, hanem az idevonatkozó adótörvényekben, nevezetesen az 1875. évi XXIX. t.-cz. 11. §-án alapszik. Sz. F.

Szőlőcsefrefe hizómarháknak. 31. kérdés. Néhány hordó ketéves szőlőcsefrefém (törköly) van kimaradva, jól leföldelve, egészséges állapotban. Tanácsos-e hizómarháimnak a pácza bekeverni? Mily nagy a tápértéke? L. Gy.

Felelet a 31. sz. kérdésre. A szőlőtörkölynek csekélyebb a tápértéke, mint az ősi szalmának, mely szempontból tehát egyáltalán nem nevezhető hizáló takarmánynak; de valamint a hizómarhával kevés szalmát lehet etetni, ugyanúgy szőlőtörkölyt is adhatunk neki. Legjobban tájékozódunk a szőlőtörköly csekély tápértékéről, ha szárazanyag-tartalmaról s keményítőértékéről veszünk tudomást s ha azokat az ősi szalma megfelelő alkotórészeivel hasonlítjuk össze, amikor azután arról győződünk meg, hogy bar az ősi szalma sem képes hizlalni, de még mindig jobb a szőlőtörkölynél. Ezen anyagok szárazanyag-tartalmát s keményítőértékét „Takarmányozástanunkban” s a „Köztelek zsebnaptárban” találja meg. Ha ökre s ridég marhája van, etesse a szőlőtörkölyt inkább azokkal, mert a csekély tápszükségletű állatok jobban értékesítik a sok emészthetetlen ballasztot tartalmazó takarmányt, mint a hizómarha. Cselkó István.

A szárított sertéstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb trágyanem.

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézet kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Árajánlással, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

Kertésztelep-berendezés. 32. kérdés. Tren-
csén megye déli részén ez évben egy 34 hold-
das náddal benőtt sík fekvésű, mocsaras rétet
alagsóvezettem, amelynek talaja $1\frac{1}{2}$ —2 méter
mélységig rendkívül nagy humusztartalma és
egyébként is jó minősége (kevés homokkal
kevert agyagos talaj) folytán az állami kultur-
mérnöki hivatal nézete szerint is kitűnő kerti
földnek felel meg. Minthogy a terület vasuti
állomáshoz csak 800 méter távolságra fekszik
és a 2—3 méter mélységben fekvő folyami
kavicsrétegből felfakadó számos forrás szak-
értői megállapítás szerint összesen 100 liter
vizet szolgáltat másodpercenként: szeretném
e területet bolgár kertészeknek bérbé kiadni,
hogy a 15—16,000 koronára rugó alagsóvezé-
zési költségek ily módon mielőbb megtérüljenek.
Kérek utbaigazítást, csakugyan alkalmas-e ezen
terület arra, hogy bolgár kertészek bérbé vehes-
sék? Igenlő esetben hány évre kellene a szer-
ződést megkötöni? Es magyar holdanként mennyi
haszonbér igényelhető tőlük évenként? Kell-e
nekik ott valamely épületeket emelni? Hol és
minő czímen fordulhatok ilyen bolgár kerté-
szekhez, hogy a velök kötendő szerződés léte-
síthető legyen? Van-e és hol kapható olyan
szakkönyv, amely a bolgár kertészek felől lehe-
tőleg részletes tájékozást nyújthatna? *O. G.*

Felelet a 32. sz. kérdésre. Hogy a kérdéses
terület konyhakertészeti célokra alkalmas-e,
csak a helyi viszonyokat ismerő kertész mond-
hatja meg, mely okból azt tanácsoljuk, hogy
tessék ez ügyben néhány közelfekvő bolgár
kertésztelep főnökéhez fordulni, akik szakvéle-
mény adására legilletékesebbek. Tájékozásul
megjegyezzük, hogy a bolgár kertészek kat.
holdanként 80—120 kor. bért szoktak fizetni,
nagyobb városok közelében ennél jóval többet
is; a szükséges épületekről ők maguk gondos-
kodnak, ha a szerződés több évre szól. A bol-
gár kertészetet részletesen tárgyaló mű, tud-
tunkkal nincs. Bolgár kertésztelepek hazánkban
minden nagyobb város közelében vannak.

Hensch Árpád.
Legeltetési díjak kivétele. 33. kérdés. Itteni
körjegyzőnk községi képviselői gyűlést hívott
egybe, melyen előadtak egy „Legeltetési szabály-
rendelet X. község tulajdonát képező közlegelő
használatát tárgyában” című nyomtatványt, melynek
értelme szerint bizonyos legeltetési díjak
állapítottának meg s az ezekből befolyó összeg
legeltetési alap czímen takarékpénztárba helyez-
tetnék el. Mi ezen új teher megszavazása ellen
szavaztunk, már azért is, mert az itteni községi
határban sem közlegelő, de magánlegelő sem
létezik, mire a körjegyző avval érvelt, hogy azon
marhák után is fizetendő lesz ezen legeltetési
díj, melyeket az egyes tulajdonosok saját tarló-
jukon legeltetnek. Kérem, jogosan tiltakoz-
hatom-e ezen teher megszavazása, illetve meg-
fizetése ellen? *M. H.*

Felelet a 33. sz. kérdésre. A legeltetési joga-
sultságot községenként az érdekelt birtokosok
közgyűlése állapítja meg, ennek hatáskörébe
tartozik a legeltetési díjak mérvének megál-
lítása is. A községi képviselőtestületi közgyűlés
tullépte hatáskörét, amidőn K. község legeltetési
szabályrendeletét egy másik községre akarja
ráerőszakolni. Legeltetési díjat csak a közös
legelőn közös pásztor elé kihajtott állatok után

lehet követelni, nem tartozik a terhek viselésé-
hez hozzájárulni az, aki nem veszi igénybe a
közös legelőt. Minthogy a község határában
közlegelő nincsen, e czímen az érdekeltség
semminemű teherviselésre nem kötelezhető.

Hollady Nándor.

Csutkaliszt takarmányértéke. 34. kérdés.
Nagy tengeritermesztő lévén, folytonos ajánlato-
kat kapok tengericsutka megvételére. Sőt Német-
országba is kérnek q.-ként 3 frt 75 kr.-ért őrlött
állapotban, nálunk pedig 1 frt 75 kr.-ért
ab allomás. Kérem, hogy csakugyan van-e
olyan használati belértéke, mely ezen össze-
geknek mm. megfelel s hogy darált s eset-
leg lisztte őrlött állapotban ily áron etetés által
használható-e? Továbbá, hogy 100 kiló csutka-
tengeri lisztte összeőrölve, melyben 75% a
tengeri, 25% a csutka, megéri-e a jelenlegi
6 forintot? *F. A.*

Felelet a 34. sz. kérdésre. A tengericsutka
tápértéke legfeljebb akkora, mint a tavaszi
szalmáé s minden körülmények között csekélyebb
mint a polyváé, minélfogva tehát, tekintve azt,
hogy az állatok csak költségesebb előkészítés
után s akkor is kelletlenül eszik, legfeljebb
csak aszályos évben keltheti föl a gazda
figyelmét. Ellenben egészen más szempontok
irányítják a csutkaliszt értékebecslésénél a takar-
mánykereskedőt, mely szempontok közül elég
kettőt említenünk. 1. A csutkaliszt jó másfélszer
annyi melaszt képes felinni s emiatt a mola-
szinban (tözegmelaszban) a tözeget helyettesí-
theti, miután pedig a szakirodalom azt kifogá-
sálja a tözégmelaszon, hogy tápértékkel nem
bíró anyaggal terheli s drágítja a melaszt s
miután a gyárosnak a tözeg is sokba kerül,
amennyiben Skóciában kell beszereznie, mert
közelebb nem talál megfelelő anyagot, hasz-
nára fordíthatja a csutkalisztet, mely ha nem
is becses takarmány, de legalább takarmány
s melyet emiatt nem terhelhet az a szemre-
hánys, hogy tisztán csak emészthetetlen bal-
lasztal drágítja a melaszt. 2. A csutkaliszt a
takarmánykenyér gyártásánál is igen jó szol-
gálatot tesz, mely kenyér különösen nagyobb
városokban bir jelentőséggel, ahol a lónál a
zabot pótolja; ámde a ló természetese megki-
vánja, hogy a kenyér legalább is annyi nyers-
rostot tartalmazzon, mint amennyi a zab héjáj-
ban van, amit ugy érnek el, hogy a durva
gabonalisztet polyvával vagy csutkaliszttal
keverve dolgozzák fel. Ezek a dolgok tehát
érthetővé teszik, hogyha a csutkának nincs is
akkora takarmányértéke, hogy pl. a korpát közle-
litené meg, de a gyáros szempontjából lehet
akkora használati értéke, hogy majdnem a korpa
árát fizesse érte. Már nehezebb arra a kérdé-
sére válaszolni, hogy 100 kg. darált csütves-
tengeri ér-e annyit, mint 100 kg. korpa, mert
a tengerinek változó a vizeztartalma, továbbá,
mert a darálás változó költséggel jár s végre,
mert állataink eltérő fehérszükséglettel bírván,
eltérően viselkednek a tengeri- s a korpaetetés
iránt. Ha azonban pl. 20% vizeztartalmú
csütvestengeriből kiindulva tisztán csak a ke-
ményítőértékre alapítjuk kombinációkat, akkor
azt találjuk, hogy míg a 25% csutkát tartal-
mazó tengeri dara keményítőértéke 61%, addig
a korpáé 42—48% között változik, minélfogva
tehát a darált csütvestengerit jobb takarmány-

nak kell mondanunk s pl. a lóra, ökörrre, hizó-
marhára, szóval a csekély fehérszükségletű
állatokra föltétlenül jobban is fog hatni, mint
a korpa. *Cselkó István.*

KÜLFÖLDI SZEMLE.

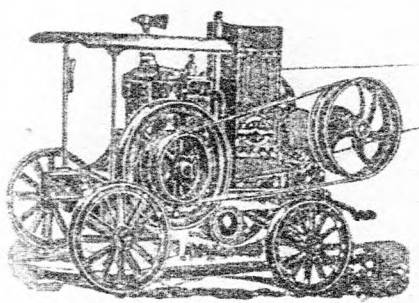
Rovatvezető: Paikert Alajos.

* **Durum-buza.** Az amerikai földmivelségi
miniszterium néhány évvel ezelőtt Európából és
Észak-Afrikából ugynevezett durum buzákat ho-
zatott be nagy mennyiségben és azokat az ameri-
kai farmerek között szétosztotta. A durum-
buzák lisztjéből készülnek ugyanis a makkaroni
és egyéb hasonló készítmények, amiket rendes
amerikai búzákból előállítani nem lehetett. Mi-
után pedig a makkaroni fogyasztása, különösen
a rendkívül nagyszámú olasz bevándorlók révén,
ma már igen tetemes az Egyesült-Államokban
és így ezen czikkért nagy összeget vándoroltat
a külföldre, az amerikai földmivelségi kormány
igen helyesen gondoskodott arról, hogy ezen
buzákat itthon állítsa elő. A kísérlet igen jól
sikerült és ma már az Amerikában fogyasztott
makkaroni nagy része amerikai durum-buzák
lisztjéből készül.

* **Erdők pusztulása.** Eddig ugy az észak-
amerikai Unióban, mint Kanadában az erdősé-
gek pusztulása fakeskedők és tüzek által a
közvégyon oly nagy értékű csökkentését okozta,
hogy mindkét állam komolyan és tervszerűen
hozzálott ugynevezett rezervációk létesítésé-
hez. Különösen Roosevelt a Rocky Mountains,
vagyis sziklás hegységekben több millió hold
rezervációt létesített, ahol a fák vágása
vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak igen
szigorú szabályok betartása mellett szabad.
Ezen területek állami tulajdon képeznek most
és Gifford Pinchot az erdészeti ügyek vezetője
Washingtonban, ki egyuttal Roosevelt elnök
személyes barátja, gondos őre és fejlesztője
ezen területeknek.

Kanadában, mely állam jelenlegi kormány-
elnökével e sorok írója annak idején ezen
kérdésről szerencsés volt behatóbban tárgyal-
hatni és kinek a világszerte jónak ismert magyar
erdőtörvényeket mint követendő példát ajánl-
hatta, szintén gondtalan kezdi megakadá-
lyozni az erdőségek kivágását és végre hozzá-
látlnak a már kipusztított, de feltétlen erdő-
talajt képező területek újra való ültetéséhez.

* **Önálló gazdapárt.** Angliában jelenleg élénk
mozgalom indult meg egy önálló gazdapárt
(Independant Agricultural Party) megalakítására.
A mozgalom élén Sir Alexander Acland-Hood
áll, a West Somerset Farmers Club elnöke,
ki ez ügyben legutóbb úgy nyilatkozott: „Hogy
nálunk Angliában a parlament eddig a mező-
gazdaságot nem oly figyelemben részesítette,
amint azt megérdemelte, annak okát abban ta-
lalom, hogy mi angol mezőgazdák eddig soha-
sem egyeztünk meg egy mezőgazdaságunkat
védő és gondozó egységes politikában.”
„Mindaddig amíg mi mindnyájan, kik az
angol mezőgazdaság felvirágoztatásában érde-

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG OBERURSEL

Iroda és raktár: Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/H.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

LEGOLCSÓBB HAJTÓERO A „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MÓTOR

3000-nél több üzembem ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Oki. gépész felesleges. ■ Költségvetés,
tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Magyar levelezés. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf
Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye);
gróf Estzházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sáros (Feh. megye).

kelve vagyunk — birtokosok, bérlők és munkások, valamint a mezőgazdasági cikkekkel foglalkozó kereskedők és iparosok — nem egyesülünk, nem hiszem, hogy szavunknak döntő helyen oly sulya legyen, mint az kívánatos volna."

"Hiszem azonban, hogyha ily módon egyesülünk, sokkal nagyobb eredményeket érhetünk el a parlamentben, mint most egynéhány elszórt gazdaképviseelő."

Ezen Angliára, különösen a jelen, nagy és mélyreható változatokat sejtető időben fontos mozgalom esélyeit számos gazdasági egyesület élénken megvitatta és úgy tetszik, hogy az eszme mégis megvalósul.

△ Francia hang Zselénski Róbert gróf törvényjavaslatáról. A Correspondance du Comité permanent de la Vente du blé legutóbbi száma a legméglegg elismert és hajján méltatja Zselénski Róbert grófnak a VIII. pécsi országos gazdakongresszus elé terjesztett törvényjavaslatát, amelynek tartalmát külföldi agrárlevelezőnk nyomán részletesen ismerteti. Francia lap-társunk különösen kiemeli azt a fontos különbséget, hogy míg a francia agráriusok beérik a fedezetlen határidőüzlet semmisségének követelésével, amely kívánságukat Paisant Alfréd a bécsi nemzetközi gazdakongresszuson előterjesztett határozati javaslatában körvonalozta, addig a magyar gazdák állásfoglalása jóval tovább megy ennél az első lépésnél és egyenesen tiltani kívánja — szigorú büntető szankcióival — az árutőzsdei különbözőzeti ügyleteket. Francia barátaink mint követendő példára mutatnak rá a magyar gazdák részéről a fedezetlen gabonatőzsdei határidőüzlet ellen folytatott erélyes, következetes mozgalomra és e mozgalomuk egyszerű vezérének, Zselénski Róbert grófnak javaslatára s nem haboznak kifejezést adni ama reménységüknek, hogy ez az akció a magyar kormányval és a magyar törvényhozásban sikerre fog vezetni, tehát eredményesebb lesz, mint a francia gazdák hasonló törekvése, minél fogva a gabonatőzsdei annyira káros spekuláció ellen a kívánatos nemzetközi vétőre irányuló mozgalom Berlin és Bécs után Budapestről fog hathatósan folytatódni, ha már Páris a kezdeményező lépést elmulasztotta. A nagyérdémi ezikk azzal a kívánssal zárul, vajha azok az államok, amelyekben az árutőzsde reformja most van napirenden (Argentína, Egyiptom) a magyar példát választanak követendő mintaképül.

△ Nemzetközi baromfiállítás Párisban. A Journal d'Agriculture Pratique tudósítása szerint a francia baromfitenyésztők egyesülete f. évi február 7-től 12-ig nemzetközi baromfiállítás rendezésére szólította fel a kiállításra való részvevőkre vonatkozó jelentkezések a francia baromfitenyésztők egyesületének titkári hivatalához (Páris, rue du Bac 48. szám) intézendők, amely készséggel szolgál részletes tervvel és mindennemű felvilágosítással is az érdeklődőknek. Nagyon kívánatos volna, hogy hazai baromfitenyésztésünk, mely hivatalos fejtését mutatta be a legutóbbi budapesti nemzetközi kiállításon is, méltó-éppen képviseltesse

magát most Párisban. A jelentkezési határidő — úgy tudjuk — f. hó 5-én járt le s a kiállítás iránt számos külföldi tenyésztő részéről igen nagy érdeklődés mutatkozik.

△ Katonák szabadságolása aratás idejére Bajorországban. A bajor hadügyminiszter legutóbbi körrendeletet intézett az összes hadtestparancsnokságokhoz, melyben az egyre érezhetőbb mezőgazdasági munkásiányra való tekintettel és a mezőgazdasági körök régi óhajtatásának megfelelően elrendeli, hogy az egyes hadtestparancsnokságok az illetékes gazdasági körökkel egyetértőleg állapítsák meg a mezőgazdasági népeséghez tartozó katonáknak az aratási munkálatok tartamára való szabadságolásának idejét oly módon, hogy az úgy a mezőgazdaság, mint a véderő érdekeinek egyaránt megfelelően. Ahol a helyi viszonyok indokoltá teszik, ez a szabadságolás két részletben is történhetik, hogy a katonák a sarjukaszálás és a gabonaratás munkálatában is résztvehessenek. Az egyes hadtestparancsnokságok évenként augusztus 1-ig tartoznak a hadügyminisztériumnak rövid jelentést tenni arról, hogy az egyes csapatnemeknél és ezredeknél miként történik az aratási szabadságolás megállapítása. E nagyjelentőségű intézkedés alig szorul bővebb méltatásra és mindenestre csak követendő példának állítható a mi hadvezetőségünk elé. A német példa talán serkentőleg fog hatni a mi intéző körreinkre is, mivel pedig a bajor kormány intézkedése világosan mutatja, hogy a véderő érdekei semmi kárát nem látják ennek a kedvezménynek, talán joggal számíthatunk rá, hogy a mi kormányunk sem fog késni a legfőbb mezei munka idejére a mezőgazdaság rendelkezésére bocsátani azt a sok ezer munkás kart, amelyre mai napság oly égető szükség van odakünn a nemzeti munka színhelyén.

△ Marhavásárpénztár alapítása Kölnben. A múlt hónapban Köln városában 300,000 márka alaptőkével az érdekeltek köréből új marhavásárpénztár alakult, melyben a rajna-vidéki mezőgazdasági kamara a porosz földmívelésügyi minisztériumtól kamatmentesen rendelkezésére bocsátott 100,000 márkával vesz részt. Az új alakulás a Zeitschrift für Agrarpolitik közlése szerint a bizományosok kartelljének tühethetlenné vált visszaélései ellen irányul és a mezőgazdasági kamara részvétele kellő biztosítékot nyújt arra, hogy Köln városának husszükségletét a gazdák ezentul közvetlenül fogják — a drága közvetítők kizárásával — az eddiginél jobban és olcsóbban elláthatni. Az új intézményt a mérsárosok és gazdák teljes erővel támogatják és működése elé a legszebb reményekkel tekintenek. A kölni vásárpénztár — igen helyesen — nem nyereszkesedésre alakult s alapszabályai szerint beéri a befektetett tőkének mérsékelt kamatozásával, mivel kimondott célja a termelők és fogyasztók érdekeinek méltányos kielégítése, amit minden valószínűség szerint sikerül is biztosítani.

△ A német remonda-árak felemelése. Az 1908. évi porosz hadügyi költségvetés a katonaság céljaira szolgáló lovak átlagos beszerzési árát az eddigi 950 márka helyett 980 márkával irányozza elő darabonként, amivel a német lótenyésztőknek az emelkedett költségek

folytán teljesen jogosult régi kívánságának tesz eleget, de a magasabb áron egyuttal a német véderőnek is jobb lóanyagot biztosít.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

A Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület ez év január hó elsejével hivatalos közlönyt indított, amely hivatva lesz egyrészt mint az egyesület hivatalos sajtója az egyesületi tagokat tájékoztatni az egyesület hivatalos működéséről, az üléseken hozott határozatokról, másrészt pedig tanácsadással szolgálni gazdasági ügyekben és tanítani, miképpen alakuljon a mezőgazdasági termelés, üzem stb. A „Hivatalos Közlöny” szerkesztője Siklaci Iván, az egyesület titkára. Ezzel az újabb mezőgazdasági lappal ismét szaporodott a gazd. egyesületi lapok száma és ismét egy lépés a gazdatársadalom érdeklődésének feikeltésére. Sajnos még nincsen valamennyi gazd. egyesületünk abban a helyzetben, hogy sajtót tarthasson és ezzel is szolgálja a mezőgazdaság ügyét. Pedig erre szükség van, mert az egyesületek legtöbbször csakis ezen az uton tudják azt a szorosabb kapcsolatot az egyes tagokkal fenntartani, ami a társas együtléhez mulhatatlanul szükséges. Az ülésekre nem járhatnak el a tagok valamennyien, a sajtónak kell a megindult akciókról tájékoztatni azokat. De a tagoknak is kötelességük figyelemmel kísérni az egyesület lapját. Nem elegendő ma már csak a tényleges mezőgazdasággal foglalkozni, a gazdasági politikát is figyelemmel kell kísérni, amelyről ismét az egyesületi közlönyöknek is rövid tájékoztató közleményekben be kell számolniok és az érdeklődést felszínen kell tartani. Eredményeket csakis általános érdeklődéssel és részvétellel érhetünk el. Különösen ma várnak nagy feladatok az eredményes mezőgazdasági politikára, amelyben ki kell venni minden gazdának a maga részét a magyar mezőgazdaság felvirágoztatásának közös érdekében.

Gazdasági előadás Pécskán. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi minisztérium támogatásával a pécskai gazdakörben Kurunczi Sándor gazdaköri elnök elnökléte alatt sikerült népies előadást tartott. Előadók voltak: Bajtai Mihály dr. és Nagy Orbán dr. jószágigazgatósági fogalmazók, hírnevű előadását, melyek a gazdasági üzleti életet és törvények ismertetését, a gazdák helyzetét, azok összetartását tartalmazta, mintegy 200 pécskai gazda hallgatta végig a legnagyobb figyelemmel. Ez alkalommal a pécskai gazdakör sürgönyileg fejezte ki halás köszönetét Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszternek. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület részéről jelen voltak: Vásárhelyi József elnök, Keller Iván ügyvezető-titkár, Réfalvy Jenő dr. jószágigazgatósági fogalmazó, Palaky József főmérnök. Pécskáról: Karácsonyi Gyula, Považsny Soma, Nagy János bíró, Kurunczi Sándor gazdaköri elnök és mintegy 180 gazda.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya folyó hó 3-án tartotta ez évi első gyűlését Vásárhelyi József igazgató-elnök elnökléte alatt az egyesület székházának tanácstermében. A gyűlés legfőbb tárgyát az

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

1908. évi költségelirányzat megállapítása képezte, amit a választmány az elnökség javaslata alapján változtatlanul elfogadott. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület átirata kapcsán elvileg kimondotta a választmány a lépései elleni kötelező védőoltás elrendelésének szükségét s egyben elhatározta, hogy ezen kérdés részletes kidolgozására a vármegyei törvényhatósági állatorvost fogja felkérni. Ezután behatárolt foglalkozott a választmány az új cselédtörvény értelmében kiállítandó bérlevelek kérdésével, melyeknek egyöntetűsége céljából az egyesület elnöksége egy bérlevél-mintát dolgozott ki, amit a választmány csekély módosítással el is fogadott s egyben megbizta az elnökséget, hogy ennek alapján az egyesületi tagok részére szükséges mennyiséget írassa össze és nyomassa ki s azokat a lehető legolcsóbb áron bocsássa a gazdák rendelkezésére. Végül az Első Magyar Gépgyár Részvénytársaság felhívása folytán hozzájárult a választmány ahhoz, hogy a nevezett gépgyár által előállított gőzszántógépek valamely Arad mellett fekvő nagyobb uradalomban leendő bemutatása érdekében az egyesület elnöksége a tárgyalásokat megkezdhesse. A gyűlésen jelen voltak: Várárhelyi József elnök, Friebeisz Miklós alelnök, Baross Ferencz dr., Cselkó Árpád, Háromy László dr., Kintzig János, Purgly László, Szathmáry Gyula, Urbán Péter és Várárhelyi Dezső választmányi tagok, Keller Iván ügyvezető-titkár és Kemény Szilárd titkár.

Szövetkezés Olaszországban.

(Malcomes J romos báró miniszteri tanácsos, a m. kir. földmívelésügyi miniszter olaszországi szaktudósítójának jelentése.)

I.

A gazdasági társulás legrégebb formája: a tejszövetkezetek képezik Olaszországban, éppen úgy, mint Franciaországban, a szövetkezés eredeti ősi alakját; míg a modern szövetkezés újabbkori mozgalmá itt is a külföld befolyása alatt keletkezett. A szövetkezeti eszme első hirdetője és apostola Luzzatti az emberbarát, Olaszország nagynevű nemzetgazdája és egykori minisztere volt, ki hitelszövetkezeti propagandáját 1864-ben vette fel s népbankok (Banca popolare) alapítása körül igen kedvező eredménnyel folytatta. A tulajdonképpeni mezőgazdasági pénztárak, illetve a Raiffisen-féle hitelszövetkezetek keletkezése Wollenborg képviselőnek köszönhető; újabb időben azonban a papság is létesít ilyeneket felekezeti jelleggel. Az 1905. év végén összesen 750 hitelszövetkezet és 1391 mezőgazdasági pénztár (Cassa rurale) létezett.

Fogyasztási szövetkezet már 1853-ban, illetve 1854-ben alakult Turinban és Alessandriában, 1864-ben pedig Sampierdarenában az első angol üzleti minta színt. A nagyszabású Unione Cooperativa di Milano 1886 november 1-én ruházott szövetkezet alakjában kezdte meg működését 134 taggal. A szövetkezés ezen neme a legmeghonosodottabb az országban s több igen nagy, valamint számos kisebb szövetkezet által van képviselve, úgy, hogy azt lehetne mondani, miként a szövetkezés Olaszországban a fogyasztás lehet érte el legnagyobb népszerűségét. A statisztika 1905. év végén 1238 fogyasztási szövetkezetet számlált. A nép széles rétegei felismerték, hogy sokkal többet ér, ha mindennapi életüket teszik olcsóbbá, mintha csak akkor segítenek magukon, ha már az adósságban elmerültek és a tönk szélre jutottak. Emellett ezen szövetkezetek hatalmas erőforrások a takarékoságnak és közös vagyonmegtakarításnak s ennek folytán alapjai továbbra is újabb szövetkezeti vállalkozásoknak. Ennél a belátásnál fogva természetes, hogy alig létezik valamelyes kölcsönös segítőegyesület, mely fo-

gyasztási szövetkezetet ne létesítene, aminek dacára azonban mindeddig nem sikerült ezeket egy nagyban vásárló központba összefoglalni.

Egyáltalán a szövetkezetek különféleségénél és szétszórtságánál, valamint a szövetkezés elemeinek különbözőségénél s nemkülönben az ország még teljesen össze nem forrt régi széttagoltságánál fogva azok nem állanak egy országos általános kötelekben vagy szövetségben, aminek következtében a szövetkezés általános állapotáról és állásáról egységes képet nyújtani felette bajos. Az egyes helyeken létező s a kölcsönösség elvén álló társadalmi intézmények azonban annál szorosabban függenek össze s annál kiadóbban támogatják egymást, mely szerves kapcsolat és kölcsönös segítség képezi az olasz szövetkezés erejét és alapját. Ez a társadalmi szolidaritás adja meg a lehetőséget a legkülönbözőbb szövetkezeti vállalkozások keletkezésére és folytonos terjeszkedésére s csakis ennek a szellemnek köszönhető az az elismert eredmények, melyeket a szövetkezés az értékesítés körül is felmutatni képes.

Az előbb említett, szerény kezdetből felcseperedett Unione Cooperativa di Milano nemcsak az ország, hanem — mondhatni — a kontinens egyik leghatalmasabb fogyasztási szövetkezete és tanúbizonysága annak a terjeszkedési képességnek, mely a szövetkezés erejében rejlik s annak a hivatottságnak, melyet az értékesítés szolgálatában is kifejtetni képes. A már több ízben ismertetett ezen szövetkezet már régen tulajdonította egy, a helyi szükséglet kielégítésére rendelt szövetkezeti bolt szűk keretét s ma üzemenek sokoldalúsága és üzleteinek terjedelménél fogva nemcsak a hazai fogyasztás legnevezetesebb és legjelentékenyebb üzleti vállalkozása, hanem az olasz gazdasági termékek, jelesen a bor és egyéb élelmiszerek kiviteli értékesítésének is egyik számottevő kereskedelmi tényezője. Az olasz bor számára Németországban megnyitott fogyasztási piac megszerzése és kibővítése nagyrészt ezen szövetkezet műve, mely Berlinben berendezett és mintaszerűen vezetett árudájában és saját vendéglőiben borait, az ottani igényeknek és szokásnak megfelelően, a fogyasztókönözésnek — nem csekély áldozatok árán — alkalmas módon bemutatta s ezzel megkedvelte, amely ügyes vállalkozásra még berlini működésében idejében volt alkalmas reá mutatnom, mint az egyedül célravezető módra és utánzásra méltó példára, ha borainkkal Németországban sikert elérni akarunk.

Az elmúlt évtizedben részvénytársasági alapon alakult egy társulat mezőgazdasági termékek kiviteli kereskedelmének az egész ország területén való felkarolása, fejlesztése és szabályozása érdekében „Unione Italiana per l'Esportazione dei Prodotti agrari” czim alatt, amelynek székhelye egyelőre Piacenza, a közgyűlésre bizatván, hogy áthelyezése iránt Rómába a szükséghez képest intézkedhessék. E társulat főfeladata mezőgazdasági termékeknek a külföldre való kivitelének előmozdítása és a belső értékesítésének szabályozása s evégből a termelőknek közös eladás céljára szövetkezetekbe való csoportosítása. E feladatának megvalósítására a mezőgazdasági termelvények minőségének és kezelési módjának javítására törekszik az előnyösebb értékesítés szempontjából. Különös megfigyelések létrehozásával lehetővé teszi bizonyos termékeknek megfelelő gyűjtőhelyek általi raktározását; gondoskodik előnyös feltételek mellett hitel-, illetve előlegnyújtásról; eszközli a termékek eladását a bel- és külföldön saját irodái, képviselői és megbízottai által vagy más módon; kiváló figyelmet fordít a szállítási kellő szabályozására és végzi mindazon teendőket, melyek a mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében kitűzött feladatának elérésére szükségesek. A társaság 25 évre alakult 200 ezer lira alaptőkével, mely azonban a közgyűlés által egy millióra emelhető.

Ugyancsak az értékesítés szolgálatában álla-

nak a termelőszövetkezetek legnagyobb része is, különösen a sajt és vaj előállítására alakult tejszövetkezetek, valamint a szőlő közös értékesítésével is foglalkozó szőlőtermelő szövetkezetek. A mezőgazdasági és szőlészeti termelés terén, valamint különféle élelmiszerek előállításával foglalkozó 744 ilyen szövetkezet működött az 1905. év végén. A közös értékesítés szervezetségéről és fejlettségéről legmegbízhatóbb képet nyújtanak Olaszország kiviteli piacai, kiválóan Németország nagy fogyasztó központjai, első sorban Berlin óriási befogadóképes piacza. Ha ott a központi vásárcsarnokban és a szomszédos aukció-helyiségekben meglátjuk az élelmiszereket szállító czélszerű és csinos olasz vasuti kocsikat, azokban a kifogástalanul csomagolt ép és egészséges, tetszetős árut s ha megfigyeljük azt a bizalmat, melylyel azt a közvetítő kereskedelem fogadja, meg vagyunk arról győződve, hogy Olaszország helyesen intézi mezőgazdasági termékeinek kiviteli kereskedelmét.

Egyik legújabb s felette érdekes neme az olasz szövetkezésnek a földbérlet-szövetkezetek (Affittanze Collettive). Olaszország legáltalánosabb típusú gazdálkodási formája — a bérleti rendszer mellett — a felesgazdaság (mezzadria). E gazdálkodási mód már magában foglalja a szövetkezés bizonyos vonásait. A feles mivelt végző rendszerint számos, 20—30 tagból is álló bővebb család egy családfő (capo-famiglia) vezetése alatt patriarkális összetartásban közösen végzi munkáját és közös háztartásban él. A családfő szabja ki a munkát és jelöli ki a teendőket, ő szerzi be a közös szükségleteket, amint-hogy a keresmény is közös. Kisebb családok, ha a termékenyebb vidékeken átlagban mintegy 25—35 hektár kiterjedésű felesbirtok megmunkálására saját tagjai néha elégtelenek, állandó segédmunkásokat fogadnak; ezek azután többnyire egészen beszegődnek a közös háztartásba, még pedig sokszor nem meghatározott munkabér, hanem a termés eredményének megfelelő hányadrésze fejében. Tehát ugyszólván ahány felesgazdaság, ugyanannyi termelőszövetkezet, ha nem is szorosan vett forma szerint, de a lényegben határozottan a szövetkezés tartalmával bírnak. Ujabbban a mezei munkások és napszamosok szegényebb földmives-néposztályának egyes csoportjai rendes szövetkezetekké tömörülnek nagyobb birtoktest felelmesítésére vagy pedig pénzfizetés ellenében bérbérvételre, miáltal a szövetkezés a bérleti rendszert is meghódítani, a maga körébe vonni igyekszik.

Ez irányban az első kísérletet Ravenna község napszamosainak egyesülete (Associazione generale degli operai braccianti del Comune di Ravenna) tette, mely 1883-ban alakult a mezei munkásoknak a nagybérlőktől függő helyzetéből való felszabadítása és a munkanélkülieknek munkával való ellátása céljából. Kezdetben a nagybérlő földmunkából élő kubikusokból álló egyesület, vagyis inkább napszamos-szövetkezet csak nagyobb közmunkák, vasutépítési, vízszabályozási és csatornázási munkálatok közös végzésére vállalkozott; ezek között egy millió lirért a római Campagna Ostia melletti mocsarainak lecsapolására, hol azután letelepedett tagjai a kiszáritott földek felelmesítésébe fogtak, meg-alapítva ekként a malária mérgétől méltelyezett s az emberek által emiatt került Agro romano elhagyott pusztaságainak első fölvirágzó földmivestelepét.*) A szövetkezet 303 taggal alakult, ma pedig mintegy 3010 tagot számlál. A havi részletekben fizethető tagsági üzlet rész 24 lira, minél-fogva 72,240 lirát tesz ki jegyzett alaptőkéje, melyből 59,619 lira be van fizetve. A vállalkozásaihoz szükségelt üzleti és forgótőkét a ravennai takarékpénztár hitellezte, amint-hogy a község képvisellete is a szövetkezetet lehetőleg

*) Az egyesület keletkezéséről és az általa létesített ostiai telepítvényről bővebb felvilágosítást nyújt: „La Colonia Agricola di Ostia.” Irta Gutano Della Valle és „A dolgozó Olaszország.” Irta Geöcze Sarolta.

HEUCKE A. Hauselndorff gőzeke-gyár
kifutó rendszere **gőzeke-készleteit**
szállítja a magyarországi vezérképviselőt:
Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.

támogatta, jelesen azért is, hogy a tulajdonát képező S. Vitale nevezetű 260 hektár kiterjedésű birtokát 1886-ban a szövetségnek bérbeadta, ami Olaszországban az első eset, hogy szövetséget földbirtokot bérelt közös művelés céljára. Az évi bér 23,400 líra, vagyis a mi számításunk szerint kerekén 45 korona kataszt. holdanként, melynek biztosítására a szövetséget 20 ezer líra kaucziót nyújtott. A bérelt birtokon gabonanevelés természetnek s részben mint kaszáló használtatik, a tagoknak pedig az a tagsági részjegyek szerint egyenlő részletekben váltakozó turnusban osztatik ki felelművelésre. A tagok, illetőleg felesek a kézi munkát végzik, a szövetséget pedig a vetőmagot s trágyát adja és a szántás-boronálást teljesíti a szövetséget közös tulajdonát képező állatokkal és eszközökkel. A tagok a termés felét kapják a vetőmag levonásával. A szövetséget három állandó bére családot tart, egyenként havi 100 líra fizetéssel s ezenkívül jogukban áll egy-egy földrészletet is még felében művelni. A gazdasági vezetés egy erre alkalmas választmányra van bízva.

A szövetség ezen új neve annak a mozgalomnak szüleménye, mely a mezei munkások által nyomozott helyzetnek javítása végett szervezkedésre készült. Semmiféle mesterséges vagy külső befolyás nem hatott közre a szövetségi forma keletkezésénél s az egyedül az önszerveződés spontán gyakorlati megnyilatkozása. A fennfoglalt körülmények és jelesen Olaszország sajátlagos agrárviszonyai kétségtelenül kedveztek a szövetségi újítás mintá és idegen példa nélküli önálló kialakulásának és elősegítették annak terjedését. Angliában az 1890-től 1886-ig terjedő időszakban állítólag keletkezett ugyan négy földbirtószövetség, de ezek alig lehetnek befolyással a mi olasz szövetségeinkre, miután ezek alapítói amazokról bizonyára tudomással sem bírtak.

Uj szövetségeink lényege tehát abból áll, hogy egy szövetséget szerveztek munkáscsapat megszabott évi bérösszeg fizetés fejében vagy pedig a termelt terményeknek a tulajdonossal való megosztása mellett földbirtokot bérel s azt tagjai közös üzemből vagy pedig egymás között felosztva, külön részletekben önmaguk művelik. Amint már most a tagok a művelést egységesen és együttesen vagy pedig megosztottan külön eszközök, a szövetségetek e kétféle szervezetük szerint különböztetnek meg és pedig a) az egyszerű rendszerű földbirtószövetségetek (Affittanze Collettive a conduzione unita) és b) az osztott rendszerű földbirtószövetségetek (Affittanze Collettive a conduzione divisa). A szövetségetek ezen megkülönböztetett két csoportja azután ismét aszerint osztályozatik, amint a bérelt birtokot meghatározott bérletért vagy pedig felelművelésre bírták s az osztott rendszerű szövetségeteket még aszerint is, hogy a zabot haszonbérlet bérelt birtokot a tagok a szövetségettel szintén fix bérlet veszik albéreltbe vagy pedig a szövetségethez feles viszonyban állanak.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	69
Egyrölmásról	70
Szövetkezés Olaszországban	80
Növénytermesztés.	
Növénytermesztési tapasztalatok	71
A vetési távolság befolyása a burgonya termésére	71
Állattenyésztés.	
Szarvasmarha-tenyésztésünk	72
Lótenyésztés.	
A vemhesség százalékaránya lovaknál	73
Állategészségügy.	
Hullaégetés	73
Baromfitenyésztés.	
Az angol kosorru nyul	74
Gazdasági gépészet.	
Motor vagy gőzgép?	75
Erdészet, faültetés.	
Az erdők lételéhez fűződő nemzetgazdasági érdekek	75
Levélszekerény	77
Külföldi szemle	78

¹⁾ Le Società Cooprative di produzione, írta prof. Ugo Rabbeno.

Gazdatársadalmi mozgalmak	79
Vegyések	81
Külkereskedelmi forgalmunk 1907 november 30-ig.	
— Darányi Gyula dr. — Gyászír. — Gazdatisztek gyűlése. — Háztartási iskolák — Magyar tenyésztők a nürnbergi baromfi-kiállításán. — Gümökoros tehének összevásárlása. — Gyümölcs és a zöldség. — A cs. és kir. államvasutak új áruárújszába. — A tiszt- és öremlényküldeményekre stb. — Apró hírek. — Gazdasági dátumok	82
Kereskedelem, tőzsde	83
Szerkesztői üzenetek	86

Külkereskedelmi forgalmunk 1907 november 30-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal most tette közzé a f. évi november havi külkereskedelmi forgalmi adatokat, melyeket az alábbiakban ösmertetünk:

Összes behozatalunk 1,459, kivitelünk értéke pedig 1,363 millió K., beviteli többletünk tehát a f. év november hó végéig 93 millió K. Ausztriából 1,131 millió K. értéket hoztunk be, míg kivitelünk ugyanoda csak 1,007 m. K., tehát külforgalmi mérlegünk Ausztriával szemben is 124 millió K. hiányt mutat fel. Kiviteli forgalmunk e kedvezőtlen mérleget részben a f. évi rossz termés, részben az állandóan szaporodó ipari bevétel okozza. E jelenségekről nézetünket a decz. havi statisztika megjelenése után fogjuk előadni.

A zárjelben foglalt számokkal az 1906. év január—november havi forgalmát tüntetjük fel.

A mezőgazdasági termékek forgalmi adatai a következők: A kiviteli többlet november hóban 594,000 drb. élőállat és 3,340,000 q tömegű. Kiviteli többletünk tehát élő állathoz 26 ezer, tömegarában pedig 1 millió 80 ezer q-val kevesebb, mint tavaly novemberben. Az egyes csoportokat illetőleg kiviteli többletünk novemberben gabonából 1 millió 808 ezer (2 millió 274 ezer), lisztből 841 ezer (1 millió 149 ezer), növényi nyerstermékekből 2 millió 232 ezer (2 millió 283 ezer), gazdasági mellékipari termékekből 995 ezer (1 millió 410 ezer), növényi terményekből összesen 3 millió 232 ezer (4 millió 293 ezer), állati termékekből pedig 594 ezer (620 ezer) drb. élőállat és 102 ezer (122 ezer) q tömegű.

A kiviteli többlet pénzértéke január 1-től november 30-ig növényi termékekben 501,5, állati termékekben pedig 280,6, mezőgazdasági termékekben tehát összesen 782,1 millió K. Ausztriába irányuló kiviteli forgalmunk többlete pedig ugyanez év nov. 30-ig növényi termékekből 437,5, állati termékekből pedig 231,5, összesen 669 millió K.

Az egyes csoportokat illetőleg kivitelünk november 30-ig a következő volt: *Buzából és rozsból* 7 millió 945 ezer (8 m. 22 ezer) q. 121,7 millió K., *sörárpából* 2 millió 711 ezer (3 m. 183 ezer) q. 41,5 millió K., egyéb gabonából 5,862,000 (3,124,000) q. 82,5 millió K., *hüvelyekből* 406 ezer (369 ezer) q. 10,4 millió K., *takarmányból* 793 ezer (740 ezer) q. 3 millió K., *kömlyéből* 5900 (3900) q. 0,3 millió K., *kerti termékekből* 1 millió 504 ezer (1 m. 473 ezer) q. 11,7 millió K., *bor és ásványvízből* 536 ezer (529 ezer) q. 19,9 millió K., *len és kenderből* 72 ezer (81 ezer) q. 5,4 millió K., *jutából* 146 ezer (116 ezer) q. 7 millió K., *összesen növényi nyerstermékekből* 19 millió 689 ezer (17 millió 403 ezer) q. 289,4 millió K. értékben. E kiviteli többletünk Ausztriában 269,6 millió K. értékben helyeztünk el.

Buza és rozslisztből 7 millió 076 ezer (6 millió 981 ezer) q. 166,8 millió K., *takarmányliszt és korpából* 1 millió 655 ezer (1 millió 26 ezer) q. 18,1 millió K., egyéb öremlényből 412 ezer (337 ezer) q. 10,1 millió K., *malátából* 218 ezer (245) q. 5,5 millió K., *rizsből* 545 ezer (671 ezer) q. 8,3 millió K., *czukor és melaszsból* 929 ezer (728 ezer) q. 22,9 millió K., *dohányból* 217 ezer (190 ezer) q. 5,2 millió K., *növényi olajokból* 28 ezer (36 ezer) q. 3,3

millió K., *sörből* 241 ezer (220 ezer) q. 3,3 millió K., *szesziből* 24 ezer (9 ezer) q. 1,6 millió K., összesen tehát *gazdasági mellékipari termékekből* 9 millió 669 ezer (8 millió 519 ezer) q. 212 millió K. értékben. Ezekből 167,9 millió K. értéket Ausztriába szállítottunk, de megjegyezzük, hogy *czukorból* 8,8, *olajokból* 2,8, *sörből* 4 és *szesziből* 0,8 millió K. volt Ausztriából származó behozatali többletünk. **Élőállati és állati termékekből:** Szarvasmarhatenyésztésből 217 ezer (251 ezer) drb. élő állat és 453 ezer (448 ezer) q. tömegű 102 millió K., juh- és kecsketeenyésztésből 122 ezer (134 ezer) q. és 79 ezer (93 ezer) q. tömegű 20,5 millió K., sertésenyésztésből 333 ezer (322 ezer) drb. és 181 ezer (154 ezer) q. tömegű 73,1 millió K., lótenyésztésből 34 ezer (37 ezer) drb. élőállat és 5 ezer (10 ezer) q. bór 17,8 millió K., baromfiból és vadból 6 millió 556 ezer (5 millió 730 ezer) drb. élőállat és 489 ezer (433 ezer) q. tömegű 69,1 millió haj és szorból 10 ezer (6 ezer) q. áru 1,9 millió K., összesen tehát állati termékekből 7 millió 262 ezer (6 millió 474 ezer) drb. élőállat és 1 millió 197 ezer (1 millió 137 ezer) q. tömegű 280,6 millió K. értékben. Az állati termékek kivitele többletéből 231,5 millió K. értéket Ausztriában helyeztünk el. A vámkülföldre számottevő kiviteli többletünk csak élőmarhából (12,8 millió K.), lóból (7,9 millió K.) és baromfiból (32 millió K.) volt.

Darányi Gyula dr. ügyvédet, az OMGE. ügyészét az igazságügyi miniszter a m. kir. Kuria ügyvédi fegyelmi tanácságjává nevezte ki. Ez a kinevezés nekünk is jóleső díszet vet Darányi Gyulára, akit mint közbecsült ügyvédet és kiváló jogászt mindenki örömmel lát a kinttintet helyen.

Gyászír. *Csalai Kégl György* fejérmegye nagybirtokos 86 éves korában Velenczében meghalt. Temetése szombaton délelőtt lesz a csalai kápolnában, a gyászszertartást *Prohácska* Ottokár püspök végzi.

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Bujánovics Sándor udvari tanácsos elnöklete alatt igazgató-választmányi ülést tartott, amelyen Jeszenszky Pál ügyvezető legelőbb a tagsági ügyekről tett előterjesztést. Felvettek 34 új tagot, ezzel a taglétszám 1140-re emelkedett. Szádovszky József dr. ügyészi jelentésének jóváhagyása után elfogadták a pénztári jelentést, mely az egyesület kedvező anyagi helyzetéről ad számot. Hosszasabban foglalkozott az egyesület a gazdasági egyesületi titkárok nyugdíjügyével, a választmány megbízta az elnökséget, hogy e tárgyban részletes tervezetet dolgozzon ki. Jóváhagyólag tudomásul vették az ügyvezető azt a jelentését, hogy az egyesület állasközzvetítői intézménye egy a földbirtokosok, mint gazdatisztek részéről kellő méltánylásban részesül. Elhatározták, hogy a múlt év folyamán tett, a gazdatisztek kötelező nyugdíjbiztosítására vonatkozó felterjesztésének elintézését szorgalmazni fogják. Végül a Gazdatisztek Nyugdíjintézete tartott igazgatósági ülést, melyen tudomásul vették, hogy az intézet tiszta vagyona meghaladja a 600 ezer koronát.

Háztartási iskolák. A régi jó időkben bőséges alkalmá volt minden leánynak arra, hogy a háztartás és ház körüli gazdálkodás tudományát otthon elsajátíthassa. Erre ma, a közös konyhák világában igen sok leánygyermeknek nincs alkalmá: férjhez megy anélkül, hogy sejtelmel lenne a házi gazdálkodás vezetésének, vagy annak elhanyagolásának következményeivel. Pedig kétségtelen, hogy a középosztálynál a feleségnek kötelessége összetartani azt, amit a férj keres, amihez helyes beosztás kell. Már pedig a házi gazdálkodás titkainak ösmere nélkül ez senkinek sem fog sikerülni. *Darányi* földművelésügyi miniszter minden irányban kiterjedő gondosságának köszönhető, hogy a közel jövőben minden leánynak módjában lesz a szükséges gazdasági tudomány elsajátítása. A föld-

Losonez. Az időjárás négy naptól erős hideg, a földet vastagon hó borítja.

Miskolc. Egy hét óta kemény a fagy. A vetéseket többé-kevésbé vastag hóréteg borítja.

Nagybeaskere. Az időjárás nagyon hideg. Hó keves van.

Nagykanizsa. Nagy hideg és fagy állt be, vetésekre hótakaró keletkezett.

Nagyszentmiklós. Napok óta erős száraz fagyunk van, minden hótakaró nélkül, vetéseink veszélyeztetve vannak.

Nagyvárad. E hó 1-je óta a hőmérő 0-án alul 8-10 fokra szállt le. A gyenge vetések minden takaró nélkül vannak. Ha ezen száraz hideg sokáig tart, úgy a térsői még gyenge vetésekben okvetlenül kárt tesz.

Nyíregyháza. Változó erős, sőt hóviháros kemény 12 fokos hideg, közben a déli órákban +2-3 fok. Vidékünk térségei hóréteg borítja, alatta talajunk megfagyva.

Nyitra. Az időjárás második órá derült, erős fagyokkal. A hőmérő állandóan zérus alatt 14-16 fokot mutat. A hóborította öszieknek az erős fagy nem árt. A vetések állása kedvező, a gazdák eddig nem panaszkodtak.

Páncsova. A vetéseket szép hótakaró fedi, miáltal a hideg kárt nem tehet bennük.

Sopron. Az erős fagyokat enyhe idő váltotta fel, a vetések szépen állanak.

Szatmár. A kemény száraz hidegben a vetések sokat szenvedtek, tegnap azonban egész nap és egész éjjel esett a hó s a szükséges takaróval most már el van a vetés takva. Takarmány kevés és drága.

Szolnok. Az őszi vetések a múlt hó második felében a csapadék és elég enyhe időjárás következtében általában kiseltek, az éjjeli fagyok miatt azonban megfelelően nem fejlődtek. A folyó hó elsejével kemény hideg állott be s a vékony hótakaró a vetéseket nem védi kellőképpen. Vastagabb hótakaró volna kívánatos.

Verseez. Kemény száraz fagy után meglágyult az idő, úgy, hogy ma leg-zebb tavaszi nap köszöntött ránk.

Zalaegerszeg. Állandóan erős fagyok uralkodnak, a külső mezői munka csaknem teljesen szünetel.

NYILTÉR.*)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek, úgy az árpanak és szőlőnek. Különösen szegények káliában a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését.

A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bír jelentőséggel, miután abban a tiszta káliú vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legelősből vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

PÉTERFY bácsi MESÉI.
 Jó gyermekeknek legszebb ajándék.

Székel mesék	50 kép
Virág mesék	32 kép
Czigány mesék	41 kép
Petőfi regék	4 kép

Színes kötetben darabja: 1 K.
 Cím: Péterfy Tamás író. Bpest, IX., Köztelek.

Aki SZABADALMAT akar szerezni, társamányára
TÖRÖK LÁSZLÓ oklevél- és gépés mérnök
 HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐHÖZ
 (MIR. TÖRVÉNYSZÉKI HITES SZÁRTÓ)
 BUDAPEST, VII., Rákoczi-(Ke-epesi)-ut 30. szám.
 Telefon 87-02. 25-8. Telefon 87-02.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felkültött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények M. A. V. összes vonalán tetemes díjkezelvényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden nemli felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
 Áruosztály - Gyapjuárverések
 V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Most jelent meg
 BUDAY BARNÁ

DERÜLT ÉGBOLT ALATT

című elbeszélés kötete. A vaskos kötet ára 3 kor. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrassy-ut 10. sz.

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár
 1908. évi folyamára

A „Köztelek Zsebnaptár” tizennegyedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek hármenies küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a
„KÖZTELEK”
 kiadóhivatalában
 Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.
 Budapesti gabonatózsde.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonatózstályának tudósítása a „Köztelek” részére.)
 Napijelentés a gabonatózsdéről.
 1908 január 10

A mai gabonapiac folyamán az árak szilárdabban alakultak; az áremelkedés körülbelül 10 fillerről becsülhető. A forgalom mindazonáltal nagyobb mérvet nem öltött, ami piacra került, könnyen talált elhelyezésre. Részben Budapest távolságában 22 K-t jegyeznek. Árpában üzletellen-ég uralkodik, a forgalom igen korától.

Tengeriben elég kielégítő az üzletmenet. Budapest távolságában 13:00 koronát jegyez.

Zabban is a forgalom igen szűk keretben mozog. Budapestben jó zabért 16:60-17- koronát fizetnek.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 77:3 k. 25 K. 65 f.
 Pestvidéki: 2:0 mm. 76:5 k. 25 K. 0:5 f., 100 mm. 75:5 k. 25 K. — f.
 Rozs: 400 mm. 22 K. — f. paritás, 400 mm. 22 K. 70 f.
 Ujtengeri: 300 mm. 13 K. 70 f. paritás.
 Zab: 100 mm. 16 K. 60 f.

Határidőárak.
 (Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra	25:68 K.
„ 1908 októberre	21:18 „
Rozs 1908 áprilisra	22:88 „
„ 1908 októberre	18:44 „
Zab 1908 áprilisra	16:58 „
Tengeri 1908 májusra	14:18 „
Repeze 1908 aug.—szeptemberre	— „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. január hó 10-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 153 szekér réti széna, 25 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 16 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 1 szekér tengeriszár, 16 szekér egyéb takarmányszalma, 1 szekér zabosbúkköny, köles stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak illérekben q-ként a következők: réti széna 720-880, muhar 820-880, zsupszalma 640-700, alomszalma 480-560, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár 2200-2300, egyéb takarmány 580-600, zabosbúkköny 800-840, lóhere —, zöld luczerna 800-840, köles —, sarju 720-800, szalmaszecska 600-620. Összes koccsizám 232. Összes súly 27,840 kg.

Vetőmagvak ólomzárólasa.*)
 Budapest, 1908. január 9.

A budapesti magy. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1907-1908. idényben, 1907. évi július hó 1-től a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárólasa:

Ólomzárólasó fél	m e t e r m á z s a			
	Luczerna	Lóhere	Egyéb	Összesen
M. Mezőg. Szöv. Budapest	1527	2610	31	4168
Mauthner Ödön, Budapest	1872	1919	—	3791
Haldek Ignác, Budapest	443	379	—	822
Szalay Gyula, Budapest	229	114	102	445
L. P.**) közraktári váll., Budapest	53	91	—	144
Beimel és fia, Budapest	52	65	—	117
Lichtenstein Miksa, Pa-Tóviskes	80	—	—	80
Szemere és György Budapest	—	8	—	8
Frommer A. H. ut. Budapest	3	—	—	3
Összesen	4259	5186	133	9578

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai heréféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárólasa.

**) Leszámitoló és pénzváltó banknak olvasandó L. P.

Vetőmagvak.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag eddigi szilárd irányzata még jobban fokozódott s ára további emelkedést ért el. A gazdak is megkezdtek szűk-égetlűk fedezését s az eddig beérkező megrendelésekből azt tapasztaljuk, hogy ez évben a szükséglet a múlt évit jelentékenyen meghaladja s ha ezzel szemben tekintetbe vesszük az aránylag kisebb készleteket, nem ajánlhatjuk eléggé, hogy minden gazda vetőmagszűk-égetléről meelőbb gondoskodjon.

Luczernamag irányzata szilárd, ára azonban nem változott, mivel a kereslettel elegendő kínát állott szemben.

Baltaczimmag élénk keresletnek örvend s ára emelkedő irányt követ.

Nyersáru 100 kg-ként árak a következők:

	korona
Lóheremag nagyarankás	144-156
„ arankamentesítésre alkalmas	160-174
Luczernamag szép sárga színű	136-146
„ kereskedelmi áru	120-126
Baltaczim	33-35
Biborheremag	40-44
Búkköny	17:50-18:—
Nyuliszapuka	126-142
Mák	—

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 január 10-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Húsok													
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben						Élősúly mm. koronákban							
											marha-hus		borjúhus		sertés-hus		birkahus		marha-hus		borjúhus		sertés-hus	
											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.		
100 kilogrammonként korona értékben											100 db													
Arad	23.20	21.00	13.80	14.00	12.00	6.50	7.00	320	—	10.00	160	142	200	160	180	140	110	70	60	80	70	90	80	
Baja	23.60	20.80	15.20	14.60	13.00	6.00	6.00	260	220	8.00	136	130	140	132	126	120	116	58	54	110	104	96	92	
Békés-Csaba	24.60	—	14.40	—	14.80	7.00	7.00	220	180	6.00	128	120	160	140	136	—	88	70	60	80	70	88	76	
Debreczen	24.40	21.00	14.60	16.00	13.60	4.20	4.40	400	240	6.60	132	116	172	128	168	160	83	76	66	92	—	—	—	
Eszék	24.00	—	—	15.40	14.00	12.00	12.00	260	240	10.00	180	140	200	160	144	136	104	78	64	104	90	104	84	
Győr	23.80	23.50	16.80	16.80	14.40	5.00	4.00	230	240	8.00	156	144	180	160	160	144	—	80	72	100	94	102	92	
Kaposvár	24.00	21.00	16.80	16.00	14.40	3.00	3.20	300	—	5.80	154	150	176	170	136	130	94	70	62	96	86	106	—	
Kassa	25.00	22.00	15.00	16.00	14.00	4.00	4.40	300	—	7.00	156	143	150	140	133	126	—	74	70	78	74	74	70	
Léva	24.00	21.60	15.40	16.20	14.40	6.00	6.00	260	220	8.00	128	120	160	140	140	130	104	43	70	92	84	100	86	
Losonc	25.00	22.80	16.00	17.00	15.70	4.50	5.50	200	180	8.00	136	120	160	140	140	130	88	70	60	96	80	128	100	
Miskolc	24.80	24.00	15.00	18.00	14.00	—	4.50	—	260	8.00	140	136	168	160	152	144	96	84	78	100	96	124	112	
Nagybecskerek	22.00	17.40	13.00	14.60	12.20	6.50	6.00	304	260	6.50	136	128	160	144	144	136	88	64	60	100	86	84	80	
Nagykanizsa	22.80	22.00	16.00	16.00	14.20	4.50	5.00	280	240	8.00	160	128	180	170	150	140	100	80	60	90	80	88	84	
Nagyszében	24.50	20.00	14.00	14.00	13.00	3.60	4.40	320	280	8.00	180	133	130	120	140	128	100	66	58	—	—	84	78	
Nagyszombat	23.80	20.80	13.00	14.40	12.80	9.00	9.00	240	200	7.00	128	123	152	144	136	—	80	88	80	100	—	42	4	
Nagyvárad	24.30	22.00	14.00	15.20	12.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nyíregyháza	22.80	20.80	14.00	15.20	12.30	3.20	4.00	220	—	8.00	136	128	180	160	136	128	—	78	64	100	90	120	112	
Nyitra	23.50	22.50	17.00	15.50	14.00	6.00	6.00	240	200	12.00	136	128	160	152	152	144	112	80	64	90	80	100	88	
Pancsova	21.00	—	13.00	14.20	12.50	7.00	8.00	280	260	8.00	128	120	180	160	136	128	70	72	64	94	92	88	84	
Pápa	24.20	23.00	16.60	16.20	14.60	4.80	4.60	190	180	9.00	120	104	160	140	144	136	104	80	64	92	76	104	88	
S.-A.-Ujhely	24.40	23.40	14.00	16.40	14.40	4.00	5.00	300	250	7.50	128	120	160	152	144	104	—	—	—	94	90	92	88	
Sopron	23.80	23.10	16.50	16.80	15.20	6.00	6.00	280	240	9.00	176	140	230	180	192	164	—	90	60	106	96	98	86	
Szatmár	24.40	22.60	13.60	15.40	14.60	6.00	6.40	230	220	8.00	136	128	160	152	132	128	104	—	—	—	—	—	—	
Szentes	23.00	—	13.00	14.50	13.00	4.00	4.80	360	—	6.00	112	—	120	—	140	—	80	62	60	68	—	104	—	
Szolnok	23.40	—	14.55	14.00	13.40	—	7.00	200	180	7.00	150	135	200	190	170	160	122	85	75	110	85	114	106	
Szombathely	23.60	22.00	16.40	16.60	—	7.00	7.00	360	250	10.00	160	150	200	180	140	120	—	80	62	90	80	100	80	
Uj-Árad	23.00	21.00	13.80	14.00	12.00	6.00	6.50	300	—	9.00	136	128	160	150	128	120	100	65	55	70	60	85	75	
Versecz	20.50	18.00	14.50	14.80	12.30	5.00	6.00	240	—	8.00	128	—	180	—	140	—	100	76	72	110	—	100	—	
Zalaegerszeg	21.00	20.80	16.00	15.60	15.60	6.00	5.00	230	240	8.00	128	120	148	140	128	120	—	68	60	90	84	96	90	
Zenta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Nemzetközi gabonapiacz 1908 január 8-tól 1908 január 10-ig.

	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	10	25.30	21.96	27.00	24.90	27.72	31.76	26.14	19.76	16.81	21.01	Január	25.48 ¹⁾	21.24 ²⁾	26.66 ³⁾	22.52 ⁴⁾	19.76
	7	25.50	21.96	27.10	25.00	27.14	21.80	20.18	20.08	17.02	19.96	Február	20.88 ⁵⁾	21.27 ⁶⁾	—	21.96	18.10 ⁷⁾
Rozs	10	22.60	—	23.80	23.80	25.37	17.70	—	—	—	—	Január	22.78 ⁸⁾	—	25.44 ⁹⁾	18.32 ¹⁰⁾	—
	7	22.70	—	23.80	24.00	24.48	18.02	—	—	—	—	Február	18.34 ¹¹⁾	—	25.34 ¹²⁾	17.91 ¹³⁾	—
Zab	10	17.00	—	17.80	16.40	22.52	—	—	—	—	—	Január	18.58 ¹⁴⁾	—	25.48 ¹⁵⁾	18.02	—
	7	17.00	—	17.70	16.10	22.52	—	—	—	—	—	Február	16.52 ¹⁶⁾	—	21.02 ¹⁷⁾	—	—
Tengeri	10	14.10	—	16.30	16.90	19.37	—	13.82	—	10.61	—	Január	14.20 ¹⁸⁾	11.46 ¹⁹⁾	18.00 ²⁰⁾	—	12.06
	7	14.10	—	16.30	17.00	19.17	—	13.02	12.12	10.82	—	Február	—	14.23 ²¹⁾	—	—	—
Árpa	10	15.70	14.82	20.80	19.50	25.37	—	—	—	—	—	Január	14.26 ²²⁾	14.52 ²³⁾	18.00 ²⁴⁾	—	12.12
	7	15.70	14.82	20.80	19.50	25.07	—	—	—	—	—	Február	—	14.41 ²⁵⁾	—	—	—

Jegyzet: 1) január—Április. 2) márczius. 3) április. 4) május. 5) július. 6) október.

Alapított 1873. **Erőtakarmány és műtrágya nagykereskedés** Alapított 1873.

DUKES ÉS HERZOG

GALGÓCZ. **Eredeti thomassalak. Száritott répaszelet.** BUDAPEST, Váci-körút 74.

Interurban telefonszám: 1. Inzerurban: telefonszám 88-90.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az irányzat a lefolyt héten a nagyobb sertésfelhajtás következtében nyugodt volt. A szalonna árai azonban alig változtak csak a disznósír ára megszűlőcött le 1-2 koronával.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű 112-113 K. Könnyebb minőségű 106-107 " I. r. perzselt (paraszt) szalonna 120-121 " I. r. pestvárosi disznósír, nagy bordókban 133-139 " 100 kg.-ként, minden levonás nélkül.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a forgalom élénk volt és állandó jó vételkezdéssel a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint záródnak.

Elkelte finomított szesz adózva nagyban 166 K., adózatlanul 67-67.5 koronáig nagyban és 1-2 koronával drágábban kicsinyben.

Élesztőszesz nagyban 164 kor. adózva és 65 kor. adózatlanul kelt.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban kötése 56 K.-ig jegyzetik.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 61-62- kor. kel el.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 62.50-63.50 K. Bécsi jegyzés - K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

Table with columns for 'nagyban' and 'koronákban' showing prices for various goods like 'Kontingens nyersszesz', 'Finomított szesz adózva', etc.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. január 9-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Table with columns 'Szám' and 'Ár K.' showing prices for different quantities of goods.

Table with columns 'II', 'II/I', 'I', 'WR', 'II', 'II/b', 'III', 'IV' showing prices for various types of flour.

Liszt, őriemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaszisz jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with columns 'Szám' and 'Ár K.' showing prices for different quantities of flour.

Table with columns 'Szám', 'O.', 'O/I.', 'I.', 'WR.', 'II.', 'II/b.', 'III.' showing prices for various types of flour.

Az abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table with columns for various goods like 'Finom korpa', 'Goromba', 'Rozskorpa', etc., showing prices.

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. január 10-én.

Az üzleti forgalom igen csendes mederben mozog, ami az elmúlt ünnepek által előidéztet nagyobb fokú élelmség visszahatásának tulajdonítható s így gyümölcs és husnemlék kivételével lányna piaci irányzatról adhatunk számot, amit nagyrészt a néhány nap óta enyhébbre fordult időjárás különben is kedvezőtlenül befolyásol. Vágtott baromfi, felleve, hogy kifogástalanul van kezelve, tartott árak mellett talál elhelyezést. Hus és husnemlékben az irányzat kellemes és ezek fekküldését a legjobban ajánljuk. A vaj teljesen el van hanyagolva, mert a kereslet még egyelőre s így tetemes készletek állnak rendelkezésre. A turó szintén üzletelen, csak nyomott árak mellett talál elhelyezést. Jó kereslete van szép, hibátlan fajalmának s ajánljuk a még meglevő készletek beküldését. A vadüzlet változatlan árat jegyez, tekintve, hogy a felhozatal különösen nyúvakban igen minimális. Burgonya és hagyma változatlan árak mellett csendes. A tojás igen szilárd volt azonban egy-két nap múlva az immár növekvő felhozatalok folytán ismét rohamosan ellanyhult.

Mai árak:

Husnemlék: vidéki marhabús hátulja 1.28-1.52 K., eleje 1.10-1.16 K., vidéki borjú bórben, hosszan mörve, súlylevonás nélkül 1.06-1.24 K., helybeli borjúhús 1.32-1.48 K., sertésbús szalonnával 1.28-1.18 K., felhozott sertés 1.04-1.36 K., szalonna friss 1.38-1.42 K., szalonna sózott 1.28-1.36 K., szalonna füstölt 1.38-1.40 K., olvasztani való 1.36-1.40 K., háj 1.38-1.44 K., sertészsír 1.40-1.44 K. kg.-ként. Füstöltbús (vidéki) kg.-ja 1.20-1.60 K., hazai sonka 1.60-1.80 K., szalámi magyar 3.60-4 K., szalámi nyári 1.20-1.60 K., bárány párja - K.-ig.

Vad: őz 1.4-1.60 K., szarvas 0.80-1 K., vaddisznó 0.70-0.90 K. kg.-ként egészben, nyúl nagy 3-3.50 K., nyúl süldő 2-2.40 K., fogoly 1.20-1.30 K., fácán 2.80-3 K., erdei szalonka - K., dámvad 0.80-1.10 K. kg.-ként.

Baromfielék: élő rántani való csirke 1.40-2 K., süni való 2.80-3.40 K., liba fiatal 0-0 K., kacsa sovány 3.60-4.20 K., kacsa hizott 5.60-6.80 K., lud hizott 12-16 K., tyúk 3.4-4 K., pulyka 6-8 K., élő sovány liba - K. páronként. Vágtott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1.38-1.50 K., hizott rucza 1.40-1.60 K., hizott pulyka 1.20-1.40 K., levestyúk 1.0-1.40 K., pulyka sovány 0-0 K. kg.-ként. Poulard 1.80-2 K., gyöngytyúk - K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2-2.20 K., II. 1.80-2 K., főzővaj (köpült) 1.40-1.70 K., tehénró 10-16 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsgéfélek: burgonya (vagonáru) sárga 5.80-6.40 K., rózsá 5.80-6.40 K., fehér 5-5.20 K., kifli 10-11 K., sárgarépa 7-8 K., petrezselyem 12-14 K., vöröshagyma makói 11-12 K., vöröshagyma közönséges hazai 7-8 K., fokhagyma 38-44 K., káposzta 2.40-3 K. 100 kg.-ként. Kalarabé 0-0 K., 100 db spárga solo 0-0 K., közép 0-0 K., levestpárga 0-0 K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0-0 K., kifejtett 0-0 K., zöldborsó, hüvelyes 0-0 K., kifejtett 0-0 K., paradicsom 0-0 K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0-0 K., ecetbe 0-0 K., savanyítani 0-0 K. 100 db-ként.

Gyümölcsfélek: cseresznye és meggy 0-0 K., sárgadinnye 0-0 K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranypermen, ranett, Jonathan, Torokbálint, ba ul stb.) 0.40-0.70, másodrendű 30-40, harmadrendű apró áru 12-20 K., körte elsőrendű 1.20-2, másodrendű 60-80 K. q.-ként. Dió I. 40-50, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1.60-2 K., finom 0-0 K., chasselas 0-0 K., szagos 0-0 K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz - fill. kg.-ként. (A szövetséget - mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője - minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsisz - fillér kg.-ként. Gomba szárított 0-0 K., szappan - fill., lencse (erdélyi) - K., bab apró - K., nagyszemű - K., lencse - K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 108-110 K., erdélyi apróbb áru - K. eredeti ládánként (1440 db).

Hideghus-vásár az Orczi-uti élelmi piacon 1908. év január hó 10. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 32 árus 79 drb sertést, 3 árus 18 drb süldőt, 3200 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 700 kg. hajat.

Videkről és pedig 25 drb sertést. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbús 1 kg. 138-176, süldőbús 1 kg. 152-180, füstölt sertésbús 1 kg. 144-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-140, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, háj 1 kg. 142-152, disznósír 1 kg. 152-180, kocsonyahús 76-120, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1908. év január hó 10. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 78 árus 25 drb sertést, - árus 20 drb süldőt, 4000 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 500 kg. hajat.

Videkről és pedig összesen 429 drb sertést, - süldő. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbús 1 kg. 138-144, 1 q 112-116 K., süldőbús 1 kg. 140-160, füstölt sertésbús 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-136, füstölt szalonna 1 kg. 160-180, háj 1 kg. 144-148, disznósír 1 kg. 156-180, kocsonyahús 1 kg. 80-84, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 9

Főlhajtattott:

Árak (drb.-kint korona)

Table with columns for goods like 'Jobb minőségű hátsó', 'Könnyű kocsi (jukker)', etc., showing prices.

Eladatlan maradt - 30 drb Irányzat: közép.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 9

Főlhajtattott:

Árak: (kilogrammonként és súlyban fillérekben.)

Table with columns for goods like 'Magyarországból élő borjú', 'Magyar élő borjú (rugott)', etc., showing prices.

Eladatlan maradt - drb élő borjú, - drb rugott borjú, - drb élő bárány, - drb lezsurt bárány. Irányzat: lányna, az árak 6-8 fillérrel csökkentek.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907 január 7

Főlhajtattott:

Table with columns for goods like 'Magyarországból', 'Szerbiából', etc., showing prices.

Eladatlan maradt - drb juh - drb kecske

A r a k:

(kilogrammonként élősúlyban, korona értékben).

Table with columns for goods like 'Hizott úrt', 'Feljavított juhok', etc., showing prices.

Irányzat: A vásár élettelen volt.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 9.

Table with columns for 'Főlhajtás összege' and 'Minőség szerint' showing prices for various goods.

Á R A K

(100 kilogr.-ra és elősúlyban minden levonás nélkül állításokban.)

1908. január 9.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökr	72-80	62-70	54-60
Tarka hizott ökr	80-92	62-78	56-60
Szerbiai ökr	—	—	—
Tehén	46-54	56-64	68-74
Bika	48-58	58-66	68-76
Mórendés-marha	—	50	60
Bivaly	—	38	50

Irányzat: élénk, jobb minőségű és boszniai ökrök ára némileg emelkedett.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

1908. január 9.

Éves felhajtás száma	Éves felhajtás száma	Éves felhajtás száma	Éves felhajtás száma
január 3-tól	298	11737	8707
január 9-ig.	—	—	3150

Nap	Napi árak fillérben				
	Óreg nehéz páronként 330-350 kg.	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-350 kg.	Könnnyű 250 kg.	Husos fajta
1) jan. 3.	96-98	—	—	—	—
jan. 9.	92-96	—	—	—	—
2) jan. 3.	—	120-128	22-130	20-128	—
jan. 9.	—	09-150	08-120	12-118	—

1) Az árak elősúlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak elősúlyban páronként 45 kg. életsúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár lanyha, a kereslet nagyon túlhaladó és összetörődött felhajtás következtében az árak 8-12 fillérrel csökkentek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)

Óreg nehéz (páronként 400 kg. felül)	Óreg közép	Fiatál nehéz	„ közép	„ könnyű	Szerbiai nehéz	„ közép	„ könnyű
120-121	122-124	124-126	—	—	—	—	—

Irányzat: üzlettelen, csendes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12., a „Köztelek” részére.)

1908. január 8.

Sertésvészen átment	Sertésvészen át nem ment
60-100	60-100
100-120	100-120
120-180	120-180
180-200	180-200
90-92	90-92
92-94	92-94
94-100	94-100
100-104	100-104

Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908. január 9.

Fölhajtás	Árak:
Magyarországból	1337
Galiciából	—
Ösztrák tartományokból	—
Összesen	1337

(Az árak kg.-ként állításokban, elősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányzat: szilárd, mert több vevő Cs. hországból érkezett, ennél fogva a multheti árak megtartottak.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908. január 9.

Fölhozatal:

Magyarországból élő borjú	Ausztriából élő borjú	Magyarországból leölt bárány	Ausztriából leölt	Magyarországból leölt sertés	Ausztriából leölt	Magyarországból leölt juh	Ausztriából leölt
— drb	118	4391	407	1568	1226	264	25

Összesen: 8001 drb

Irányzat: borjúkra lanyha, a tul felhajtás miatt árak 6-8 fillérrel estek, sertésekre szintén lanyha, árak multhetiekkel szemben ugyancsak 2-4 fillérrel hanyatlottak. Ugyancsak hanyatlottak a juh- és bárányárak.

Ingtalanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 14. Zsolnai kir. bíróság	a tkvi ha- Rajec-Teplici tóság furdóvállalat r-t.	51521
Január 14. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi ha- Kober tóság Agoston	346632
Január 15. Eperjesi kir. tsvszék	a tkvi ha- Halmos tóság Károlyné	206284
Január 15. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi ha- Kaliupka tóság István	217910
Január 15. Eperjesi kir. tsvszék	a tkvi ha- Kornea tóság Anna	48000
Január 17. Nyitrai kir. tsvszék	a tkvi ha- Singer tóság Zsigmond	—
Január 21. Téthi kir. bíróság	a tkvi ha- Döry tóság Elek	154000
Január 21. Szarvasi kir. bíróság	a tkvi ha- Lusztig tóság Miksa	103800
Január 23. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi ha- Vigassy tóság István	100600
Január 28. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi ha- Réthy tóság János	178062
Febr. 15. Szegedi kir. tsvszék	a tkvi ha- Kopasz tóság József	42800
Márcz. 3. Sajó-szt-péteri kir. bíróság	a tkvi ha- vb. Sturmman tóság György	52881
Márcz. 9. Magyaróvári kir. bíróság	a tkvi ha- Antoni tóság Róbert	40670
Márcz. 9. Nyirbátori kir. tsvszék	a tkvi ha- Kende tóság Sándor	91387
Márcz. 10. Nagyváradi kir. tsvszék	a tkvi ha- Weiszlovits tóság Adolf	130538

Szerkesztői üzenetek.

Nem közölhetők. Az alább felsorolt cikkek közlésre előjegyeztek ugyan, de térsükre miatt már többé nem közölhetők. Ezeket f. évi május 1-ig megírjuk és kívánatra a szerző rendelkezésére bocsátjuk, illetőleg 2) filléres postabélyeggyel betöltése ellenében a szerzőnek megküldjük Reklamálás esetén pontos címet és a cikk számára való hivatkozást kérünk.
906/58. S. E. Rutének között. — 906/59. B. I. A hisz-gazdák segélyezése. — 906/163. P. Gy. Tarászás, tej-szövetkezetek. — 906/219. L. J. Mezőgazdasági munkás-viszonyok Tolna megyében. — 906/328. R. B. Külföldi szemle. — 906/380. D. A székely kérdéshez. — 906/433. K. M. I. Gazdasági népoktatásunkról. — 906/484. H. Gy. Haléltani és szennyvízvizsgáló állomás. — 906/510. M. J. Mezőgazdasági technikai szelvényzetekről. — 906/681. B. A. Magyarország mezőgazdasági munkásviszonyai. — 906/687. D. A néhány szó a fenyegető agrár-sztrájk elleni védekezés tárgyában. — 906/688. D. J. Munkás-bajok és egyebekről. — 906/728. B. J. A munkáskérdés-ről. — 906/739. G. K. B. Hazai iparfejlesztésünkről. — 906/16. G. F. Szarvasmarhatenyésztésünk és tejgazda-ságunk térdéséhez. — 106/142. H. L. A mostoha gyer-mek. — 906/364. B. J. Előszámítások a cukorrépa-ter-mesztés jövődelmezéséről. — 906/24. A. L. A dohány-monopolium és a nemzetgazdaságtan. — 906/61. Sz. G. Mi előnyösebb, a tarlószántás vagy tarlóhántás? 906/656. S. M. Mi előnyösebb, a tarlószántás vagy tarlóhántás? — 906/215. Seh. A talajbaktériumok biolo-giai viselkedéséről. — 906/92. T. Az aczat irtása. — 906/702. N. I. Gyümölcsök kezelése és telepítése. — 906/79. K. B. Az eperpálka-főzés káros hatása selyem-tenyésztésünkre. — 906/557. Sz. S. A gyapju eladásáról. —

906/390. L. I. Állattenyésztésünk akadályai. — 906/478. S. S. Magyar tejgazdaság és magyar vajkivitel. — 906/735. E. E. Vajverseny Jerseyben. — 906/490. H. I. Tanulmányirándulás. — 904/7. H. A. A kecske mint tejes állat. — 906/309. S. B. Tehenek fejése. — 906/728. B. S. A hasznosító juhtenyésztés alapfel-tételei. — 906/689. Z. A. A szárnyasok élő súlyának eloszlása egyes szervekre. — 906/625. T. A. A baromfi gondozása vedlőkor. — 906/244. B. S. Baromfi köz-tenyésztésünk állami támogatása 1905. évben. — 906/230. B. S. A dohánymag mint baromfi takarmány. — 906/269. B. P. A baromfi-tenyésztés mint iparág Francia-országban. — 905/35. K. I. A baromfiak takarmányozá-sáról. — 906/445. B. E. Tejhozam fokozása. — 906/788. T. A burgonya mint takarmány. — 903/38. K. Sz. A né-met birodalom állategészségügyi viszonyai az 1904. év-ben. — 906/39. L. A. Védekezés a tuberkulózis tovább-terjedése ellen. — 906/42. Z. A. A szász állami vágó-hidi biztosításról. — 906/321. I. I. Betegségben elhalt állatok husának élvezhetőségéről. — 906/334. B. I. Köt-elező állatbiztosítás. — 906/513. I. I. A horvát állat-orvosok kiképzése. — 906/06. K. K. Az állatokra veszélyes emberi betegségekről és az emberre veszélyes állati betegségekről. — 906/98. T. Védekezés a gabona-zsuzsik ellen. — 906/726. T. A mezei poczok elleni véde-kezés. — 906/754. S. I. Poczok-irtás. — 906/652. T. Elő-halak szállítása. — 907/68. T. F. dr. Még egy szó a szociális kérdéshez. — 907/74. Sz. M. Egy szó a kötétt birtokrendszer és a latifundiumok letjogosultsága ér-dekben. — 907/277. Sz. L. Szaklapot a kisgazdáknak. — 907/105. F. L. A kukoricatermelés — 907/330. K. A. dr. A katánggyökérmesztéséről. — 907/112. Sz. L. Miképp kell tejszövetkezeteknek vizsgálniok a tejet? — 907/34. L. J. Lefejő gazdaságok értékes anyagának megmen-tése. — 907/286. P. D. Ajánlható törekvés-e hegyvidéki és havasi juhainkat friz juhokkal javítani? — 907/184. B. I. Az állattenyésztés jövője. — 907/113. Sz. L. Meg-savanyodik-e a tej szállítás közben? — 907/353. K. I. A herni tejelő marhák tejelőképességéről. — 907/18. H. F. A tasarmányok állati termékekkel való átválto-zásáról. — 907/94. Sz. S. A tejnek baktériumokkal való szennyezettsége. — 907/463. P. L. Sertésvész ellen való védekezésről.

M. F. Fodros tollu lud *Igalis* Szvetozárné (Bar, Baranya megye) és *Popper* Alfrédné (Nagyszentmiklós) urnóknél szerezhető be.

Seh. Gy. H. Nevezetesb tinóvásárok: *Szászrégen*: febr. 12-9, május 4-2, aug. 1-10, okt. 18-3. *Székelykeresztúr*: febr. 21-24, május 1-4, július 4-7, szept. 8-11. *Marosvásárhely*: január 17, szept. 4, nov. 11. *Rimaszombat*: május 14-15, július 12-13, aug. 28-29, okt. 20-21. *Losonc*: febr. 13-14, május 9-10, július 1-2, szept. 13-14, decz. 9-10. Legtöbb gazda idegen helyről szerzi be a magyar tinó-ka. A fiatal borjúk intenzív takarmányozásban részesítendők.

„AGRARIA”
magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanag saját hámorainkból.

Előterhetetlen tégelyaczel-ekfejej. Pánczélaczel-kormánylemezek. Magasított aczel-kefej. Porvédő kerekék. Aczel-gerendely.

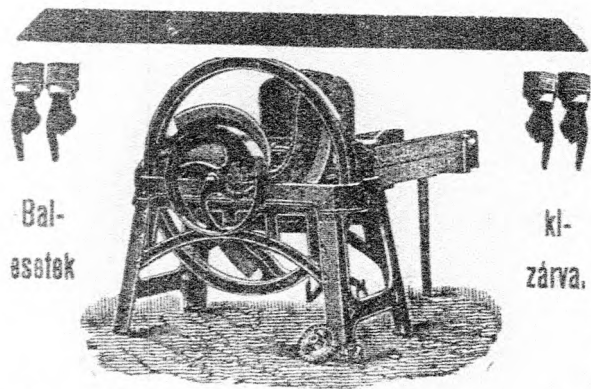
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány megfe-lülmulja még a legneve-zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzőket, mivel ez az összes tanajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Megrendeléseket elfogad a **Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület** értékes fő osztálya, **Veszprém.**

Rövidített levelezim:
„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgönyezim: **„AGRARIA” BUDAPEST.**

Bal- és jobb oldali zárva.
**Szecekvágók,
 Répavágók,
 Darálómalmok,
 Gőzölőkészülékek.**

UMRATH és TSA
 Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig Ipari mozdonyok 200 HP-ig

Nemesi birtok!

700 hold buzatermő földekkel, urilak, gazdasági épületekkel ellátva 170000 forintért eladó. — Közelebbit csak direkt komoly reflektánsoknak Österreicher Bernátnál, Nagykanizsán. 220a

Gazdák figyelmébe!!
50% olcsóbb
 mint bármely más világítóanyag

pyroleum világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett.

Számos elismeréssel nálam betekinthető. — Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. — Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve. 1407

Degen Jakab
 Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Eredeti friz jerkekre és kosokra
 1908. tavaszi és őszi szállításra előjegyzést elfogad:
 6591
Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

Gazdaközönség figyelmébe
 ajánlom mint **erdélyi síkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásukat eszközölhetem **jármos és boállitani való ókrókban**, ugyszintén **1-2 éves ókr-tínókban** és mindenféle súlyú sovány **csirtókban** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretegemnél fogva egy vásárolóra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ajánlatokat követhettem.
 5618 Kiváló tisztelettel
Sárgány és lovóloxim: Vermes Lipót, Kolozsvár

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősítésére, edzésére, azok egészségének építésben tartására** a

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz
 minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló czélra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai, polgári, és versenystállókban. Kapható: gyógytár, drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél, **BUDAPESTEN**
 1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással **24** korona. 6875

Köszén - Klár!

Egyedüli biztos beszerzési forrás, hol **köszén, faszene!, kovácsszén, kokszt** waggonszámra mindenkor azonnali szállításra lehet megrendelni.

Klár Andor

kereskedelmi és bankirodájának szénosztálya
Debreczen, Mikló-s-utca 23. sz.
 Telefon 445. sz. Telefon 445. sz.

BELFÖLDI SZENEK: Salgótarjáni, Petrozsényi.
KÜLFÖLDI SZENEK: Karvini, Ostrai és porosz elsőrangú termékek.

Kötések 1-3 évre eszközöltenek!
 Pontos szállítás biztosítva!
Gőzekéhez, Csépléshez, kazántüzelésre egyaránt kitűnő minőségek.

Köszén - Klár!

BOROSZLÓ ■■■ BUDAPEST Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.
 Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utlhengereket
 legelőnyösebb kivitelben szállit:
KEMNA J. ■■■■ gőzeke- és gépgyár ■■■■
 Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Száritott répaszeletet, melasszét és műtrágyát
 jutányos feltételek mellett szállit :
Sebők Emil és Társa
 Budapest, Kálmán-utoza 15.

Bérletet keresek
 1000—1500 magyar holdasat, sik fekvéssel, kedvező csapadékviszonyokkal, lehetőleg vasutállomás közelében, ahol különben is meg vannak az intenzivebb üzemhez megkívánt feltételek. Czim a kiadóhivatalban.

Motorok, Automobilok, Motorfűrész, Motorcséplők, Szivógázmotorok.
 Elsőrendű gyártmány. Legmesszebbmenő jótállás.

KELLNER és SCHANZER
 BUDAPEST, VII., ISTVÁN-UT 18. SZÁM.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!
 UJDONSÁG! UJDONSÁG!
 Most jelent meg: **ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.**
 223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta:
MONOSTORI KAROLY
 okl. áll. orvos, a m. kir. áll. orvos f. iskolán az áll. tenyésztés ny. r. tanára.
 A MŰ ÁRA: **7 KORDNA.**
 Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-l. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Tessék a védjegyre ügyelni!

 Csali-Hajsz védjeggyű ökor patkók
 minden jobb vaskereskedésben kaphatók.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete
 BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utoza 4. sz.
 Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojáset, zöldséget, gyümölcsöt mézet és MINDENEMŰ ÉLELMICZIKKET. Hordóber-értékesítő osztály. Égetett szeszek értékesítése.
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.
 A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

>>> Prima, száraz <<<
tengeri-moslék
 foszforsavas takarmányosöntész 40—42%, különféle olajpogácsa jutányosan kapható: 5101
Neubauer Adolf
 gyári meghatalmazottnál
 >>>> Győr. <<<<<

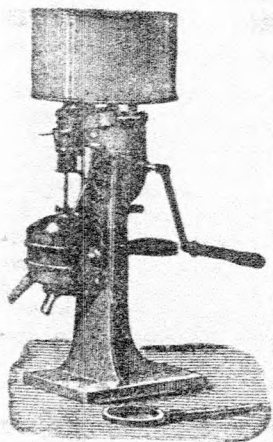
Magyar gyártmányú gőzekek kis- és középbirtokosok részére!
 A kis- és középbirtokosok részére, a mélymívelést legjobban végzi az „Ivanich”-féle gőzekek. Ezen gőzeket az O. M. G. E. műszaki bizottsága két éven keresztül megvizsgálta s azt e célra alkalmasnak találta. E rendszer két géppel dolgozik s nem maga vontatja az ekét s így a mély mívelést egész rendszeresen végzi. E gépek a gazdaság minden üzemére, u. m. szántásra, cséplésre, vontatásra egyaránt alkalmasak. Kedvező fizetési feltételek! Tájékozást szolgál az alábbi két levél:
 Szívesen igazolom, hogy átalakított 8 HP lokomobiljaim úgy cséplésre, mint szántásra alkalmasak s velük óránként egy magyar holdat, 12" hüvelyk mélyen szántok. Működésükkel teljesen meg vagyok elégedve s így a szántáshoz való átalakítást tisztelt gazdatársaimnak örömet ajánlom.
 Pusztá-Felsővársány, 1904. XI/24. **Gorove László földbirtokos.**
 Ezennel igazolom, hogy a 2 órb 10 HP magyar állami gőzlokomobiljaim szántásra alkalmasak s velük óránként egy kat holdat szántok 12" mélyen. Működésükkel teljesen meg vagyok elégedve s ezen gépek szántásra való alkalmazását ajánlom. Minden egyes érdeklődőnek szívesen állék rendelkezésemre felvilágosítás tekintetében.
 Szegszárd, 1907. X/2. **ifj. Leopold Lajos földbirtokos.**
 Mindennemű kimerítő leírással és felvilágosítással, valamint költségvetéssel szívesen szolgál **IFJ. IVANICH ANTAL** Dombóvár, Tolna megye. 6781

Most jelent meg! **LUKÁCS ALADAR** Most jelent meg!
 az „Állatorvosi Közlöny” szerkesztője tollából
AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY
 czimű népszerű, ismeretterjesztő munka.
 Diszítve 33 ábrával. **Ara 3 kor.**
 Kapható: a "PÁTRIA" r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

GÓLIÁT NYERS-OLAJMOTOROK.
 Az eddigi nyersolajmotorok között a legegyszerűbb, eszményi tökéletesség és pusztíthatatlan erős szerkezetűek. :: ::
 A legcsekélyebb nyersolajfogyasztásért, üzemképességért teljes garancia vállalattik. :: ::
 Gyors szállítás és üzembehelyezés. Áránlattal készséggel szolgál
Timár Ede cég Budapest, Lipót-körut 28.
 Telefon 46-71. Telefon 46-71.

Tavaszi vetésre ajánljuk első minőségű „Hanna Pedigree” á pántkat,
 mely utótenyésztése az eredeti „Kwassitzi árpá”-nak, mindaddig, míg a készlet tart. Kivánatra mintázott árajánlatot küldünk. **Diószegi cukorgyár,** Pozsony megye. 210

Takarmánymész
 citrátoldhatóságért jótállás.
 Elsőrendű szakértőink egybehangzó nyilatkozata szerint a takarmánymészben **csak az oldható phosphorsav a hatékony rész.** Tehát a takarmánymész vevők saját érdekükben cselekszenek, hogy oly gyártmányt, melynél a **citrat oldhatóságáról jótállás nem adatik, visszautasítsanak.** Elsőrendű takarmánymész körülbelül 40 százalékos phosphorsavtartalommal, a **citratoldhatóság 80—90 százalékig garantálva,** teljesen tiszta és ment minden az egészségre ártalmas anyagtól, ajánl
Oesterreichische Chemische Werke A.-G.
 Wien, IV. l., Technikerstrasse 5.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

„a világ legrégebbi és legjobb tejfőzőgépei!“
 Játshi könnyű kezelés. Legsekélyebb kopás. Legelősebb lefőlés Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 drb van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézhajtásra. Magyarországi képviselő
GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.

113.912. sz. V/1.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

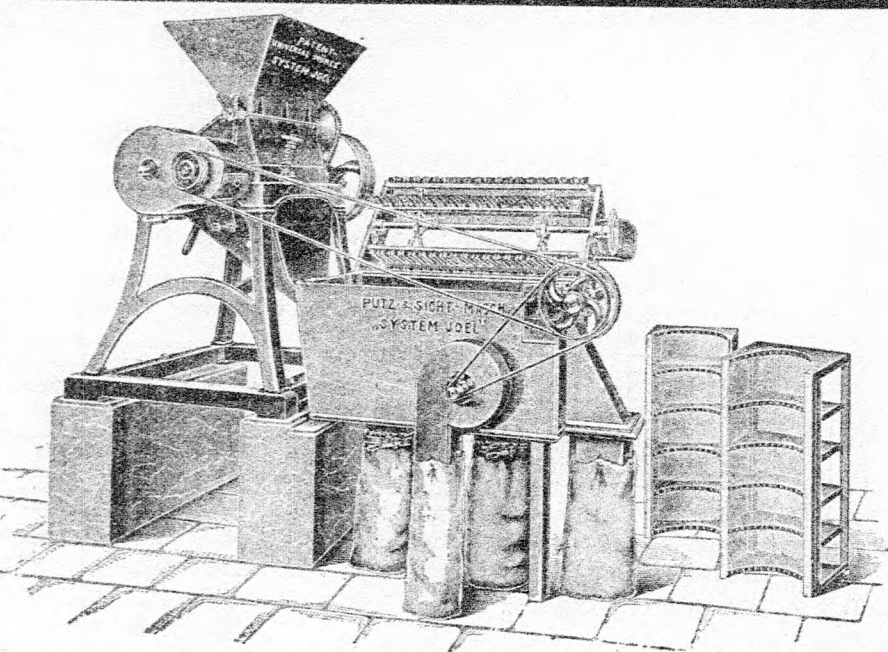
A Ráczalmás és Fajs között levő Dunaszakaszon az 1908. évben létesítendő és
 2244.45 m³ földmunkából, 49697.25 m³ első- és 8546.96 m³ másodosztályu kőanyagból készítendő kőhányásból, 3996.72 m³ kotrásból, 2786.46 m² új köburkolat készítéséből, 896.78 m² régi köburkolat felbontásából, 36.00 m² lépcső készítéséből, 1567.00 m² cementhabarcs-kiöntésből és 3 darab kikötőkaró elhelyezéséből

álló szabályozási és helyreállítási munkálatoknak vállalati uton való biztosítására 1908. évi január hó 23-án déli 12 órakor a m. kir. földmiv. és földművelésügyi miniszteriumban (I. em. tanácssterem) nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

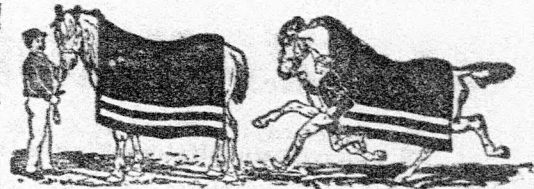
A budapesti m. kir. folyammérnöki hivataltól (V., Mária Valéria-u. 14.) díjtalanul megszerezhető ajánlat az előmértékelt költségvetési minta felhasználásával a fentnevezett munkára vonatkozólag teendő, kellően bélyegzett és e felirattal: „Ajánlat a Ráczalmás és Fajs között Dunaszakaszon 1908. évben végrehajtandó munkálatokra“ ellátott, öt pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlatok, amelyekhez az ajánlati összeg 250.000 K-ig terjedő része után 5%-nak és a 250.000 K-n felüli összeg után 2%-nak megfelelő bontpénznek készpénzben vagy ovadekképes értékpapirokban valamely állampénztárnál vagy adóhivatalnál a földmiv. és földművelésügyi tárca kezelésébe történt letételeit igazoló elismervény is csatolandó, — a jelzett napon délelőtt 11¹/₂ óráig a földmiv. és földművelésügyi miniszterium házipénztáránál (félelelet 29. szám) nyújtandók be.

A kötetendő szerződés tervezete, nemkülönben a munkára vonatkozó általános és részletes feltevések a budapesti m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Budapest, 1907 december 31.

M. kir. földmiv. és földművelésügyi miniszter.

**Lópokrócz előnyarájaniat!
 Legkisebb szükséglettel is gyári áron!**

Hogy sikerrel küzdhesünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogsztókkal óhajunk összeköttetésbe lépni. — Aránk még kisebb vételknél nem létezett alacsonyága és áruink elsőrendű kiváló jósága, reményleni engedi, hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg. Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasútfőállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.

- 1. sz. legjobb minőségű, 175 cm. hosszú, 155 cm. széles. ára: 4 frt 50 krajozár.
- 2. „ „ „ 170 „ „ 135 „ „ = 3 „ 50 „
- 3. „ „ „ 165 „ „ 130 „ „ = 3 „ — „

darabonkint, minden kívánt színárnyalatban.

Rendeléseket annak gondos eszközlése végett az őszi szükségletre már most kérjük — ha utóbbi szállításra is — eszközölni.

Kiváló tisztelettel

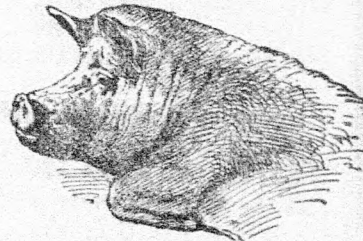
„Sohr“ Magyar Lópokrócz Szétküldési Telepe, Somogysszill 92. szám.

Távíratcím: Pokrócztelep Somogysszill.

8712

Párisi világkiállítás 1900. „GRAND PRIX“

Kwizda-féle SERTÉSPOR

Étrendi szer a hizás el segítésére.

Kis doboz K 1.20, nagy doboz K 2.40

Kwizda-féle SERTÉSPOR

csak a mellékelt védjeggyel valódi. — Képes árjegyzekek ingyen és bérmentve. — Főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12. szám és Andrássy-ut 26. s. á. 6365/III

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégliket, cement-födélcserepeket, csöveket ceatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 262-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzembe rendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig

Homokvizsgálat, — próbafeldolgozás, — minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás 95 szabadalom stb

Darálásra - Zuzásra - Örlésre egyaránt alkalmas az új szabadalmazott

JOËL-MALOM

amellyel 4—500 kg. dara, vagy 120 kg. gabonából kb. 75 kg. sütőliszt készíthető óránkint.

Készíti: **KÜHNE E.** mezőgazdasági gépgyára **Mosonban.**

Főraktár: Budapest, Váci-körút 57/a. Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

ÚJ SZAKKÖNYVEK.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
könyvkiadóvállalata kiadásában megjelentek:

- A gyapju minősítése.** Irta: Kovács Imre. Ara K 3:50
Tejgazdaság. Kézikönyv gyakorlati gazdák és tejszövetkezetek részére. Irta: Sierbán János és dr. Koerfer István. Vázonkötésben K 5.—
Gyakorlati tejgazdaság. Kézikönyv kisgazdák és tejszövetkezetek számára. Irta: Dr. Koerfer István és Sierbán János. Ara K 2.—
A Herrmann-féle gazdálkodási rendszer és tengeritermelési mód ismertetése. Irta: Gyárfas József. Ara K 1:50
A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés. 79 rajzzal. Irta: Molnár István. Ara vázonkötésben K 5.—
Takarmányozás. Kellner új elmélete szerint irta: Cselkó István. Vázonkötésben. Ara K 10.—

- Allategészségtan, állattenyésztő és állattartó gazdák használatára.** Irta: Monostori Károly. Ara K 7.—
Mezőgazdasági kémia alapelvei. Irta: Kosutány Tamás. Ara K 9.—
Borászati Zsebnaptár 1908. Szerkeszti Dr. Drucker Jenő. Ara K 3:20
Vadász naptár 1908. Szerkeszti Kövály János. Ara K 3.—
Allat- és terménykereskedelmünk rendezése. I. kötet. Irta: Gróf Niczky András. Ara K 1:60
A sertéshizlalás, különös tekintettel a sertésvészre. Irta: Bäcker György. Előszóval ellátta: Szemere Huba. Ara K 2.—
Szálas takarmánynövények termesztése. Irta: Szilassy Zoltán és Grabner Emil. 94 képpel. Vázonkötésben. Ara K 10.—
Szőlőmivelés. A legújabb elvek és tapasztalatok alapján. 43 ábrával. Irta: Rombay Dezső. Ara K 2.—
A magyar buza és a magyar liszt. A gazda szempontjából írta: Kosutány Tamás dr. Ara K 10.—
Növényboncz-, alak- és élettan. Irta: Péter Béla. Ara K 6.—
Chemia. Gyakorló gazdák számára. Irta: Ejry Lajos. Ara K 8.—
Tanulmány a berni szarvasmarháról: Hazai berni tenyésztésünk ismertetése. Irta: Saccii dr. Kukuljević József. Előszóval ellátta: Monostori Károly. 39 ábrával. Ara K 2.—
Allatorvosi „Recipe” minták. Összegyűjtötte és a gyógyszeres leírásával ellátta: Hecksch Ödön. Ara K 5.—
Az ezüst szörmenyui tenyésztése és értékesítése. Irta: Hreblay Emil. Ara K 2.—
Javaslatok az alföldi gazdálkodás javítására. Irta: Forster Géza. Ara K 2.—
Előadások a cukorrépa termesztéséről. Előadták: Cserháti Sándor: Újabb tapasztalatok a cukorrépatermesztés köréből. Linhart György: A répa legfontosabb betegségeiről. Jabionowski József: Hadjárati a répabogarak ellen. Ara K 1:50
Az aprójszág nevelése és tartása. Irta: Krolpp A. Fred. Ara K 2.—
Magyar nők szakácskönyve. Saját tapasztalatai után összegyűjtötte és szerkesztette szopori Nagy Jolán. Ara K 4.—
Köbttartalom és súlytáblázatok. Negyszög és körkeresztmetszetű fák köbttartalmának és súlyának kiszámítása. Irta: Nemes Győző. Ara K 6.—
Gazdasági munkás- és cselédlakások. A magy. kir. földmivelésügyi miniszterium kiadása. Ara K 10.—
A mi nemzeti italunk. Irta: Drucker Jenő. Ara K 3.—
A borju természetes és mesterséges táplálása, valamint felnevelése az egy éves korig, tekintettel a gümőkór elleni védekezésre. Irta: Balogh Sándor. 10 ábrával. Ara K 5.—
A zöldségtermelés. Irta: Bouche J., magyarra átdolgozta: Kardos Árpád. Ara K 2.—
Táblázat a tejnek zsírtartalom utáni vagy kilogramm, illetve literenkinti fizetéséhez. Összeállította: Mesterovits Ivan. Ara K 1.—
Pulykatenyésztés. Irta: Hreblay Emil. 48 ábrával. 2 teljesen átdolgozott kiadás. Ara K 3.—
Pinczeszövetkezetek üzemeltetése, ezzel kapcsolatban a kettős könyvvitel ismertetése. Irta: Lederer Dezső. Ara K 4.—
Mezőgazdasági kereskedelem. Irta: Krolpp Hugó. Ara K 10.—

Mindenzen könyvek megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okos, gazdasági berendezés alapjait szolgáló tervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek üzemének ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezéséről, vezetéséről és azok lezárásáról. Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Kívéri a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zár-
latokat és jövedelmzéségi számításokat elkészít. Tanácsot ad birtokber-
beadásnál, valamint mezőgazdasági pénz- és hiteltügyi kérdésekben.
Gazdasági ügyekben jogi tanácsot szolgál és vitás ügyekben a
választott szakbírói ügyet elvállalja. Birtok és mindenemmel mezőgazdasági
értékbeoszlásokat végeztet. A bejelentett eladó és bérbeadó birtok-
okat törskönyvbe nyilvántartja.
Gazdasági tanácsot és egyéb kézzelvezető gazd. szemléltetőt bere-
ndeztet.

Nyilvántartásra bejelentett

Eladó birtok:

- 200 m. h. szőlő, 14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kötőút, vasútállomás 10 perc. Földtelepnek igen alkalmas. 1198
- 543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetés-sel, cementárnyújtással, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zatharcszky, Törle. 1528
- 197 m. h., pilliscsaba vonalon, fővárostól 89 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergeszujfalu. Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertéstenyésztéssel, 8 h. szőlővel, cserjékkel, magtárakkal, 2 nagy pinczéssel, 5 szobás lakás ivóvízzel sárga verandával. 455
- 200 m. h. sík fekvésű l. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 2349
- 370 m. hold Sárosmegyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 h. diszkortel, köves mentén. 3743
- 100 k. hold körüli l. o. bacska föld, 15 percnyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percnyire, urilak és gyümölcsösökkel. 5851
- 500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129
- 1015 k. hold Torontálban a Tisza és vasút mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülből 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4180
- 606 kat. hold Birmelléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohanvendéglővel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4921
- Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-góréval eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész primissima klasszisú kerti talaj, egy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vetelt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös tölészetes kölcsön. 4758
- 280 m. hold, Budapesttől fővonalon gyorsan 1/3 óra, vasútállomástól műton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. hold erdővel, 4758
- 400 m. h. J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold 5-szi vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztű törzshajnyáljal és 200 drb baránnyal. Nagymennyiségű szén, takarmány és szalma. 4701
- 586 h. Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 28 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész, major, udvar és ut. Vas állomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivethető. 5949
- 384 hold szőlőnek való, egyenes felületű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
- 100 m. hold Hont megyében, ebből k. b. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbe adandó. 6320

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

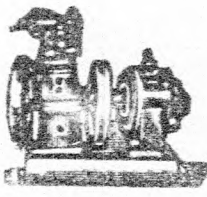
- 400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 600
- Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 600
- 400-1000 holdas birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 6016
- 1000 holdig eserdebe fővárosi házart, egy tulajdonon erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 607
- 400 holdas birtok Abauj megye déli részén. 3378
- 2-300 h. birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasút közelében. 3060
- 200 holdas birtok urilakkal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3082
- 10-1500 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 459
- 2000 hold elsőrendű talaju birtok, cukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal, Béctől legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800-1200 m. h. birtok, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 459
- 2000 hold jó talaju birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
- 250-300 m. h. főváros vagy vidéki nagyobb városokhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 2530

Bérbeadó birtok:

Birtokberlet kerestetik:

- 150-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzemeltethető. 2530

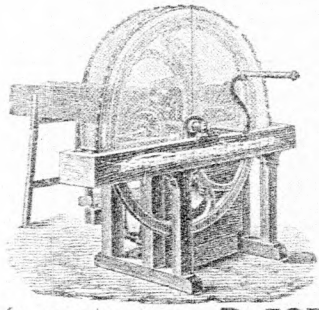
Ezeket kívül nyilvántartjuk a visszavándorlók letelepítésére alkalmas birtokokat és bér-lőszövetkezetek alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek. Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket Az OMGE. üzemi osztálya.

Villanyvilágítás önálló teleppel

kastélyok, gazdasági épületek, gyárak, szállodák számára saját rendszerünk szerint. Kombinálható vízvezetékekkel és gazdasági üzemmel. Számos elsőrangú referenzia.

Kimerítő ismertetéssel, árajánlattal szolgál — **SIGNER F. és R.** mérnöki és elektro-technikai vállalat :: Budapest V., Kálmán-utca 15. TELEFON 63-01.

Takarmányszük időben,

mint a minő a jelenlegi is, nagy fontossággal bírnak a jó takarmánykészítőgépek, melyekből a legjobb minőségű szecska- és repavágógépeket, kitűnő rendszerű amerikai kukoricaszár-tépőgépeket, valamint burgonya és egyébek főzésére kiválóan alkalmas és gazdaságos „R&FORM” gyorsfűlesztőket, golyós és hengeres csapágyakkal ellátott fedett biztonsági járgányokat mérsékelt áron ajánl

PROPPER SAMU MEZŐGAZDASÁGI GÉPÜZLETE BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 52. SZ.

hol is, mint egyedüli elárusítóhelyen a valódi „SACK” ekék és egyéb valódi „SACK” talajművelési eszközök, nemkülönben valódi „WESTFALIA” műtrágyaszórógépek, „DEERING”-féle amerikai fűkaszalógépek, m-rokrakó- és kéveköti-aratógépek, szalma-kötélfonógépek stb. ugyancsak mérsékelt áron kaphatók.

Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.940.— kor.

Tartalékok 784.760-16 "

Összesen: 2.755.700-16 kor.

1901. évi felesleg 80.348.— kor.

1902. " " 59.782-26 "

1903. " " 109.331-73 "

1904. " " 72.433-23 "

1905. " " 61.730-90 "

1906. " " 89.243-65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyintén az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjviszatarítást kaptak. — Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatarítást kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjviszatarítást kaptak. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5%-o engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál. Az igazgatóság.

Gazdasági Könyvviteli

nyomtatványokat

levélpapirokat

borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos kivitelben készít

“PÁTRIA”
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R-T.

BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készs
séggel szolgálunk. "

113650/V—1. 1907. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A komáromi téli kikötő tápaszornája, a komárom-újvárosi rakpart, az erzsébetvárosi és a komáromi fogóúti körüli partrendezések, végül a vágatorai vízosztó munkálatainak vállalatba adása céljából, mely munkálatok:

I. A Komáromi téli kikötő tápaszornájánál: 4782-11 m² földkiemelésből, 4348-19 m² föld beépítésből, 4782-11 m² földkiemelés utáni dűcsözésből, 277 fm. munkások vízleltetéséből, 797-9 m² portlandcement-beton készítésből, beépítésből, 260-86 m² kőrakatból, 148-8 m² kettős szűzfalazás előállításából, 1 drb. Réthy-féle szilpkapu és felhúzószerszemet szállításból és elhelyezéséből.

II. A komárom-újvárosi rakpartnál, az erzsébetvárosi és a fogóúti tápaszornánál: 135.790-97 m² kőrakatból és feltöltésből, 43.019-2 m² természetes szállításból, 2865-21 m² k. forgács szállításból, 18.353-86 m² ékezt kőburkolatból, 778-4 m. lépcsős burkolat létesítéséből, 1752-0 m. faragott kőburkolatnak régi felszedendő burkolati anyagból való létesítéséből, 3000-0 m² köfelszedésből, 30-31 m² portlandcement-beton előállításából, 200-88 m² téglacsatorna-falazatból, 20 fm. vasas előállításból, 40 drb. fa- és 9 drb. vas-kikötőkaró szállításból és elhelyezéséből állanak, 1908. évi január hó 22. napján déli 12 órakor a földművelésügyi m. kir. minisztérium tanács-termében nyilvános, zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A komáromi m. kir. folyammérnöki hivatalnál megszerzendő ajánlati mintán a fentvezetett munkákra vonatkozólag teendő kellően bélyegzett és e felirattal: „Ajánlat a Komáromi szab. kir. város melletti Dunaszakaszon 1908. és 1909. években végrehajtandó szabályozási munkálatokra” ellátott, öt pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlatok, melyeknek az ajánlott összeg 250.000 kor. értékű 5%-ának, azonfelül pedig 2%-ának megítéltő bántarékának készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban valamely állampapírral vagy adóhivatallal a földművelésügyi tárca kezelsébe történő letétét igazoló elismervény is csatolandó, a jelzett napon d. e. 11^{1/2} óráig a földművelésügyi minisztérium házipénztáránál nyújthatók be, a használni szándékoló kőnemek mintájával együtt. A tárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat háromféle módon tehető, u. m.: 1. kizárólag a téli kikötő tápaszornájára, 2. a tápaszornán kívül az összes téli munkálatokra, 3. az összes munkálatokra együttesen.

A kötetendő szerződés tervezete, valamint az általános és részletes feltételek hivatalos órák alatt a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Budapest, 1907. évi december hó 29-én. 222 M. kir. földművelésügyi miniszter.

71817/IV—1. szám.

Feladási hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménesbirtok tulajdonát képező s Lupsa község határában fekvő „K” jelölő-erdő üzemosztály 1-7 osztágában, 203-9 kat. holdon szétszórórtan álló 1633 drb tűzifa szálfá, mely hivatalosan 3258-7 m³ haszonfára. 1804 m³ tűzifára becsültetett, 1908. évi január hó 24-én d. e. 11 órakor Fogarason, a m. kir. ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján áruba hozatják.

Kiküldési ár 76,769 K 16 fillérben állapított meg, melyen alul a faanyag eladatni nem fog.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ívenként 1 K bélyeggel ellátott írásbeli, zárt ajánlatokban az ajánlott összegnek számmal és betűvel szabatosan kell kifejezve lennie s a zárt ajánlat azzal a záradékkal lárandó el, hogy a versenyző az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőknek elismeri. Minden zárt ajánlatnak tartalmaznia kell a 10%-o bántarékot készpénz vagy óvadékképes papirokban.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál, a komáromi g. kerület intézőségénél és a sárkányi m. kir. erdőgazdálkodásnál.

Budapest, 1907. évi december hó 25-én.

225

M. kir. földművelésügyi miniszter.

BIRTOK

keresők és eladók ::
figyelmébe!

Aki birtokot előnyösen venni vagy eladni, bérelni vagy bérebevenni óhajt, forduljon bizalommal a

Mezőgazdasági Áru- és Hitelforgalmi vállalathoz

Telefon 80-53. Budapest, VI., Teréz-körút 15. szám. Telefon 80-53.

Gyakorlati tejkészítés. Kézi tejszűrőketek számára. Irák dr. Kocier István és Szerb János. 2.20 K előleges beküldés ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Ullői-ut 25.

4 lóerős gőzgép és szénaszalma kazalozó ele-vátor. Shuttleworth-gyártmány, vadonat új, olcsón eladó Braun Izsónál Gyöngyös. 3034

A Herrmann-féle gazdál-
kodási
rendszer és tengertermel-
ési mód ismertetése. Irta:
Gyárfás József. 1.20 K előleges
beküldés ellenében bérmentve
küldi a "Patria" r.-t. gazdasági
szak-könyvkereskedése, Budapest,
IX., Ullői-ut 25.

Vétel

Uradalmi tejet keresek
500-600 liter
napl mennyiségben Nagy
Budapest, VIII. k., József-
utca 55. 3077

**Gőzeke-
garnitúra**

**megvételre
kerestetik.**

Ajánlatok: Budapest
VIII. József-körút 65.
I. em. 6. alá intézen-
dők. 3060

**MINDENFÉLE
használt
zsákot,**

zsákrongyot (Emballage)
ilyenmü hu ladékat ál-
landóan veszek. 6308

**POLNAUER
SÁMUEL**
használt zsák- és fémkereskedő
Budapest, Rombach-u. 5.

Lenmagot
minden vidéki állomáson,
legmagasabb árak mellett
vásárol 5567

Krausz Hugó
terménykivitteli üzlete
Budapest, V. Szabadság-ter 6.
Csakis árakkal megjelölt
követelésekkel ellátott aján-
latokat veszek tekintetbe.

Kocsigyártás
Budapesti kovács- és
kocsigyártó-ipartestület
védmérsége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

GYAPJUT WERMER F.

BUDAPEST,
VI., Vörösmarty-utca 36.
Berlin-Wilmersdorf,
: Kaiser Allee 203 :
Budapesti interurb.
Telefon 89-18. sz.

Gróf Csáky Vidor körmösdi uradalmában kitünően
fejlett **100 drb egyéves, vészen átment, fehérszörű**
mangolicza tenyészkozza

és ugyanolyan **16 drb egyéves TENYÉSZKAN**
eladó. — Felvilágosítással az uradalmi felügyelőség
szolgál (u. p. **Mezősas**, Bihar megye). 212

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szab. gazdasági gépész
Budapest, VI., Váci-körút 59. • Gyár: Pozsony.

Magánjárokát, gőzmozgonyokat, eséplőgépeket, ugy gőz-
mozgonyokhoz, mint benzinlokomobilokhoz, száma-
kazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonyakiemelő-gé-
peket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a leg-
tökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és
fizetési feltételek mellett.

Ajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.
Képviselők jutányos feltételek mellett felvételnek.

GŐZEKE
Acetylen-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekékre
különösen alkalmasak, mert nap-
pali fényt adnak.

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-,
asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz.,
Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumátic.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bér-
mentve.

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban

Unzeltig Ferencz
cs. és kir. udvari szállító

különlegességi gyára
teljes növényházak
építésére és
melegvízfűtő-
sek berende-
zésére.

BUDAPEST = WIEN,
VIII., Gyöngygyuk-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.
Terv- és költségvetést díjtalanul készítenek. Helyszíni
megbeszélés nem lesz felszámítva. 6275

**TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI
AJANLATOK ÉS KERESLETEK**

ezimű rovatot nyitottunk lapunkban, mely rovatban a
kishirdetések ugyanolyan árszámítás mellett közölhetnek,
mint a kishirdetések. Ezen rovat nyitása által az a
célünk, hogy a t. gazdaközönség feltűnő helyen tehessen
közzé ily irányú kishirdetéseit.

Kérjük a t. gazdaközönséget,
akinek eladó szénája, szalmája van,
aki állatokat teleltetésre elvállal,
aki szénát, szalmát venni akar,
keresse fel hirdetéseivel e rovatot.

Takarmány kínálat

160 öl zab és búzaszalma Nagy-
váradtól 12 kilométernyire
jutányosan eladó, esetleg ott fel-
is etethető. Tudakozódhatni Schil-
linger Mór birtokosnál Nagyvá-
rad, Beóthy-Ödön-utca 2. 3057

Aluli-ott erdőbényei gazdaságá-
ban 5-600 q kifogás-
talan minőségű rétiszéna és sarjn
eladó, értekezhetni tulajdonossal
ugyanott. Szics Gyula földbir-
tósos. 3081

Eladó 1700 mázsa elsőrendű
uradalmi széna, to-
vábbá egy rendkívül csontos
tenyésztésre alkalmas fe-
kete belgi ménesikő Güns-
berger Albert úgnök, N.-gy-
kanizsán. 3082

Eladó Réthy Kálmán gazdasá-
gában, Berettyó-Ujfalu-
ban, nagyobb mennyiségű árpa-
zab- és búzaszalma, tengeriszár
és különböző pelyvák. 3080

Préselt

**buzaszalmát
és
zabszalmát**

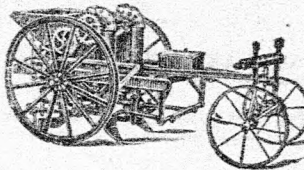
szállít elsőrendű minőségben
és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Bajmok (Bácska). 6808

Hunyadmegyei birtokomon
Tustya közsé-
gében 1200-1500 q jó minőségű
rétiszénám van eladó, vasúti álló-
més Váralfa-Hátszegről 12 kilomé-
ter távolságra. Simén Béla,
Besztercze 3079

**SKORPIL hirneves
burgonyaültető-gépei.**

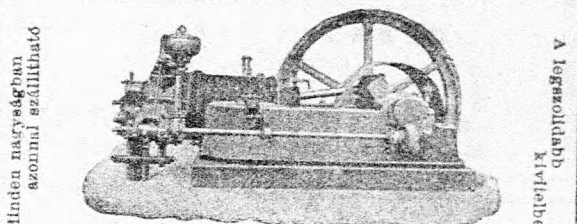
Előnyös alkalmi
vétel, míg a készlet
tart, az alábbi le-
szállított szoros
áron kaphatók:
Kétsoros .. 280 K.
Háromsoros 360 K.

JULIUS CAROW GAZDASÁGI PRÁGA.

**Most jelent meg
A MAGYAR GAZDASÁGI
SZAKIRODALOM
KÖNYVJEGYZÉKE 1908.**

Kiadja a "PÁTRIA" r.-t. gazda-
sági szakkönyvkereskedése, Bu-
dapest, IX., Ullői-ut 25. szám.
Kívánatra ingyen küldjük.

Szivógázmotorok. Er-dei "BENZ"
gyártmány, leg-
olcsóbb és legbiztosabb szivó-
gázmotorok és
benzinlokomobilok malom ip. r. gazdasági célokra.

Vozérképvizsgáló:
**Kalmár és Engel BUDAPEST, V.,
Lipót-körút 18.**
Költségvetéssel készséggel szolgálunk.
Kedvező fizetési feltételek. 6844 Kedvező fizetési feltételek.

Muraközi hidegverü (norl) igás tenyésztőlovak

és tenyészmének vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czimem: **idősb Heinrich Mór** lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)**

Sürgönyezim: **Heinrich Senior, Csáktornya.**

Bonyhádi friss fejős-tenhek és tenyész-bikák

jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut. 24. Telefon: Kispest 1. Levél- és sürgönyezim:

Flaschner Sándor 4748 tehénkereskedő **Bpest, Ferencz-körút 40.**

Kiválóan csontos nemes és jófejűedű Bonyhád-Simmenthali keresztelésből eredő 1 1/2-2 éves

tenyész-bikák

eladók. Fedeztetés Ipróbalva. **Yorkshi retenyésztet. Pusztá-Forna, posta Csákvár.** 6698 **Az intéző.**

Tenyészkos-eladás.

A nagykorpádi gazdaságban teljesen kifejlett és ivarérett egyéves francia irányú (Soissonais) husmerino-kosok még kaphatók. **POLITZER GEZA, Nagykörpád, Somogy megye.** 3029

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borja-okat **tenyész-bikákat** bármely időben, bármely mennyiségben coulansul és legolcsóbb árakon szállít:

Kohn Samu és József tenyész- és haszonállatkereskedők. **Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60.** Telefon 91-25. Fiók: Ujpest, Árpád-ut 99.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árakon szállít **BAUER MÓR** tenyész- és haszonállatkereskedő, **BUDAPEST.** Iroda: VI., Eötvös-utca 17. Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95

Somogy megyei tőgazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű

cseh pontyot

és mindennemű tenyészhalat ajánlok. 6941

Dr. HIRSCH ALFRÉD Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

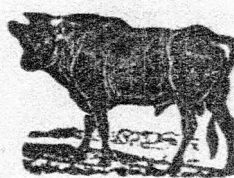
növendék - ökör és üszőborjakat

ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosókreit

legjutányosabb árakon ajánlanak:

Klein Testvérek kereskedők **CZELLDÖMÖLK.** Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra v. iáromba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas v. friss fejős

teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk 4163

Spitzer és Weller Kis-Czell

Vegyesek

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, берцзги iszteletjű stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépítő

Kerttechnikai iroda: **Budapest VII., Gizella-ut 15. szám.** (lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.

Tájéktérzeti képes utmutató kívánatra ingyen küldeték.

Mérnöki iroda

Fekete Béla

okl. mérnök **Budapest, V. ker., Visegrádi-utca 4.** Telefon 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki, jogi és pénzügyi) lebonyolítása, birtokrendezések, földmérések, gazdasági vas utak, csatornázások, mindennemű mérnöki munkálatok. 6114

Eladás

Alkalmi zongoravétel Bösendorfer Böhwelghoffer Korn-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 200 forinttól feljebb. Pianinók 160 ft, új zongora, vagy pianinó 260 fttól feljebb, minden árban. Zongora, csimbalomhangolások helyben és vidéken. szakavatott munkások által gyorsan és olcsón orszószítetek. **HEMÉNYI MIHALY** a Magyar Kir. Zenakademia szóllítója, **BUDAPEST, VI. Király-utca 58.** 5472

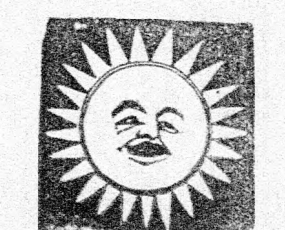
Gazdaságomban üzemváltó-zás folyón 6 darab ang használt, igen jó karban levő, felszerelt, ökrös igás-szekér darabonkint felszerelve 120 koronáért eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2415

Hirdetmény.

Akközösömété Mantner nagybóli 60-70 centi magas, ezrenkint 3 frt, 70-80 centi magas 3-50 frt, 2 éves aközösömété 150 centi magas, ezrenkint 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezrenkint 5 frt, legjobb minőségben, díjmentes csomagolás és a tisztalóki vasutrá feladás mellett, alóifrottal kisebb és nagyobb mennyiségben, özi és tavaszi szállításra kapható. Százezren felüli megrendelésnél 5% kedvezmény. Dobos Imre főszóllító Tiszalókn, Szabolcs m. 6856

Még a készlet tart. eladók la tavaszi búkkönyvmagot ab Tápó-Györgye állomás 19 koronáért métermázsánként, a vevő zsjáiban szállítva. Levélczim: Kolman Károly, Tápó-Szele. 3059

Vadrepceirtó, Koritél-féle, kifőgóstalan karban, valamint kevésé használt ökr homlokzsereszmok elősón eladók. Legij. Szemző István Kerény, Bács m. 305

KELTETŐGÉPEK

pijlanul próbára. Keltetőgépök a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépök sok száz kltető bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországából, melyek bármiké díjtalanul megküldetnek. Keltetőgépök tyúk-, liba-, fogoly-, fázán- és kacsofajókhoz. Keltetőgépök részletfizetésre. Keltetőgépök szabadalmava Ausztria és Magyarországban. Fenyegőll készítője **G. Mücke, Reichenberg 2. szám, bei Wien.** Ezen szakmában egyedül gyár 6904

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer-féle** zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. szerelhetők be. A **Fischer-féle** szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is értartanak 10-12 évig. A 25 év óta tennálló **Fischer-féle** zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának szóllítója. Pontos szólló készítés. Ponyvakészítés. Fényezés. Árjegyzék, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Fiedler János

lenfonógyára **Komárom** vesz

nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt

lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és

elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Lovak keheése

(Chrouka lókeése és vörösi lókeése) biztos eredménnyel gyógyítható. Szóntalan elismerés bizonyítja. Felvívógóslást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drezda-A.785

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA

vetőárpat

Kubicek Ferencz, földbirto-kos, Celechovitz, Mähren. 6933

Eladó vetőmagzab.

A mikósi uradalom eladásra bocsájja az általi eredeti utántermésű vetőmagzabokat, métermázsánként 21 koronával ab Zalaber állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva. **Duppai Milton, Ligóvó, Leutewitz** Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beklűdése mellett elfogad. **Uradaalmi intézőség, Mikósdpuszta, per Zalaber.** 207

Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1908. évre.

Szerkesztő **Jozsefszky Pál** az OMGE. ügyvezető-titkára. A tejgazdasággal (állattenyésztés, állategészségügy, takarmányozás, tejkezelés, vaj-és sajtkészítés) kapcsolatos minden kérdést felüli. — Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen a **Tejgazdasági Zsebnaptár.** Bóli ára 4 K. — A "Páris" irod. vál. Budapest, Üllői-ut 25.) vagy a **Tejgazdasági Zsebnaptár** kiadó-hivatalnál megrendelve, **ajánlott küldéssel 3 K 65 fillér.**

SZŐLŐLTVÁNYOK hiányok pótlására;

2 éves dus gyökérrel, zöldóltással készítve ezre 100 forint. Telepítésre gyökeres zöldóltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldóltvány ezre 40 forint. ::

FÁSOLTVÁNYOK:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségihával, eredési biztisítással ezre 45 forint. :: **Mind Ripária Portalisra olta a következő fajokban:**

FEHÉR BORFAJOK:

Qlasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sáfereh, Mézesfehér, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. ::

VÖRÖS BORFAJOK:

Nagyburgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. ::

CSEMEGEFAJOK:

Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. o. 10 frt. Gyök. " " II. " 5. " " I. " 10. " " II. " 10. " 2 éves gyökerű 18.

Hazai nemes vesszők sima 10 kor., gyökeres 30 kor. a fenti fajokból. :: Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. :: Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beklűdeni. :: **Székelly I. Jozsef Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.**

Vétel és köicsön, uj és egyszer használt mag-, gabona-, burgonya-, faszen-, gyapju-

zsák

kazal-, repcze-, behordási-, rostaalj-, waggon-

ponyva

"HUNGARIA" kettős kézi kévekötelek faveggel. Szőlőkötöző fonal kötelek, zsákzsinegek, lópokróczok, csomagoló vásznak

NAGEL ADOLF

zsák-és ponyvagyár, köicsönintézet.

Vétel, eladás és cserelés. **BUDAPEST, Arany-János-utca 10.**

Sürgönyezim: **NAGELA BUDAPEST.** Vidéki telefon: 35-92.

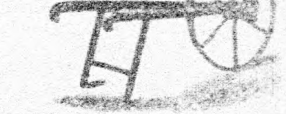
Gödöllön közvetlen a vasut mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes melléképítmények, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés "Ház" jelze alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

Eladó gazdasági eszközök: 3 db Shuttleworth-féle kettős eke, 1 db harangjárgány, 4 db extirpator, 1 db Fairbank-féle marhaméreg, repavágó kézi és erőhajtásra, sorvetőgépök 15 és 17 soros, hármás tarlóantató test, trézők, tűzfecskendő 4 keréken szivó- és nyomószerkezettel, Excezlator darálógép, vasúti gőp, faesztergőlapát, könnyű féderes kocsi, két üléses szánkó, 3 db tojasköltőgép. Mindezek árjegyzék fele árán kaphatók. Gombosi gazdaság Nagyida. 3083

Szóntalan pörköt szalonna oldalmánként 40-60 kg. nehéz, kapható e hó végéig 124 kor-ért és friss háj 140 kor-ért q-ként Rauchbauer Nándornál Ujstantannán, Arad m. 3078

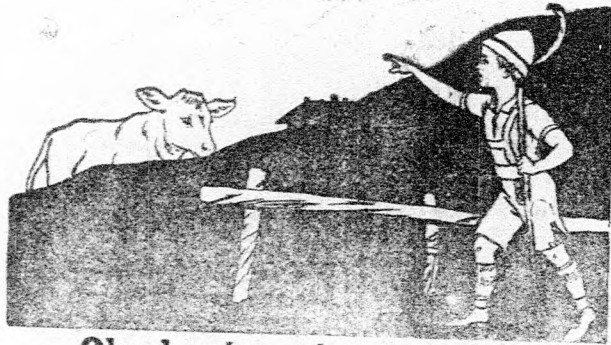
Világhírű s abadalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmőrö-taliga

kapható

Stádel gépgyárban, Győrft.

Oly korán, mint lehetséges

kell a borjúknak világrajöttük után a Thürpüt, mint a borjúvérhas ellen megóvószert adni. Ezzel legbiztosabban megmentetnek a véhasztól. Ha a vérhas már kitört, a Thürpüt adagolása után az állatok gyorsan ismét egészségesek lesznek. Minden bővebbi fellelhető a „Nützliche Winke für Tierzüchter“ ezimű brosurában, melyet bérmentve küldök meg. Árak: 1 egész adag K 3.—, fél adag K 1.60 gyógyszerárakban és állatorvosoknál. Övöködjünk az utazatóktól! Egyedüli gyáros: Cl. Lageman, vegyészeti gyár Aachen. Főraktár: Török József gyógyszerára Budapest, VI. ker., Király-utca 12. szám.

Magyar királyi államvasutak.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló helyi érdekű vasutakon az 1908. évi január hó 1-én új helyi áruújszabás lép életbe.

Ezzel egyidejűleg 1903. évi augusztus hó 1-je óta érvényes áruújszabás I—XIV. Pótlékával együtt elveszti érvényét.

Az új díjszabás, mely külön német fordításban is megjelenik, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának díjszabáselárusító osztályában (Budapest, VI. Csengery-utca 33. sz.) és az üzemeltetéseknél, példányonként 5 koronáért kapható.

Budapest, 1907 december 18-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

(Utányomás nem díjazatik.)

Fertőtlenítse, meszelje

istállóit „STEPHAN'S FIX“-el, ha meg akarja akadályozni állatainak elvesztését

Nincs többé marhavész!

A „Stephan's Fix“ fenti munkákat a meszeléssel szemben 90% megtakarítással végzi el. Kifünő referenciák.

KRÁSA RUDOLF

W EN, VII. 235., Kirchengasse 37. 6758

Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.

A mi-ösdi uradalom eladásra bocsátja az alanti, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajokat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva, 00 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalmu, bőtermő. **Wolmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra. **Industrie:** sárga husu, ugy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkezési célra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő étkezési faj. **Ascher, P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenier:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniája**, sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának be- küldése mellett elfogad. 209

Uradalmi intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz., a legkisebb benzincsomobil cséplő-készletek kaphatók.

Teljes jótállás kitünő cséplésért

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti szalmafeldolgozás hárak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletel kitünő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: Lőrő Kemény József urnál Maros-Németl, Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán urnál Nagyenyed stb. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Rum és legfinomabb likőr

előállításához küld utasítást

ingyen

WATTERICH A. BUDAPEST, VII., Dohány-utca 5. sz.

MOST JELENT MEG!

A SERTÉSHIZLALÁS

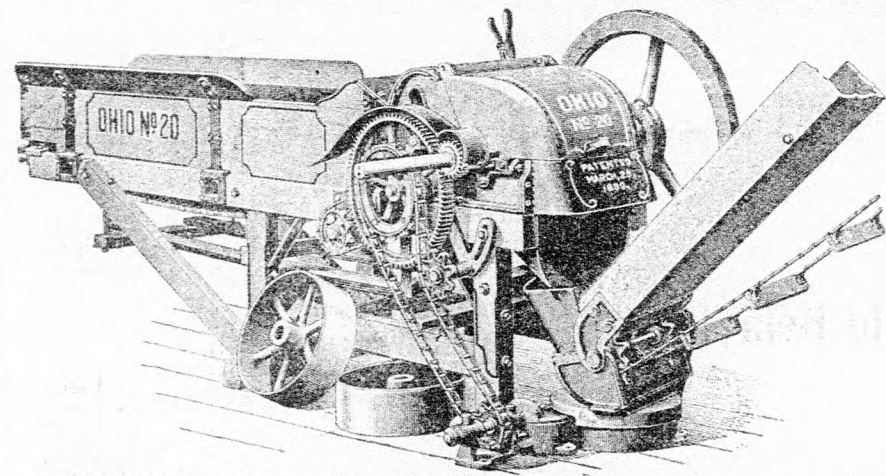
különös tekintettel a sertésvészre

Tapasztalat alapján írta előzővel ellátva

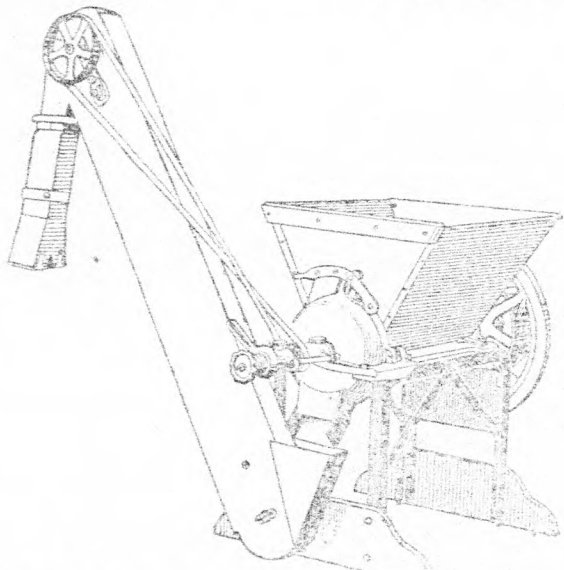
BACKER GYÖRGY SZEMERE HUB

Magyar Mezőgazdák Szövete- kezeté közbányi sertéshizlaló telepének intézője. Ára bérmentes küldéssel 2 Kf.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-l. gazdasági szakkönyvkereskedésénél, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

„OHIO“ eredeti amerikai tegeriszártépő-gép egyszersmind zöldtakarmányaprító- és szecskázó-gép.

„INTERNATIONAL“ csövestengeridaráló-gép.

Mc CORMICK

Harve ting Machine Company, Chicago U. S. A. magyarországi igazgatósága Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

A takarmányhiány leküzdésére

ajánlja a nagy munkaképességű

„OHIO“ eredeti amerikai

tengeriszártépő-gépet,

amely egyszersmind szalma szecskázására és zöldtakarmány aprítására is használható, valamint a nagy munkaképességű

„International“

ered. amer.

csövestengeridaráló-gépet,

amelylyel az összes szemes takarmányfélék darálhatók.

Mindkét gépnek óriási a munkaképessége.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlet címének kitételeivel közölünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Djmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztok Országos Egyesülete Budapest, Erzsébet-utca 25. feljára a t. birtokos és bérlet urak figyelmébe.

állást közvetítő osztályára, melyben gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelölve.

Az állásközvetítés **teljesen díjmentes.** Megkeresés esetén az egyesület ügyvezetője a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illető bizonyítványokkal és fizetési igények megjelölésével a Kiskabai gazdasági intézőséghez Kaba küldendő. 3053

Tisztelettel **felkérjük** a t. birtokos és bérlet urakat, hogy gazdatiszt állások betöltése esetén **alulírott egyesület állásközvetítő osztályát** igénybe vonni szíveskedjenek.

A M. Gazdatisztok és Erdőtisztok Országos Egyesülete elnöke.

Betöltendő állás

Ispán, ízr., nőten vagy nős, de kiscsalád, 40 éves, fizetése mellett felvételt Pályázatok Bizonyítványokkal és fizetési igények megjelölésével a Kiskabai gazdasági intézőséghez Kaba küldendő. 3053

Gépezés-kovács,

jó bizonyítványokkal, már működött. Április 24-ikével felvételt gróf Somssich Antal ur. 6 mértéke Ormándi gazdaságába. Megkeresések: Uradalmi intézőség, Zala m. intéződének. 3052

Gazda és gépezés-kovács keresték egy zempléni megyei gazdaságba. Szorgalmas és józan életűeknek küldjék részletes ajánlatokat az alanti címre. Től nyelvi ismerete feltehetően szükséges. Fizetés megállapodás szerint. Cím: Bachraty Ferenc Takasnyó, Zemplén m. 3054

Nő'len

segédítést keresek gazdasági ismeretekkel, magyarul, től. esztendő nyelvi írással. Fizetés 40-50 korona havonta és teljes ellátás. Ajánlatok Michnik Gyula földbirtokoshoz Trebostó, u. p. Fűzőcs-Szt. Márton kérének. 3066

Gazdasági mérlegképes

nőtlen kőnyvelő keresek, kik a magyar és német nyelvet szón és írásban, a től nyelvet legalább szón bírja, magyar-német perleket levelező és a gazdasági teendőkben járatos, mellesleg gépezés-kovács, kik a szeszüzletet és ismerték előnyben részesülnék. Ajánlatok referenciákkal és fizetési igények megadásával Fuchs József címre Drahdóc (Nyitra m.) intéződének. 3067

Kulesár

keresték mellesleg bélepésre. Évi járandóság késszép 900 korona, buza 8 hl., rozs 8 hl., árpa 4 hl., tej naponta 3 hl., föld 1200 m²-ől kápasz 1/4, fa 24 ürméter fasud. 2 szobás lakás, konyha, kamara, sertés- és baromfió, kert. Ezen állásra pályázhatnak oly rom. kath. egyének, kik a gazdasági teendőkben jártassággal bírnak s azoknál képesek magtárt, raktárt kezelni s erről rendes számadást vezetni. Katonai kötelezettségének eleget tett előnyben részesül. Cím: Uradalmi intézőség, Abauj-Enyiczke. 3065

Állást Keresők

Földmivessiskolát

végzett gazdatiszt vizsgát jó sikerrel letette, 40 éves, rom. kath. vallásu, 13 évi gyakorlatl bíró, április 1-re szerezni igényi, nős, ispáni állást keres, jártas a gazdaság minden ágában, ugyintm növénytermelés, állattenyésztés, hizlalás, nagymennyiségű tejkezelés, valamint szőlő- és borkészítés, egyszerű gazdasági könyvvezetés. Cím: K. M. alatt a kiadóhivatalban. 3048

Gazdatiszt

állást keres 1908. év április 1-ére a készthelyi gazd. tanintézetnél gyakorlati vizsgát tett, 23 évi kitűnő gyakorlatl bíró, 42 éves, ízr., nős, gyermektelen, felmondatlan állásban működik. Szíves megkereséseket K. I. V. jel alatt a kiadóhivatalba kér. 2270

Gazdasági könyvelői

és segedítési állást keres szerezni igényi, középkorú, komoly, megbízható, gyakorlatl kereszteni egyén. Megkeresések kérének: B. K. Budapest, Városmajor-utca 49. II. 6. al. 3038

Földmivessiskolát

végzett 24. kath. nőten egyén, ki nagyobb gazdaságban mint magtáros és gazdasági segedt szolgált, külcsári vagy felügyelő állást keres azonnali bélepésre. Cím: Libárdi Ignác, Guta, Komárom m. 3035

Joszárg-igazgatói

állást keres, 42 éves, nőten, ref. vallásu, ovári okleveles, 20 éves saját penén szerzett tapasztalatokkal, tetemes örökbirtokos. Cím: a kiadóhivatalban. 3036

Földmivess-

és gazdasági feladatokkal kitűnő sikerrel végzett, 23 éves, ev. ref. vallásu, nőten egyén, gazdaságokban megfelelő állást keres lehetőleg azonnali bélepésre. Cím: a kiadóhivatalban. 3047

30 éves,

ízr. vall., nős, gyermektelen gazdatiszt, 12 évi gyakorlatl, külső és belső gazdaság, valamint cukorkorpa, dohány, tehénészt és hizlalásokban teljesen jártas, jelenleg is egy 1600 holdas gazdaság kezelő-tisztja, április hó 1-ére kezeltetizni, ispáni állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 3045

Gőzeke-főgépezés

400 korona óvadékkal, lehetőleg szövetkezetbe, április elszejét állást keres, lehet uradalmi is és egyéb gazdasági gépek kezelését elfogadja, hivatalozik jelenleg főnökére, ki róla csak elismerőleg nyilatkozhat. Cím: Gőzeke-főgépezés Nagy-Gáj. 3044

Négy évi gyakorlatl bíró

28 éves, ref. vallásu, nőten, fiatalleber, ki a gazdasági külső és belső teendőkben kellő jártassággal bír, beszél magyarul és románul, külcsári vagy egyéb megfelelő állást keres ápril 1-re. Boér lenő Nagy-Ikand, u. p. Mező-Kapus. 3050

Gazdasági könyvelő,

mérlegképes, magyar, német és szlav nyelveket szón és írásban bírja, a bizonyítványokkal és hosszas gyakorlatl, a gazdaság minden ágában járatos, mellesleg gépezés-kovács állást keres. Szíves megkereséseket a "Köztelek" kiadóhivatalához, 2. jel alatt kérének. 3027

Pályázni

ohajtok uradalmi mint gépezés-kovács, ki már több éven át volt alkalmazva, egy a gépezés- és kovácsmunkát, lovaslást, mezőgazdasági malomkezelést mint józan ember vagyok bátor elfogadni. Bélepés azonnali vagy április elszejét. 3041

Magántitkári

irodatisztai, számlavezető, evő, ellenőri vagy ehhez hasonló állást keres intelligens, érettségű és felsőbb gazdaság oklevéllel, nagyobb uradalmában 30 éves önálló gyakorlatl bíró, ép, erős, egészséges, munkaképes, román kath., nőten gazdatiszt. Irodai és külső gazdasági munkákban egyiránt jártas, nagy gyakorlatl bír a szarvasmarhahizlalásban. Működése és megbízhatóságáról elismerő jó bizonyítványal vannak; beszél magyar, német, szerb-horvát nyelven. Állást bármikor elfogadhat, igényei szerények. Cím: Tamásy Lajos kasznárnak, Metzinger János birtokos leveleivel Zsalya, Bács megye. 3020

Földmivessiskolát

jelesen végzettségének eleget tett, 22 éves, rom. kath. vallásu, nőten, külcsárnak vagy munkafelügyelőnek február 1-ére vagy esetleg előbbi bélepésre ajánkozik a fizetési megjelölésével. Gulyás Péter v. g. Jászládányi, I. ker. 71. szám, Szolnok m. 306

Műkertész,

ki a kertészet összes ágait érti, jó bizonyítványokkal rendelkezik, 44 éves, több nyelvet beszél, Európa legnagyobb mit- és kereskedelmi kertészetében működött, szőlőművelés, gyümölcsfa, konyhakert, díszkert és délkeleti növények bőségszerűen kitudend érti. 1908. évi február hó 1-ére megfelelő állást keres. Szíves megkereséseket a "Köztelek" K. speszt, Dugonics-utca 3. 1743

Földmivess-

és tejjgazdasági szakiskolát végzett, 14 évi gyakorlatl bíró, kiscsalád, ev. ref. vallásu **Ispán** azonnali bélepésre állást keres. Gyakorlatl nagyobb belterjesen kezelt gazdaságokban szerette, utóbb 1000 holdas gazdaságot kezelt. Megkereséseket "Ispán" cím alatt a kiadóhivatal továbbítja. 3085

Szőlőtelep

kezelője, ízr., nős egyén ajánlja magát állandó állás betöltésére, szíves értesítést "Kezelő" jellegű a kiadóhivatalhoz kér, hogyan továbbíthat. 3087

Gépezés-kovács,

saját szerzővel, számjával, 40 éves, nős, 17 évi gyakorlatl, állást keres április 24 vagy azonnali bélepésre, érti összes gazdasági gépek kezelését és javítását, kevéskorú és marokrakó aratógépek kezelését és a szarvasmarha lovaslást. Több évkig volt nagyobb uradalmában, jelenleg is állásban van. Szíves megkereséseket Ulmer Lajos gépezés, Mező-Sályi, Torda-Aranys m. 3086

Aratógazdai

állást uradalmában elfogadok. Szíves megkereséseket kér Horkics István Dávid, (Bács megye.) 3089

Segédítési

vagy ennek megfelelő állást keres bármikor bélepésre gazdasági tanintézetet végzett, hosszabb gyakorlatl bíró, jó bizonyítványokkal rendelkező kereszteni, nőten fiatalleber. Esztendő kisebb gazdaság önálló kezelését elfogadja. Cím: a kiadóhivatalban. 3091

Állást keres

35 éves, 15 évi gyakorlatl bíró, elméleti és gyakorlatilag képzett szőlész, gyakorlatl gazdász, ki a szőlészet, borászat, gyümölcsészet minden néven nevezendő ágában, a mai kor legújabb módszereit ismeri, magtáros és mezőgazdálkodás és állattenyésztésben, valamint az irodai teendőkben. Szíves megkereséseket "Erelyes tiszt" jelleg alatt kér. 3088

Ispáni

állást keres bármikor bélepésre öt évi gyakorlatl bíró, jőzan, 29 éves, ker., nőten, földmivessiskolát, tejjgazdaságot és a kassai szeszüzlet-tanintézetet végzett fiatalleber. Beszél is magyarul és románul. Fizetés 70987* alatt Schwarz József hirdetőjébe Andrassy-ut 7. Budapest. 3090

Vinczelléri

állást keres márcz. 1-ére 30 éves, rom. kath. vallásu, nős, kiscsalád, beszél magyarul, től, érti az összes szőlők, oltyányok készítését, bor és gyümölcsfa kezelését, hozzá maga jőzan, szorgalmas, munkaszerető. 16 évi hó tapasztalattal és jó bizonyítványokkal rendelkezik, jelenleg is nagyobb uradalmában van alkalmazva. Szíves megkereséseket Szabó János urad. vinczellér Szarazpak címzendők. 3083

30 éves,

nőten, rom. kath. faluban vagy fogalmas városka mellett, szintén faluban, oly uradalmában ohajtna mint önálló kertész állást nyerni, hol korai tenyésztésekből perozentre is dolgozhatna, melyek folytán az illető uradalmának igen javára válna s jövendőmező forrás lenne. Továbbí megkereséseket levélben. Szíves megkereséseket kér Vagora Ferenc kertész Budapest, VII., István-ut 6., I. emelet 21. 3092

Ispánnak

ajánkozik földmivessiskolát végzett, 47 éves, ref. vall., kiscsaládú egyén, gyermekkora óta gazdaságban működik s teljesen megbízható és erey, irodai teendőkben jártas. Cím: a kiadóhivatalban. 3095

Állást keres

egy teljesen szakember tehetségű, 33 éves, román kath. vallásu, nős, gyermektelen, ki magyar, német és szerb nyelvet szón és írásban tökéletesen bírja, teljesen megbízható, erey, józan életű, fáradságot nem ismerő, gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen érti, gyakorlatl nagy intenzíven kezelt gazdaságokban szerette. Szíves megkereséseket "Erelyes tiszt" jel alatt a kiadóhivatalba. 3094

Gazdatiszt

állást keres azonnali bélepésre, 11 évi gyakorlatl, kassai tanintézetnél gyakorlati vizsgát jó eredménnyel tett, 35 éves, román kath. vallásu, nős, gyermektelen, ki magyar, német és szerb nyelvet szón és írásban tökéletesen bírja, teljesen megbízható, erey, józan életű, fáradságot nem ismerő, gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen érti, gyakorlatl nagy intenzíven kezelt gazdaságokban szerette. Szíves megkereséseket "Erelyes tiszt" jel alatt a kiadóhivatalba. 3094

Állatok

Sovány és hzott sertéseket legjobban értékesít és beszeres — BAUER B. GYULA sertésbizományos Bpest, VIII. Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Eladó

75 drb vegyeskoru tiszta Yorkshíre sertés kez-ként előnyhán 1 korona 10 fillért Oberdorff Hugó gróf Királyfalvi gazdaságában, u. p. Egeg, Homj megye. 3091

Hatvan

darab szarvasmarha április 1-ig jó telelésre előválatott, legszivesebben 3 éves tarka tőrű Urvacsak jó legelő is kibérlehető. Fodor László Boksispuszta, posta, vasútállomás, Slavonia. 3096

Eladó

3 pár befogni való, saját nevelésű, teljesen hibátlan, 5 éves, fehér ökörű, mint számfelölti. Tarányi Ferenc Nyírlak vasútállomás, posta Sümeg. 3028

Gróf Teleki Arvéd

drassóli uradalmában, posta Kőncza, kaphatók: Magyar bikák, iszók és iszók, Polónia kanyok, Olasz emendi gunarak, Pekingsi gacserok, Bronz pulyka - kakasok, Lámpanálkúli kőtőgepek, Fenti baromfiókat tojásai. Permani Iennag, Szécsely putyi, prairie tengeri, óvári, Oberdorff tak. répmag, Amerikai díó-, körts-, szil-, dísz-, sorfák. 222

Muraközi mén

29 1/2 éves, 178 cm. magas, fej szőré, hátsón legyelen és hírtalan, fedőterese: fekete, elő- és Neumann Valterál Hattelek, u. p. Szalánta, Baranya megye. 3075

Eladó

2 drb valódi tiszta, szőlők és szőlő angol foyterrier fehér alapon fekete foltokkal, az egyik him, 10 hónapos, a másik nőstény, 6 hónapos, ára 50 kor. Fái Károlynál Menyhóza, Arad megye. 3074

Eladó

egy pár 4 éves, 173 cm. után nevelt hibátlan herót hirtos 16 2400 koronáért, Gyika Elemér földbirtokos Dézsánfalva, posta Temes-Moravicza. 3072

Egyéves

fehér szőrű mangalicza kan sertések, tenyésztésre alkalmasak, vannak eladásra felállítva, míg a készlet tart Sárközy Jenő földbirtokosnál Nagy-Bajom, Somogy m. 3070

Keresek

megvételre félvér mént, jó fedező legyen és nagy. Cím: Mihko Vilmos Bács-Borsod. 3069

Hollandi tehén

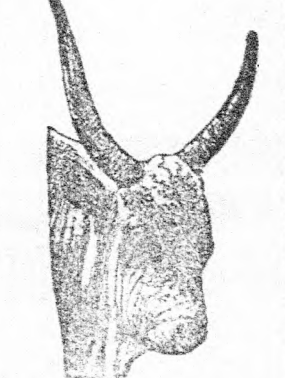
és iszók, valódi Hollandi importáltak (4 tehén, 12 iszók és 1 bika) kitűnő tenyészfaj, azonnali eladó helyszükö miatt. Bővebbet Földes Győző, Budapest, V., Alkotmány-u. 16. I. 3. Az állatok megtekinthetők Részváros, v. All. Sárközy, Fejér m. 3073

Eladó

egy pár gyors koszló, pejek, 105-60 cm. magasak. Aruk 1200 kor. Szent-Imrey Pál, Mezőzombor, Zemplén. 3071

Tisztavaru

szimmenthali bika fedező eladó, mint számfelölti Somssich Antal gróf ur. ő mélt. ormándi gazdaságában, Erdőkudóknak komáromi állomásra kocsit áll rendelkezésre. Megkereséseket "Uradalmi intézőség" Ormánd, u. p. Komárom, Zala megye címre intézendők. 3088

Magyar tenyészbika-eladás.

Gróf Draskovich Iván ur többszörösen kitüntetett, a mu tévi pecci országos kiállításban is első bikadíjat nyert magyar törzsgyula tenyésztevéből 1 drb 3/4 éves, 6 drb 3 éves, 15 drb 2 éves tenyészbika eladó. Az eladást Mátyus Samu uradalmi kasznár esközli Baranya-Sellyen, posta, távirda, vasút helyben. 3076

Eladó

hidegvérű ménék. Több 3-5 éves ardeni fajm nényészigazolványval előlátottak. Bővebbet Kátay Mór kasznár Böhönye, Somogy m. 2332

Ló, marha, juh és sertés

mindennemű német, hollandi és angol fajban olcsón kapható. U. WOLF, tenyészállatkereskedő, Golzwarden, Oldenburg. Elsőrendű referenciák. 223

Bonyhádi faj

vöröstarka ökör- és iszók

Ökör- és iszók

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ököreket, ugyszintén hasas vagy friss fejős tehenekeket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására válaikozik

Neizer Antal, Dombóvár

Tolna megye.

Marhamérlegek!

Eros vaskorlással 1500 kilogramm horderőre a leg-erősebb szerkezettel.

Szekér-Hidmérlegek

szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles, a leg-erősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókarbantartás mellett,

DÉNES MANÓ

gazdasági szekérmérleg-és marhamérleg-gyáros Budapest, Iroda és raktár: VII., Dohány-u. 92.

Gyártelep:

Gizella-ut 53-55. (Csömöri-ut sarok). Javítások eszközlése céljából szerelő azonnali küldők. Telefon és Interurbán 88-30.

Havonként körülbelül 100 darab

tehén

és körülbelül 200 darab fiatal marha eladó szövetkezetünknel.

Verband der Nordtiroler Pinzgauer Viehzucht-Genossenschaften in St. Johann i. Tirol.

6838

Országosan törzskönyvezett hevesi telivér-tenyészetünkben

tuberkulinra nem reagáló telivér szimmenthali bikák,

a ráczalmási félvér-tenyészetünkben pedig félvér szimmenthali bikák

vannak eladásra felállítva.

Pajzs Gyula

gazdasága

Ráczalmás

Fejér megye, vasut, hajó, Bpest környékbeli telefon.

A. KIS HIRDETÉSEK* folytatása a 93. oldalán.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

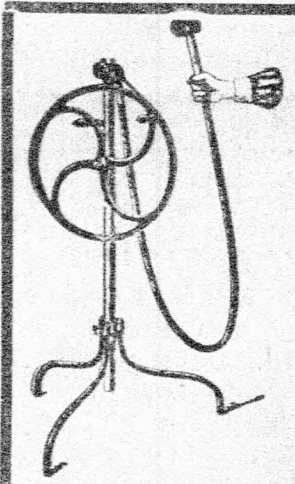
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. BUDAPEST—KELENFÖLD

a budaörsi-uton, a vasútállomással szemben.

VALÓDI HAUPTNER LÓ-ÉS MARHANYÍRÓ-GEPEK

76.— koronától fejjebb, a legnagyobb választékban állandóan raktáron. :: ::
A legolcsóbb s legkitűnőbb gépek.
Mindenféle állattenyésztési és ápolási cikkekről szóló árjegyzékünk ingyen és bérmentve. :: ::

GEITNER és RAUSCH
a HAUPTNER H. özég magyarországi vezérképviselői
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezeti aratógéphez használható

manila kévekötőfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, a külföldinél jelentősen olcsóbb árban szállít.

Mult évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonál kifogástalan minőségét.

Ugyanott gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok legelőnyösebben beszerezhetők.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erő-karmányok legolcsóbb árakon kaphatók

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

Legolcsóbb és legjobb természetes trágya

a Budapest székesfővárosi szemétfuvarozási és feldolgozási r.-t. szentlőrinczi telepén előállított

Cséry-féle szemétrágya

A válogatott és rostált organikus anyagokkal bővelkedő szemét hosszantartó komposztírozásnak és érsnek vettetik alá. Teljesen helyettesíti az istállótrágyát, kitűnő talajkötő és talajjavító.

Kizárólagos képviselők: **BAYERTHAL és LEVY** Budapest, V., Bálvány-u. 26.

Elismerő levelek, vegyelemzések, ismertető füzetek stb. rendelkezésre állnak.

DEHNE Fr. gőzeke gyára magyarországi vezetője: **Timár Ede** cégénél, Budapest, Lipót-körut 28.
Vásárlás előtt kérjük az uradalmakat a DEHNE Fr. legújabb gőzeke előnyei ismertetésének megküldésére.

Fennáll 1878 óta.

Közraktárt Malmot Istállót

legolcsóbban

Tűzbiztos

és örökké tartó

Vasbetonból

építsünk.
Tervet, költségvetést ingyen készít:

Rella

N. és unokaöcse
BUDAPEST, VIII., Sándor-tér 3.

üveggel bélelt vashetős
ozementhordók és tartá-
nyok, vasbeton
pinczék.